http://baophapluat.vn

Pháp luật VIỆT NAM CHỦ NHẬT

CƠ QUAN CỦA BỘ TƯ PHÁP

VÌ NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN XHCN VIỆT NAM!

SỐ 84
(9.258)
24/3/2024
XUẤT BẢN TỪ NĂM 1985

Khởi nghiệp xanh

● *Ảnh: entrepreneur*

PHÁT HÀNH CHỦ NHẬT HÀNG TUẦN TRÊN TOÀN QUỐC - GIÁ: 7.300Đ

Xoa dịu nỗi đau của hàng vạn gia đình liệt sĩ

Đi qua các cuộc chiến tranh, nước ta có gần 1,2 triệu liệt sĩ đã ngã xuống trên khắp các chiến trường. Đến giờ phút này vẫn còn rất nhiều liệt sĩ chưa xác định được danh tính, đồng nghĩa với còn rất nhiều gia đình ngày đêm khắc khoải mong chờ "ngày trở về" của liệt sĩ...

● ***Thủ tướng Phạm Minh Chính thăm đơn vị giám định ADN xác định danh tính hài cốt liệt sĩ.*** *(Ảnh: Báo Dân sinh)*

● ***Để thực hiện Đề án 150, cán bộ Viện Pháp y quốc gia đã trực tiếp tham gia lấy mẫu sinh phẩm hài cốt liệt sĩ tại nhiều nghĩa trang liệt sĩ trên cả nước.*** *(Ảnh: VPYQG)*

Khó khăn không ít

Ngày 14/10/2013, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 150/QĐ-TTg phê duyệt Đề án xác định hài cốt liệt sĩ còn thiếu thông tin (Đề án 150). Đây là một chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước trong việc thực hiện chính sách đền ơn đáp nghĩa đối với gia đình các liệt sĩ đã hy sinh trong các cuộc chiến tranh bảo vệ Tổ quốc.

Từ năm 2016, Viện Pháp y quốc gia bắt đầu tham gia Đề án 150 thực hiện giám định ADN các hài cốt liệt sĩ còn thiếu thông tin và đến nay Viện đã thực hiện giám định ADN hài cốt và thân nhân liệt sĩ đạt được nhiều kết quả khả quan. Cụ thể, theo TS. Nguyễn Đức Nhự - Viện trưởng Viện Pháp y quốc gia, Viện đã tiến hành nhận 5.504 mẫu sinh phẩm hài cốt liệt sĩ và 2.584 mẫu thân nhân so sánh. Trong đó, 2.286 mẫu sinh phẩm hài cốt liệt sĩ do thân nhân và các Sở LĐ-TB&XH của các tỉnh lấy mẫu và 3.218 mẫu sinh phẩm hài cốt do cán bộ Viện trực tiếp tham gia lấy mẫu tại các nghĩa trang liệt sĩ (NTLS) như NTLS Việt Lào, Bến Cát, Định Hóa, Anh Sơn, Kỳ Anh, Phổ Yên, NTLS ở Quảng Trị, Kiên Giang, Thái Nguyên, Hòa Bình, Lào Cai, Gia Lai, Bình Phước, Quảng Ngãi…

"Viện Pháp y quốc gia đã phân tích thành công 1.641 mẫu hài cốt liệt sĩ, đồng thời phân tích và so sánh với 946 mẫu thân nhân liệt sĩ, có 125 trường hợp ADN mẫu hài cốt liệt sĩ trùng mẫu thân nhân so sánh. Những mẫu hài cốt chưa có thân nhân so sánh được lưu giữ trình tự ADN trong ngân hàng gen… Ngoài những mẫu đã phân tích, Viện đã cử cán bộ chuyên môn trực tiếp đi 22 lượt lấy mẫu tại gần 30 NTLS ở khắp các địa phương trên toàn quốc theo yêu cầu của Cục Người có công, Bộ LĐ-TB&XH. Hiện tại, Viện còn đang lưu giữ 2.152 mẫu sinh phẩm hài cốt để chờ phân tích ADN, đa phần là các mẫu chưa có thân nhân so sánh…" - ông Nhự cho biết.

Cũng theo Viện trưởng Viện Pháp y quốc gia, dù vẫn biết rằng công tác giám định ADN để xác định danh tính hài cốt liệt sĩ là không thể nề hà bởi sự chờ đợi của gia đình, thân nhân liệt sĩ là đã quá lâu dài, nhưng Viện cũng gặp không ít khó khăn. "Các mẫu hài cốt lâu năm càng ngày chất lượng mẫu càng kém, nên khi thực hiện ADN có khi phải tiến hành phân tích lặp lại nhiều lần, kết quả nhiều trường hợp không thu được trình tự ADN để so sánh với thân nhân để lưu giữ trình tự, hoặc có nhiều mẫu hài cốt thu được nhưng chưa có mẫu thân nhân để so sánh...".

Ngày 17/7/2023, nhân 76 năm Ngày Thương binh - Liệt sĩ, trả lời truyền thông, Trung tướng Hoàng Khánh Hưng - Chủ tịch Hội hỗ trợ gia đình liệt sĩ Việt Nam cho biết, thời gian qua Hội hỗ trợ gia đình liệt sĩ Việt Nam đã kết hợp với các cơ quan, các ban, ngành giám định được trên 1.000 gen ADN và tiến hành làm thực chứng (đưa các quân nhân - những người biết đồng đội hy sinh đến các nghĩa trang để tìm đồng đội). Hai phương pháp này đã giúp trả lại được tên cho trên 800 liệt sĩ. Cũng theo Trung tướng Hoàng Khánh Hưng, bên cạnh phương pháp thực chứng thì việc giám định ADN để trả lại tên cho các anh hùng liệt sĩ rất quan trọng. Nhưng nhiều mộ khai quật lên không thể lấy được mẫu phẩm, bởi vì xương đã mủn. Nhưng theo Trung tướng Hoàng Khánh Hưng, khó cũng phải làm, bởi không làm thì không trả lại tên cho liệt sĩ. "Tôi đã có kiến nghị với Ban Dân vận Trung ương, với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các cơ quan chức năng, nên chăng Nhà nước chúng ta thành lập Ngân hàng gen. Nếu thành lập được Ngân hàng gen này, thì mình làm khoảng 10 năm là được, chứ còn kéo lâu hơn nữa thì khó để mà trả lại tên làm cho các anh lắm", Trung tướng Hoàng Khánh Hưng cho biết.

Việc tìm kiếm hài cốt liệt sĩ cần phải được thực hiện khẩn trương

Là tiêu đề bài viết mới đây của ông Đào Ngọc Lợi - Cục trưởng Cục Người có công đăng tải trên trang truyền thông Bộ LĐ-TB&XH. Theo đó, hiện nay, trên cả nước vẫn còn khoảng 300.000 liệt sĩ chưa xác định được danh tính vì nhiều lý do. Đây là trăn trở lớn của lãnh đạo Đảng, Nhà nước và người dân. Vì vậy, trong năm 2024, Ban Chỉ đạo quốc gia về tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ (Ban Chỉ đạo Quốc gia 515), đẩy mạnh chuyển trọng tâm tìm kiếm quy tập hài cốt liệt sĩ ở địa bàn trong nước, nhất là các khu vực, địa bàn trọng điểm còn thiếu thông tin về liệt sĩ, mộ liệt sĩ; phấn đấu tìm kiếm quy tập được 1.500 hài cốt liệt sĩ. Bên cạnh đó, cũng đẩy mạnh công tác xác định danh tính hài cốt liệt sĩ bằng phương pháp thực chứng đối với mộ liệt sĩ còn thiếu thông tin trong các nghĩa trang liệt sĩ; giám định ADN khoảng 2.000 mẫu hài cốt liệt sĩ, nâng cao năng lực, hiệu quả xác định danh tính hài cốt liệt sĩ còn thiếu thông tin của các cơ sở giám định ADN.

Cũng theo ông Đào Ngọc Lợi, do nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan, kết quả xác định danh tính cho liệt sĩ còn rất thấp so với yêu cầu thực tế. Đối với việc giám định gen, do hài cốt liệt sĩ chôn cất lâu năm đã phân hủy, nhiều hài cốt thực hiện di chuyển một số lần, nên phần lớn không bảo đảm chất lượng cho việc xét nghiệm ADN; thân nhân liệt sĩ tuổi cao, sức yếu, nhiều trường hợp đã mất cho nên khó xác định mối quan hệ huyết thống. Hồ sơ lưu trữ, sơ đồ an táng các liệt sĩ, nhân chứng lịch sử phần lớn đã mất nên việc rà soát, đối chiếu, kiểm chứng thông tin để khớp nối rất khó khăn; công suất phân tích ADN của các đơn vị giám định vẫn thấp.

Bên cạnh đó, Nghị định 131/2021/NĐ-CP ngày 30/12/2021 chỉ quy định xác định danh tính hài cốt liệt sĩ thiếu thông tin và chưa có thông tin, cho nên những mộ sai thông tin hoặc vừa sai vừa thiếu thông tin so với thông tin trong hồ sơ gốc của liệt sĩ không được cơ quan chức năng tiến hành thủ tục xác định danh tính liệt sĩ. Do chưa có hướng dẫn cụ thể về phương pháp và căn cứ thực chứng cho nên mỗi đơn vị, địa phương lại có cách hiểu khác nhau, dẫn đến trường hợp các liệt sĩ cùng đơn vị, cùng ngày và cùng nơi hy sinh, mộ cùng thiếu và sai thông tin, nhưng có liệt sĩ được xác định danh tính hài cốt, còn liệt sĩ ở địa phương khác lại không được xác định. Vì vậy, thân nhân liệt sĩ chỉ có thể đến thăm viếng, mà không thể làm thủ tục để nhận phần mộ người thân của gia đình mình.

Theo ông Đào Ngọc Lợi, từ tháng 7/2018, thân nhân liệt sĩ có thể truy cập website: thongtinlietsi.gov.vn để tìm kiếm hình ảnh bia mộ liệt sĩ tại gần 3.000 nghĩa trang liệt sĩ trong cả nước. Tại website: chinhsachquandoi.gov.vn, Cục Chính sách - Tổng cục Chính trị cũng đăng tải thông tin trích lục hơn 100.000 quân nhân hy sinh trong chiến tranh. Đây là nguồn dữ liệu rất quý giá đối với các thân nhân liệt sĩ trong hành trình tìm kiếm phần mộ người thân. Tuy nhiên, cả hai trang web này đều chưa cập nhật đầy đủ thông tin liệt sĩ, hình ảnh bia mộ tại nghĩa trang liệt sĩ, trích lục hồ sơ quân nhân. Việc truy cập vào hai trang web này cũng thường bị gián đoạn, gây cản trở việc tìm kiếm thông tin liệt sĩ, mộ liệt sĩ.

Do đó, để thuận tiện cho thân nhân liệt sĩ tra cứu thông tin liệt sĩ, mộ liệt sĩ, giảm bớt thời gian, công sức đi lại tìm kiếm, bên cạnh việc khắc phục sự cố về công nghệ, theo ông Đào Ngọc Lợi, Bộ LĐ-TB&XH, Bộ Quốc phòng cần tiếp tục nghiên cứu, bổ sung đầy đủ thông tin liệt sĩ, hình ảnh bia mộ liệt sĩ, trích lục hồ sơ quân nhân hy sinh hoặc mất tin, mất tích trong chiến tranh, tạo sự liên thông dữ liệu giữa hai trang web kể trên.

Để tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong việc xác định danh tính hài cốt liệt sĩ thiếu thông tin, sai thông tin, vừa sai, vừa thiếu thông tin hoặc chưa có thông tin, cơ quan chức năng cần sớm xem xét, sửa đổi quy định tại Nghị định số 131; hoàn thiện quy trình xác định danh tính hài cốt liệt sĩ, khắc phục những bất cập trong quá trình triển khai, thực hiện nhiệm vụ chính trị, mang ý nghĩa nhân văn này.

Cùng với đó, nâng cao năng lực xác định danh tính hài cốt liệt sĩ còn thiếu thông tin bằng cả phương pháp xét nghiệm ADN và thực chứng; tổng kết và đề xuất chế độ, chính sách và công tác bảo đảm cho các tổ chức, cá nhân làm nhiệm vụ tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ; đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền, vận động các tổ chức, cá nhân trong nước và ngoài nước cung cấp thông tin về liệt sĩ, mộ liệt sĩ... **HỒNG MINH**

Miễn phí vận chuyển hài cốt liệt sĩ bằng tàu hỏa từ Nam ra Bắc

Là thông tin được Phó Chủ tịch Hội hỗ trợ gia đình liệt sĩ Việt Nam Phan Sỹ Thao trao đổi với báo chí trong buổi gặp mặt báo cáo hoạt động năm 2024 diễn ra mới đây. Theo đó, gia đình các liệt sĩ có thể lên từ bất kỳ ga nào trên tuyến đường sắt Bắc - Nam. Khi có đủ giấy tờ thì đường sắt sẽ tiếp đón, xếp vé, xếp chỗ để hài cốt. Trong khoang hàng, các đơn vị đường sắt sẽ để một khoang hàng rất trang trọng để đặt hài cốt. Người thân sẽ được ngồi trong khoang hành khách.

Về phía ngành Đường sắt, Công ty Cổ phần Vận tải đường sắt Hà Nội sẽ áp dụng chính sách miễn cước vận chuyển hài cốt liệt sĩ trên toa xe hành lý các đoàn tàu khách chạy tuyến đường sắt Thống Nhất đi từ các ga phía Nam ra các ga khu vực miền Trung, miền Bắc. Đặc biệt, vé cho một hoặc hai hành khách là thân nhân của liệt sĩ đi cùng chuyến tàu/hài cốt liệt sĩ cũng được miễn phí. Chính sách áp dụng trên các đoàn tàu do Công ty Cổ phần Vận tải đường sắt Hà Nội quản lý.

Theo đơn vị này, điều kiện để lên tàu là thân nhân liệt sĩ phải làm thủ tục vận chuyển ít nhất 2 giờ trước khi tàu chạy. Địa điểm làm thủ tục tại các ga có nhận chở hành khách và hành lý. Việc bọc hài cốt liệt sĩ do thân nhân hoặc người được ủy quyền làm thủ tục vận chuyển thực hiện, bảo đảm vệ sinh môi trường, phòng dịch, an toàn trong quá trình vận chuyển và được Hội hỗ trợ gia đình liệt sỹ Việt Nam xác nhận. Người thân liệt sĩ mua vé tại ga và xuất trình CCCD/Hộ chiếu còn hạn cùng với các giấy tờ như: "Giấy đề nghị vận chuyển hài cốt liệt sĩ về quê hương bằng tàu hỏa" của Hội hỗ trợ gia đình liệt sĩ Việt Nam (bản chính) và "Biên bản bàn giao hài cốt liệt sĩ" (bản chứng thực).

Phát triển con người để đáp ứng kinh tế số

Nếu những năm 1990, chỉ số phát triển con người ở vị trí tương đối thấp, thì nay Việt Nam đang ở giữa bảng xếp hạng "Chỉ số Phát triển con người (HDI) toàn cầu". Sự liên tục tiến bộ của chỉ số phát triển con người ở Việt Nam trong 30 năm qua cho thấy, trong tiến trình phát triển kinh tế số, yếu tố con người sẽ đóng vai trò quan trọng.

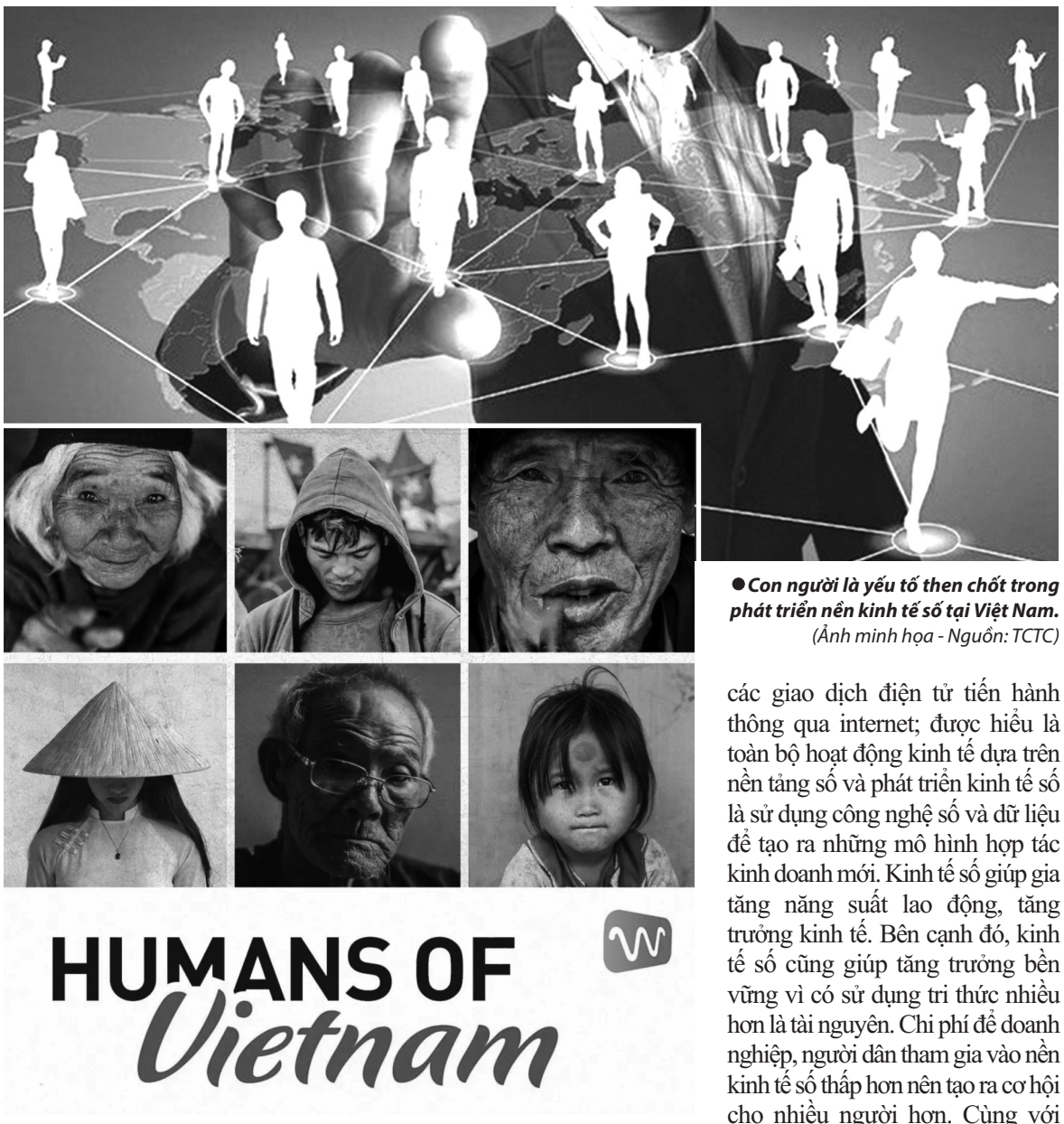

● ***Con người là yếu tố then chốt trong phát triển nền kinh tế số tại Việt Nam.*** *(Ảnh minh họa - Nguồn: TCTC)*

● ***Công bố báo cáo mới nhất về HDI toàn cầu xếp Việt Nam nằm trong nhóm phát triển con người cao.*** *(Ảnh minh họa. Nguồn: Vietnam Insider)*

Việt Nam đang được đánh giá là một trong những quốc gia có tốc độ phát triển kinh tế số ở mức khá trong khu vực Đông Nam Á với hạ tầng viễn thông khá tốt cùng độ phủ sóng rộng và mật độ người dùng cao. Theo số liệu báo cáo năm 2020, Việt Nam có khoảng 68 triệu người dùng internet chiếm đến khoảng 70% dân số. Sự bùng nổ và phổ biến của internet và các công nghệ kỹ thuật số đã mang lại nhiều cơ hội cho người dân đặc biệt là giới trẻ để tham gia và kết nối vào thị trường kinh tế số, nơi mà các rào cản của thị trường xuyên biên giới giảm đi đáng kể, với rất nhiều cơ hội để tiếp cận và chia sẻ thông tin, kiến thức với các cộng đồng có chung lợi ích và mang lại hợp tác trong các dự án sản xuất cùng nhau. Theo Tiến sỹ Nguyễn Duy Cừ, các doanh nghiệp sẽ nhìn nhận rằng kinh tế số không những là công cụ để tăng hiệu quả sản xuất, mà còn tạo ra những cơ hội mới, mô hình kinh doanh, sản phẩm và dịch vụ mới. Vì thế, các doanh nghiệp cần có chiến lược kinh tế số và tự định hướng một vị trí trong nền kinh tế số. Các doanh nghiệp phải đầu tư vào con người, đào tạo mới và đào tạo lại nhân sự, khuyến khích đổi mới sáng tạo.

Phát triển con người tiếp tục là trọng tâm trong chiến lược phát triển của Việt Nam

Mới đây, Văn phòng Chương trình Phát triển Liên hợp quốc (UNDP) tại Việt Nam đã công bố báo cáo mới nhất về HDI toàn cầu, trong đó xếp Việt Nam nằm trong nhóm phát triển con người cao.

Cụ thể, theo Báo cáo của UNDP, giá trị HDI của Việt Nam năm 2022 là 0,726 - đứng thứ 107 trên 193 quốc gia và vùng lãnh thổ. Từ năm 1990 đến năm 2022, giá trị HDI của Việt Nam thay đổi từ 0,492 lên 0,726, tăng gần 50%. Vào những năm 1990 khi UNDP đưa ra chỉ số phát triển con người HDI, Việt Nam ở vị trí tương đối thấp trong bảng xếp hạng, nhưng đến nay Việt Nam đang ở giữa bảng xếp hạng và liên tục tiến bộ trong 30 năm qua. "Việt Nam vẫn là quốc gia có mức phát triển con người cao trong suốt những năm khó khăn của đại dịch COVID-19. Phát triển con người tiếp tục là trọng tâm trong chiến lược phát triển của đất nước và chúng tôi đã thấy những kết quả đáng kể trong những thập kỷ qua" - Trưởng Đại diện thường trú của UNDP Ramla Khalidi cho biết.

Việt Nam xếp thứ 91/166 quốc gia về Chỉ số Bất bình đẳng giới, chỉ số xem xét sự bất bình đẳng trên ba khía cạnh sức khỏe sinh sản, trao quyền và thị trường lao động. "Việt Nam đã làm tốt ở một số khía cạnh, như tiếp cận giáo dục và tham gia lực lượng lao động", bà Ramla Khalidi nhấn mạnh.

Báo cáo Phát triển Con người (HDR) 2023/2024, có tiêu đề "Phá vỡ tình trạng bế tắc: Tái hình dung sự hợp tác trong một thế giới phân cực" cho thấy một xu hướng đáng lo ngại là sự phục hồi chưa đầy đủ và không đồng đều của HDI toàn cầu - một thước đo tóm tắt phản ánh tổng GDP của một quốc gia thu nhập (GNI) bình quân đầu người, trình độ học vấn và tuổi thọ trung bình. HDI được dự đoán sẽ đạt mức cao kỷ lục vào năm 2023 sau khi giảm mạnh trong năm 2020 và 2021. Tuy nhiên, tiến độ này rất không đồng đều. Các nước giàu đang có mức độ phát triển con người cao kỷ lục trong khi một nửa số nước nghèo nhất thế giới vẫn ở dưới mức trước khủng hoảng.

Báo cáo của UNDP cho thấy tiến độ phát triển không đồng đều đang khiến những người nghèo nhất bị bỏ lại phía sau, tình trạng bất bình đẳng trầm trọng hơn và gây ra sự phân cực chính trị trên quy mô toàn cầu. Tình trạng này dẫn đến sự bế tắc nguy hiểm cần phải hiệp lực giải quyết gấp. "Khoảng cách phát triển con người ngày càng lớn như báo cáo đề cập đến cho thấy xu hướng giảm dần bất bình đẳng giữa các quốc gia giàu và nghèo trong hai thập kỷ qua hiện đang bị đảo ngược. Mặc dù xã hội toàn cầu được kết nối chặt chẽ với nhau, chúng ta đang thiếu hụt. Chúng ta cần tận dụng sự phụ thuộc lẫn nhau cũng như khả năng giải quyết những thách thức chung đang tồn tại, đồng thời bảo đảm đáp ứng nguyện vọng của người dân", ông Achim Steiner, Tổng Giám đốc UNDP cho biết.

Theo ông Achim Steiner, sự bế tắc này gây thiệt hại đáng kể về người. Thiếu sự hiệp lực nhằm thúc đẩy hành động về biến đổi khí hậu, số hóa hay nghèo đói và bất bình đẳng không chỉ cản trở sự phát triển con người mà còn làm trầm trọng thêm sự phân cực và làm xói mòn thêm niềm tin vào người dân và các tổ chức trên toàn thế giới.

Con người là yếu tố then chốt trong phát triển nền kinh tế số tại Việt Nam

Từ nhận định của ông Achim Steiner, có thể thấy trong tiến trình số hóa, yếu tố con người đóng vai trò quan trọng.

Kinh tế số (Digital economy) là một nền kinh tế vận hành chủ yếu dựa trên công nghệ số, đặc biệt là các giao dịch điện tử tiến hành thông qua internet; được hiểu là toàn bộ hoạt động kinh tế dựa trên nền tảng số và phát triển kinh tế số là sử dụng công nghệ số và dữ liệu để tạo ra những mô hình hợp tác kinh doanh mới. Kinh tế số giúp gia tăng năng suất lao động, tăng trưởng kinh tế. Bên cạnh đó, kinh tế số cũng giúp tăng trưởng bền vững vì có sử dụng tri thức nhiều hơn là tài nguyên. Chi phí để doanh nghiệp, người dân tham gia vào nền kinh tế số thấp hơn nên tạo ra cơ hội cho nhiều người hơn. Cùng với việc ứng dụng công nghệ số, mạng lưới internet không biên giới sẽ làm giảm được khoảng cách giữa thành thị và nông thôn, giữa các quốc gia khu vực.

Phát triển kinh tế số là xu hướng tất yếu của các nước trên thế giới và Việt Nam cũng không nằm ngoài xu thế đó. Tháng 6/2020, Thủ tướng Chính phủ đã ký ban hành Quyết định về "Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030" với mục tiêu Việt Nam thuộc nhóm 50 nước dẫn đầu về chính phủ điện tử, liên quan đến phát triển kinh tế số, nâng cao năng lực cạnh tranh của nền kinh tế, mục tiêu đến năm 2025 là kinh tế số chiếm 20% GDP; tỷ trọng kinh tế số trong từng ngành, lĩnh vực đạt tối thiểu 10%; đến năm 2030, kinh tế số chiếm 30% GDP; tỷ trọng kinh tế số trong từng ngành, lĩnh vực đạt tối thiểu 20%. Đến năm 2030, kinh tế số thúc đẩy GDP Việt Nam tăng thêm 7 - 16%, tương đương khoảng 28 - 62 tỷ USD. Đảng và Nhà nước đưa ra nhiều chủ trương, chính sách và giải pháp thực hiện thúc đẩy nền kinh tế số nước nhà, trong đó con người là một trong những yếu tố trọng tâm.

Theo quan điểm của Đảng và Nhà nước, phát triển kinh tế là do con người và vì con người. Chính vì vậy, thực tế để phát triển kinh tế số, việc phát huy nhân tố con người vừa là mục tiêu, vừa là động lực để phát triển kinh tế - xã hội. Việt Nam với gần 100 triệu dân và đang ở trong giai đoạn cơ cấu "dân số vàng" được đào tạo tốt, học tập và lao động chăm chỉ, đồng thời con người Việt Nam yêu thích và nhanh nhạy trong tiếp cận và sử dụng công nghệ mới, đây là một lợi thế rất lớn để thúc đẩy phát triển nền kinh tế số nước nhà.

Tuy có nhiều lợi thế về nguồn lao động trẻ lớn nhưng, lực lượng lao động Việt Nam còn thiếu nhiều kỹ năng cần thiết để có thể làm chủ nền kinh tế số, chính vì vậy việc nâng cao kỹ năng số phù hợp cho đội ngũ lao động để tận dụng thế mạnh của công nghệ số là hành động cần sớm thực hiện.

Mới đây, trao đổi với truyền thông, Tiến sỹ Nguyễn Duy Cừ một chuyên gia trong lĩnh vực an ninh mạng, chống gian lận và lừa đảo trên mạng viễn thông, đang phụ trách nghiên cứu sáng tạo và phát triển sản phẩm trong nhóm Cyberlabs của Tập đoàn POST Luxembourg, đã nói về những động lực, rủi ro của phát triển kinh tế số, cũng như đánh giá về tình hình hiện nay tại Việt Nam. Theo Tiến sỹ Nguyễn Duy Cừ, trong nền kinh tế số, sản xuất, dịch vụ, thương mại, giáo dục... đều vận hành trên nền tảng số kết nối (công nghệ thông tin và viễn thông). Có 4 yếu tố quan trọng cần được đầu tư và phát triển đồng bộ gồm con người, thể chế pháp lý, hạ tầng mạng, nội dung và tri thức số.

Đánh giá về Việt Nam, Tiến sỹ Nguyễn Duy Cừ cho rằng trong giai đoạn hiện nay, con người và thể chế pháp lý là hai yếu tố quan trọng nhất cần được ưu tiên. Về con người, ngoài đội ngũ vận hành, quản lý, phát triển ứng dụng và hạ tầng, cần có đội ngũ chuyên gia, kỹ sư, nhà nghiên cứu và hoạch định chiến lược. Theo chuyên gia này, việc đào tạo nhân sự có chất lượng theo chuẩn quốc tế để đáp ứng được nhu cầu của kinh tế số là một thách thức lớn.

Kinh tế số hứa hẹn tạo ra nhiều cơ hội bình đẳng cho tất cả mọi người, xóa bỏ khác biệt địa lý hay nhiều đặc quyền mà trước kia chỉ có một số ít trung tâm kinh tế mới có được. Nền kinh tế số đòi hỏi người dân có kỹ năng sử dụng và sở hữu điện thoại thông minh, song không phải tất cả người dân đều đủ khả năng tài chính. Do đó, Tiến sỹ Nguyễn Duy Cừ nhấn mạnh Chính phủ cần ưu tiên đầu tư vào hạ tầng kết nối để mọi người dân đều có thể tiếp cận kinh tế số thông qua chính sách ưu tiên phát triển, trợ giá Internet, xóa nghèo, hay giáo dục... Về thể chế pháp lý, cần có một hành lang pháp luật phù hợp theo kịp sự phát triển và tạo điều kiện cho kinh tế số. Yếu tố này trải rộng từ các quyết sách đồng bộ từ Chính phủ đến những quy định cụ thể về an ninh mạng, bảo vệ dữ liệu, quyền sở hữu trí tuệ, quyền riêng tư... **MINH DƯƠNG**

KHỞI NGHIỆP XANH

KHỞI NGHIỆP NGÀY NAY:

Khó khăn hay cơ hội?

Trong thời điểm kinh tế biến động như hiện nay, câu hỏi về khởi nghiệp đã trở thành một chủ đề nóng bỏng. Và những người dũng cảm đặt chân vào thế giới kinh doanh phải đối mặt với một thách thức vô cùng lớn: Liệu đó là một cuộc đua đầy khó khăn hay cơ hội lớn đang mở ra?

● *Khởi nghiệp thời điểm này chứa đựng nhiều rủi ro, nhưng đồng thời cũng mở ra nhiều cơ hội cho người có đam mê, sáng tạo, học hỏi.* (Ảnh: NVCC)

Nhiều rủi ro khi khởi nghiệp

Ấp ủ việc mở một cửa hàng cà phê, bánh ngọt tại TP Hồ Chí Minh, nhóm bạn trẻ Hữu Luân, Mỹ Hạnh đã quyết định thuê một mặt bằng nhỏ xinh trên một con đường gần trung tâm thành phố với chi phí hàng tháng cho mặt bằng là 20 triệu đồng. Sau khi sửa chữa nhà, mua sắm đồ đạc, trang trí cộng với tiền cọc nhà và nhiều chi phí khác hết 500 triệu đồng, cả hai khai trương tiệm bánh. Tuy nhiên, tiệm bánh chỉ trụ được 8 tháng. Ba tháng đầu bù lỗ 20 triệu/tháng, các tháng sau khởi sắc, mỗi tháng chỉ bù lỗ 5 - 10 triệu nhưng hai bạn trẻ đã cạn vốn sau khi bỏ số tiền đầu tư vượt mức dự kiến, đã phải vay mượn quá nhiều, không thể "gồng gánh" thêm nữa. Hai bạn trẻ đã phải chật vật tìm người sang lại tiệm bánh chỉ với 1/4 chi phí ban đầu bỏ ra và hành trang còn lại là... kinh nghiệm cho một lần khởi nghiệp. Mỹ Hạnh chia sẻ: "Khi thất bại rồi mình mới nghiền ngẫm ra, tụi mình mở tiệm bánh nhưng chỉ tập trung vào phần trang trí tiệm nhiều quá, trong khi bánh là món chủ lực nhưng chưa thực sự xuất sắc, chưa cạnh tranh được với nhiều tiệm khác. Khách chỉ đến để chụp ảnh, thử một lần nhưng tỉ lệ quay lại ít. Cạnh đó, việc thiếu kinh nghiệm, dự trù sai về kinh phí và khả năng gồng lỗ cũng là một yếu tố khiến mình sớm thất bại trong cuộc khởi nghiệp này".

Với Lê Hùng, 30 tuổi, ngụ Đà Lạt, 1 tỉ đồng chính là số tiền mua lấy bài học khởi nghiệp lần đầu. Hùng có một studio nhỏ, lượng khách ổn định. Sau nhiều năm trong nghề, Hùng quyết định mở rộng kinh doanh, tìm kiếm cơ hội phát triển bằng cách đầu tư phim trường. Anh thuê một mảnh đất rộng 2.000m2 khu ngoại ô Đà Lạt, dùng toàn bộ tiền dành dụm nhiều năm cộng với vay mượn gia đình để dựng một phim trường với nhiều tiểu cảnh trang trí lạ mắt cho các bạn trẻ check in "sống ảo". Thời gian đầu, khu check in thu hút được lượng khách đến đông đúc, lợi nhuận tốt. Tuy nhiên, sau 6 tháng, lượng khách giảm dần, thu không đủ bù chi, trong khi tiền thuê mặt bằng và vận hành đến hơn 60 triệu/tháng. Chưa đầy một năm, khu check in đã phải ngừng hoạt động. Hùng cho biết, thực tế mô hình này vẫn sống tốt nếu có nguồn vốn dày. Bởi khi bước chân vào làm, Hùng nắm chắc phần ý tưởng cũng như tâm lý khách hàng trong mảng chụp ảnh check in, đồng thời cũng có chuyên môn và kết nối tốt trong nghề. Nhưng cái mà Hùng không lường trước được chính là chi phí marketing cho mô hình này quá lớn. "Một khu check in sống ảo bắt buộc phải đổ tiền vào chi phí marketing, từ chăm sóc Fanpage, việc liên tục tạo các bộ ảnh mới đăng trên mạng xã hội, chạy quảng cáo cho khu, rồi thuê các bạn vlogger đến trải nghiệm, check in để tăng độ "hot". Tháng nào cũng phải đều đặn đổ tiền vào đấy vài chục triệu đồng, nếu giảm chi phí là lượng khách sút thấy rõ ngay. Và nữa, một khu check in ban đầu sẽ rất thu hút khách, nhưng một khi bắt đầu trở nên quen thuộc thì khách sẽ ít quan tâm dần, đổ xô đến những khu mới mẻ hơn. Cái khó của lĩnh vực kinh doanh này là như thế, mà trước khi bước chân vào tôi không thể lường trước được" - Hùng chia sẻ.

● *Trần Lâm, "chuyên gia" về khởi nghiệp và kinh doanh trên sàn TMĐT.* (Ảnh: NVCC)

Thời buổi công nghệ, nhiều bạn trẻ đã chọn con đường "an toàn" hơn, ít tiêu tốn vào mặt bằng, khởi nghiệp dựa trên sức mạnh của thương mại điện tử (TMĐT). Tuy nhiên, đây cũng không phải là con đường an toàn tuyệt đối. Và khởi nghiệp bằng cách nào thì cũng có thể thất bại, nếu người tham gia thiếu kĩ năng và hiểu biết về thị trường.

Nguyễn Thanh Tùng, 28 tuổi, sở hữu shop chuyên phụ kiện điện thoại trên các sàn TMĐT cho biết, hiện nay, nhìn vào doanh số bán hàng mỗi ngày vài triệu đồng, vận hành nhẹ nhàng, ai cũng nghĩ bán các sản phẩm trên sàn TMĐT dễ, ít khả năng thua lỗ. Tuy nhiên, theo Thanh Tùng, bạn đã 2 lần thất bại vì các sản phẩm không phù hợp, tiêu tốn hết hơn 200 triệu đồng để mua bài học đắt giá. Với sản phẩm phụ kiện điện thoại, 3 tháng đầu cũng hầu như không có đơn hàng. Thanh Tùng phải mày mò, tìm hiểu các cách thức tiếp cận khách hàng khi kinh doanh trên sàn TMĐT, các rủi ro gặp phải, cách thức đẩy công suất tiêu thụ dựa vào các liên kết bên ngoài... Theo Thanh Tùng, bạn đã phải tốn nhiều tiền bạc và tâm huyết để học hỏi mới có được hoạt động kinh doanh ổn định hiện nay.

Tận dụng thế mạnh công nghệ

Là chủ một doanh nghiệp thuộc hàng "top" trong ngành TMĐT, Trần Lâm còn được biết đến như một trường hợp khởi nghiệp "vượt khó" thành công, trở thành người truyền cảm hứng cho giới trẻ khởi nghiệp.

Tốt nghiệp ngành cơ khí, công việc khởi đầu của Trần Lâm là nhân viên bảo trì hệ thống máy trong nhà máy sản xuất tinh dầu thiên nhiên. Sau đó, với năng lực và nỗ lực, anh đảm nhiệm vị trí giám đốc nhà máy, tích lũy cho mình kiến thức về truy trình vận hành, sản xuất, chăm sóc khách hàng... Nhiều năm ấp ủ giấc mơ khởi nghiệp, Trần Lâm nghỉ việc, dùng tất cả vốn liếng bao năm để lập doanh nghiệp sản xuất tinh dầu thiên nhiên. Anh sử dụng công nghệ để chiết xuất tinh dầu từ cây cỏ thiên nhiên, tạo ra các sản phẩm như xịt phòng đuổi muỗi, xịt thơm quần áo, bộ chăm sóc tóc, nước rửa chén, nến thơm... Trần Lâm cũng đầu tư mạnh vào các vườn trồng nguyên liệu. Tuy nhiên, sản phẩm ra thị trường không được như kì vọng, khách hàng không đón nhận, anh trắng tay với lần khởi nghiệp đầu tiên.

Sau cú vấp ấy, Trần Lâm lại xin việc vào làm nhân viên kinh doanh một công ty thương mại với mức lương cơ bản, vừa làm vừa học để có thời gian phát triển gian hàng trực tuyến mới mở ra. Trong quá trình ấy, Trần Lâm dần dà nhận ra những bí quyết để đi đường dài trên con đường khởi nghiệp. Đó là liên tục học hỏi để trở nên am hiểu lĩnh vực mình kinh doanh, là sự chăm chút cho việc xây dựng thương hiệu, là tìm tòi phát triển sản phẩm cho phù hợp với nhu cầu, thị hiếu của khách hàng và cải tiến chất lượng cho tốt hơn...

Nhờ những "bí quyết khởi nghiệp" ấy, giờ đây, Trần Lâm trở thành một trong những chủ thương hiệu có nhiều sản phẩm giữ vị trí số 1 trên thị trường TMĐT. Năm 2023, nhóm 5 thương hiệu của doanh nhân Trần Lâm đạt mốc doanh thu khoảng 100 tỷ đồng, trên các nền tảng.

Là một người tâm huyết với việc chia sẻ kiến thức, hỗ trợ người trẻ khởi nghiệp, Trần Lâm thường có nhiều hoạt động đào tạo, truyền đạt kiến thức về khởi nghiệp và kinh doanh thời công nghệ. Về khởi nghiệp trong giai đoạn hiện nay, Trần Lâm nhận định, giai đoạn này người trẻ khởi nghiệp sẽ gặp nhiều trở ngại nếu tham gia khởi nghiệp các sản phẩm không đặc sắc, thiếu tính cạnh tranh, vì đây là giai đoạn kinh tế khó khăn, sức mua giảm, cạnh tranh khốc liệt hơn trước kia rất nhiều, chưa kể hiện tại internet và TMĐT phát triển nên khách rất dễ tìm thông tin về các sản phẩm đang có. Để cạnh tranh thì đòi hỏi người khởi nghiệp có chiều sâu và khả năng kinh nghiệm quản lí nhiều nghiệp vụ, đây cũng là nhược điểm của người khởi nghiệp trẻ hiện nay.

Thời điểm này, người khởi nghiệp nên thận trọng vì rủi ro cao, thách thức nhiều. Tuy nhiên, không phải vì vậy mà hoàn toàn không có cơ hội để bắt đầu. Nếu có thể tìm được các cơ hội và sản phẩm tiềm năng phù hợp mà thị trường đang cần, có nguồn lực triển khai phù hợp thì cũng không nên bỏ qua. Bởi thời điểm càng khó khăn, ít người tham gia thì sẽ có nhiều cơ hội được mở ra hơn. Quan trọng là nên cẩn thận tìm hiểu, phân tích kỹ từ nhu cầu thật sự của khách hàng để có thể tận dụng.

Cạnh đó, Trần Lâm cũng cho rằng, công nghệ 4.0 và trí tuệ nhân tạo sẽ mở ra nhiều cơ hội khởi nghiệp cho mọi người, mà đầu tiên là các chuyên gia hay các bạn trẻ giỏi nắm vững công nghệ. Công nghệ phát triển còn dẫn đến thông tin minh bạch hơn, dữ liệu thống kế dễ tìm kiếm hơn, giúp người trẻ dễ tìm được các ý tưởng kinh doanh mới, dễ dàng tiếp cận khách hàng hơn với nguồn lực có giới hạn. Từ đó những người khởi nghiệp thể dễ dàng hơn trong việc hiểu được nhu cầu khách hàng, tiếp cận khách hàng và bán hàng. Bên cạnh đó, các công cụ tự động hoá doanh nghiệp bán hàng, chăm sóc khách hàng nếu tận dụng tốt cũng giúp người khởi nghiệp có thể phát triển mạnh hơn.

Có thể thấy, khởi nghiệp ngày nay chứa đựng không ít thách thức, nhưng đồng thời cũng là cơ hội để người trẻ phát huy tinh thần sáng tạo và khả năng thích ứng với môi trường kinh doanh đang biến đổi. Khởi nghiệp không chỉ là một cuộc đua đầy cam go mà còn là một hành trình đầy hứa hẹn, nơi mà những nỗ lực, đam mê, lòng kiên trì có thể biến những ý tưởng thành hiện thực, tạo nên những thay đổi tích cực trong xã hội.

NGỌC MAI

KHỞI NGHIỆP XANH

Những câu hỏi "nóng" về khởi nghiệp từ người trẻ

Nhân dịp kỷ niệm 93 năm Ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh (26/3/1931 - 26/3/2024), T.Ư Đoàn tổ chức Diễn đàn "Tiếng nói tuổi trẻ - Hành động của Đoàn". Diễn đàn được kết nối tới 12.656 điểm cầu trong và ngoài nước, thu hút hơn 1,5 triệu bạn trẻ tham gia. Nhiều bạn trẻ nêu hàng loạt vấn đề "nóng" về khởi nghiệp…

● *Diễn đàn được kết nối tới 12.656 điểm cầu trong và ngoài nước, thu hút hơn 1,5 triệu tham gia.* (Ảnh: T.Ư Đoàn)

Người trẻ đối diện với vốn, cơ chế

Trong số các câu hỏi được gửi đến Diễn đàn, có rất nhiều câu về khởi nghiệp, việc làm. Có bạn hỏi: "Làm thế nào để có 10 tỉ trong 1 tháng?". Bạn Phan Đăng Khoa chia sẻ, công tác hỗ trợ thanh niên lập thân, lập nghiệp, phát triển kinh tế các năm gần đây được các cấp bộ Đoàn quan tâm hỗ trợ, tạo được những chuyển biến tích cực, thúc đẩy sự quan tâm của thanh niên. Tuy nhiên, do ảnh hưởng của dịch bệnh COVID-19 đã làm suy giảm kinh tế, tỷ lệ thanh niên thất nghiệp, mất việc làm tăng cao. Để thực hiện tốt công tác hỗ trợ thanh niên trong thời gian tới, tổ chức Đoàn có những giải pháp, định hướng như thế nào?

Đồng thời nhiều bạn trẻ cho biết, hiện nay nhiều thanh niên muốn khởi nghiệp nhưng thiếu nguồn vốn và kinh nghiệm, tổ chức Đoàn hỗ trợ như thế nào để thanh niên vay vốn ưu đãi? Cũng như tổ chức giao lưu học hỏi kinh nghiệm cho thanh niên khởi nghiệp. Đặc biệt, bạn Nguyễn Hoàng Nhung đã đưa ra một thực tế, thanh niên là công chức muốn lập nghiệp để nâng cao mức sống, nhưng do khó khăn về thời gian làm việc và những quy định trong thành lập doanh nghiệp. Từ đó, bạn hỏi có những chính sách nào giúp thanh niên là công chức có thể khởi nghiệp?

Bạn Trần Thị Ngọc Huyền cho rằng, sự bùng nổ của trí tuệ nhân tạo đang khiến nhiều công việc tay chân dần bị thay thế. Điều này dẫn đến tỷ lệ thất nghiệp gia tăng, đặc biệt là ở những người lao động không có kỹ năng chuyên môn cao. Bên cạnh đó, yêu cầu về chất lượng nhân lực ngày càng cao, đòi hỏi người lao động phải có kiến thức chuyên môn, kỹ năng mềm và khả năng thích ứng nhanh với môi trường mới. Làm thế nào để xác định được mục tiêu nghề nghiệp phù hợp với bản thân trong bối cảnh thị trường lao động đầy biến động?

Bên cạnh đó, các bạn trẻ cũng cho rằng doanh nghiệp có nhu cầu rất lớn về nhân sự, nhưng lượng thanh niên thất nghiệp ở Việt Nam còn nhiều do thiếu kinh nghiệm và kỹ năng thực tế. "Tôi mong muốn rằng T.Ư Đoàn không chỉ dừng ở việc kết nối giữa các doanh nghiệp với thanh niên, mà còn tổ chức đối thoại để chia sẻ, động viên, hướng nghiệp và tổ chức các hoạt động cho thanh niên nhằm trau dồi kỹ năng, kinh nghiệm để có công việc ổn định, lâu dài hơn", bạn Bùi Thị Nguyệt bày tỏ.

Bạn Ngô Lê Phương Linh, Bí thư Đoàn thị trấn Châu Thành, tỉnh Bến Tre chia sẻ, đồng hành với thanh niên lập nghiệp, khởi nghiệp là chương trình lớn của T.Ư Đoàn. Từ phong trào đã có nhiều mô hình hay, cách làm sáng tạo, góp phần từng bước cải thiện, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của đoàn viên, thanh niên.

Tuy nhiên, từ thực tế, thanh niên thị trấn Châu Thành tiếp cận nguồn vốn vẫn còn hạn chế do tuổi đời còn trẻ, chưa có tài sản thế chấp. Việc tiếp cận thị trường đối với thanh niên nông thôn vẫn còn chưa hiệu quả nên khả năng tiêu thụ sản phẩm không nhiều. Các thanh niên lầm lỡ chưa có nhiều cơ hội được làm việc trong các cơ sở, công ty doanh nghiệp.

Gửi gắm đến Diễn đàn, Linh mong muốn Đoàn các cấp sẽ có thêm nhiều chính sách thiết thực và rộng mở hơn cho thanh niên với mong muốn được khởi nghiệp, lập nghiệp, nhất là cách tiếp cận vốn, thị trường, tiến bộ khoa học kỹ thuật trong thời đại chuyển đổi số. Từ đó sẽ có thêm nhiều cơ hội việc làm cho người trẻ khuyết tật, thanh niên lầm lỡ ở nông thôn. Qua đó giúp họ tái hòa nhập cộng đồng, nâng cao nhận thức và phát huy vai trò trách nhiệm của thanh niên đối với địa phương.

● *Chị Nguyễn Thu Hương - Tổng Giám đốc Công ty CP AZMAX.* (Ảnh: BTC)

Tới đây, T.Ư Đoàn sẽ phối hợp tổ chức một số hội nghị, lớp tập huấn để cung cấp các kiến thức, kỹ năng, giúp các đoàn viên, thanh niên chuẩn bị tốt hành trang khởi nghiệp; kết nối để hỗ trợ vốn, liên kết xã hội hoá… khích lệ, động viên, cộng hưởng chung về nguồn lực khởi nghiệp. T.Ư Đoàn cũng sẽ tiếp tục tổ chức các chương trình tôn vinh, khen thưởng các tấm gương thanh niên khởi nghiệp xuất sắc. Cùng với đó, tổ chức Đoàn sẽ tạo các diễn đàn để các tấm gương khởi nghiệp kết nối với nhau, kết nối với các mối quan hệ xã hội về nguồn lực… để có cơ hội rút ngắn quá trình khởi nghiệp…

Làm sao để rút ngắn quá trình khởi nghiệp?

Trao đổi trong phần hiến kế tại Diễn đàn, bạn Vũ Thu Hằng (Trường Đại học Ngoại ngữ, ĐHQG Hà Nội) chia sẻ một số suy nghĩ về Gen Z, những người trẻ hiện nay và mong muốn Đoàn đồng hành, hỗ trợ để Gen Z phát triển toàn diện.

Hằng cho rằng, Gen Z là thế hệ đầu tiên trưởng thành trong thời đại công nghệ số. Họ có nhiều đặc điểm khác biệt so với các thế hệ trước, như: Khả năng thích nghi nhanh với công nghệ. Mong muốn học tập linh hoạt, chủ động về thời gian; tinh thần sáng tạo, phát triển không ngừng trong môi trường làm việc. Một khảo sát của nền tảng việc làm Linkedin cho kết quả 59% nhân viên Gen Z sẽ chủ động học thêm các kỹ năng làm việc chuyên nghiệp để nắm bắt cơ hội làm việc và cải thiện thu nhập cá nhân. Khảo sát cũng cho thấy thế hệ Gen Z quan tâm đến tài chính và định hướng sự nghiệp cá nhân nhiều hơn hẳn những thế hệ trước đó.

"Từ đặc điểm của Gen Z cùng bối cảnh giáo dục và việc làm hiện nay, các bạn trẻ thế hệ mới rất cần được tạo môi trường thực tế, linh hoạt, cởi mở để học hỏi, chia sẻ và phát triển cùng nhau", Vũ Thu Hằng bày tỏ.

Từ nhu cầu, đặc điểm của các bạn trẻ Gen Z, Vũ Thu Hằng đề xuất giải pháp thành lập các cộng đồng sinh viên chuyên ngành với sự chỉ đạo, định hướng và hỗ trợ của Đoàn Thanh niên - Hội Sinh viên.

Theo Hằng, đây sẽ là môi trường để các bạn trẻ được hỗ trợ tối ưu về chuyên môn, nâng cao hiệu quả trong học tập và nghiên cứu với sự giúp đỡ, hướng dẫn từ các bạn sinh viên cùng ngành, anh chị đi trước và các chuyên gia trong lĩnh vực. Những sự chỉ dẫn và hỗ trợ cụ thể này là rất cần thiết trong thời đại khủng hoảng quá tải thông tin như hiện nay. Những cộng đồng chuyên ngành có thể giúp nâng cao cơ hội nghề nghiệp cho các bạn trẻ khi đóng vai trò cầu nối giữa đội ngũ trí thức trẻ và các tổ chức, doanh nghiệp, các cơ quan tuyển dụng đúng chuyên ngành trong từng lĩnh vực.

Những cộng đồng sinh viên chuyên ngành được thành lập sẽ tạo điều kiện cho các bạn trẻ được phát triển không chỉ kiến thức mà còn cả kỹ năng làm việc thực tế qua việc tham gia các hoạt động, dự án, sự kiện chuyên ngành. Ví dụ, với sinh viên ngành Sư phạm, thì việc được tham gia một cộng đồng để học hỏi các thầy cô đi trước kinh nghiệm giảng dạy. Hay thực hành phát triển năng lực qua các dự án dạy học tình nguyện đều sẽ là những trải nghiệm rất quý giá.

Để tạo và duy trì hoạt động hiệu quả các cộng đồng sinh viên chuyên ngành, Hằng kiến nghị Đoàn Thanh niên - Hội Sinh viên tại các cơ sở đào tạo cùng chuyên ngành, cùng lĩnh vực tăng cường giao lưu, trao đổi chuyên môn, đồng thời tận dụng nền tảng là cuộc thi chuyên ngành để kết nối các bạn đoàn viên, thanh niên trong cùng lĩnh vực. Đồng thời, hoạt động kết nối nên được triển khai cả hình thức online và offline để tận dụng sức lan toả của công nghệ và truyền thông số.

Bí thư thứ nhất T.Ư Đoàn Bùi Quang Huy ghi nhận kiến nghị thành lập cộng đồng sinh viên chuyên ngành là giải pháp tốt để hỗ trợ nhau trong học tập, lao động sản xuất. Trao đổi về đề xuất của Vũ Thu Hằng, ông Bùi Quang Huy ghi nhận kiến nghị thành lập cộng đồng sinh viên chuyên ngành là giải pháp tốt để hỗ trợ nhau trong học tập, lao động sản xuất. Đồng thời tạo ra cộng đồng có ích, văn minh trên không gian mạng.

"Với mô hình này, chúng ta có thể dễ dàng trong việc chia sẻ học liệu, kinh nghiệm, phương pháp học tập cũng như động viên, hỗ trợ nhau về mặt tâm lý, tình cảm, các thành viên còn có thể giúp nhau định hướng về lý tưởng, nghề nghiệp việc làm… Tôi hy vọng, đây là mô hình tốt cho tổ chức Đoàn, Hội Sinh viên ở các trường đại học, cao đẳng nghiên cứu thực hiện", Bí thư thứ nhất T.Ư Đoàn Bùi Quang Huy bày tỏ.

Là một doanh nhân trẻ, chị Nguyễn Thu Hương (Tổng Giám đốc Công ty CP AZMAX) chia sẻ, do khởi nghiệp trong lĩnh vực công nghệ, nên gặp rất nhiều khó khăn trong giai đoạn đầu. Nhưng với suy nghĩ "tuổi trẻ không có hai lần", vượt qua những khó khăn, đến nay, Công ty CP AZMAX đã ứng dụng công nghệ AI, hỗ trợ được nhiều doanh nghiệp khởi nghiệp một cách tinh gọn, mang lại hiệu quả kinh doanh tốt. Mong rằng, Ban Bí thư T.Ư Đoàn có những hỗ trợ cần thiết để các bạn trẻ thuận lợi hơn trong khởi nghiệp.

Trả lời câu hỏi này, ông Nguyễn Ngọc Lương - Bí thư thường trực Trung ương Đoàn, Chủ tịch T.Ư Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam cho rằng, vấn đề hỗ trợ bạn trẻ lập thân, lập nghiệp trước đây, hay khởi nghiệp, sáng tạo hiện nay đều là nhiệm vụ trọng tâm của tổ chức Đoàn. Nhiệm kỳ này (2022 - 2027), Đoàn xác định việc hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo là một trong ba hoạt động đột phá. Ông Lương cho rằng, đây là vấn đề lớn, có tính chất căn cơ, Đoàn đã, đang, sẽ thực hiện nhiều công việc hỗ trợ. Cụ thể, theo Chủ tịch T.Ư Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam, trong nhiệm kỳ này, T.Ư Đoàn đã tham mưu Thủ tướng Chính phủ ký ban hành chương trình hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp.

"Chúng ta cần thực hiện tốt chương trình này. Tổ chức nhiều kênh diễn đàn để lắng nghe các ý kiến của các thanh niên khởi nghiệp. Kiến nghị cấp thẩm quyền ban hành các cơ chế chính sách cần thiết để thanh niên khởi nghiệp vươn lên. Thứ hai, thông qua tuyên truyền, khích lệ, động viên thanh niên có ý chí, động lực vươn lên, ước mơ, khao khát khởi nghiệp. Lan tỏa nhiều câu chuyện tốt về khởi nghiệp sẽ kích thích tinh thần khởi nghiệp trong thanh niên", ông Lương nói.

NGUYỆT THƯƠNG

KHỞI NGHIỆP XANH

Khởi nghiệp - hãy tự tin, dám làm, đừng sợ!

Họ đều khởi nghiệp khi còn rất trẻ từ tay trắng. Đến nay, tổng doanh thu của họ đã tới 40-50 tỷ đồng. Họ đã được đề cử là 1 trong 20 Gương mặt trẻ Việt Nam năm 2022 ở lĩnh vực Kinh doanh - khởi nghiệp.

● *Nguyễn Thị Thu Hoa, CEO Trường Foods bên sản phẩm cao cấp Con Cui làm từ thịt lợn mán.* (Ảnh: NVCC)

Cô gái Mường khát vọng đưa món thịt chua ra thế giới

Học hết lớp 12, Nguyễn Thị Thu Hoa lấy chồng, bỏ dở nhiều dự định. Hoa cùng 2 chị em dâu được bố mẹ chồng truyền cho nghề làm thịt chua truyền thống của gia đình ở huyện Thanh Sơn, tỉnh Phú Thọ. Thời điểm đó, thịt chua rất ít người biết đến, mỗi ngày chỉ bán được 20-30 hộp.

Nhưng với khát khao đưa món thịt chua lan tỏa đến bàn ăn của từng gia đình, cô gái dân tộc Mường đã nỗ lực vượt lên chính mình. Chỉ với số tiền vỏn vẹn 4 triệu đồng, Hoa mua thịt lợn, rồi tự tay chuẩn bị tất cả dụng cụ và mày mò làm món thịt chua. Trải qua nhiều lần thử nghiệm bị hỏng, cuối cùng Hoa cũng tìm ra công thức làm thịt chua có hương vị đặc trưng riêng.

Từ chỗ làm nhỏ lẻ, Hoa nghiên cứu ra phương pháp sản xuất sản phẩm hàng loạt; cũng như công thức bảo quản sản phẩm từ 10 ngày lên 2 tháng trong ngăn mát tủ lạnh, không cần đến chất bảo quản mà vẫn bảo đảm chất lượng. Từ bước thành công đó, Hoa đầu tư máy móc vào quy trình sản xuất, giúp tăng năng suất lao động lên gấp 10 lần cách làm truyền thống.

Tháng 6/2015, Công ty Trường Foods ra đời. Với truyền thông quảng cáo, cô gái dân tộc Mường chú trọng cả 2 phương pháp tác động vào trực quan sinh động của người dùng, thông qua việc treo các biển quảng cáo Trường Foods ở các vị trí bắt mắt, cũng như lan tỏa hình ảnh sản phẩm trên các nền tảng mạng xã hội Facebook, TikTok, Youtube, sàn thương mại điện tử.

Nhờ việc nhanh nhạy tận dụng sức mạnh của mạng xã hội, thịt chua của Trường Foods nhanh chóng chiếm lĩnh thị trường. Đặc biệt, trong năm 2021, trong khi nhiều doanh nghiệp, cửa hàng đóng cửa vì COVID-19, Trường Foods lại bùng nổ doanh số bán hàng. Những thành công đó đã giúp Hoa được vinh danh là Gương mặt trẻ Việt Nam triển vọng năm 2022.

"Giải thưởng Gương mặt trẻ Việt Nam triển vọng năm 2022 đã thực sự tạo cho tôi rất nhiều động lực, cố gắng phát triển hơn trong công việc. Trong năm 2023, tôi xây dựng xong nhà máy của Trường Foods, xây dựng dòng sản phẩm mới là nem chua, mở mới thêm hàng nghìn điểm bán hàng. Bên cạnh đó, cho ra mắt dòng sản phẩm cao cấp Con Cui làm từ thịt lợn mán". Trường Foods đã được Trung tâm Nghiên cứu Phát triển Doanh nghiệp châu Á (Asia Business centre) công bố trong danh sách thương hiệu số 1 Việt Nam năm 2023.

Dịp cuối năm 2023, CEO Trường Foods đi thăm gần 30 nhà phân phối. Điều khiến nữ CEO bất ngờ là khi gặp họ, cô đều nhận được lời cảm ơn và biết ơn. "Trường Foods hợp tác với các nhà phân phối theo nguyên tắc win - win. Điều khiến tôi thực sự hạnh phúc khi nghe họ nói nhờ bắt tay phát triển thịt chua của Trường Foods mà cuộc sống gia đình họ được nâng lên. Có gia đình cả bố mẹ, con cái đều làm phân phối thịt chua", Hoa kể.

Anh Nguyễn Ngọc Khánh (quê Thanh Sơn, Phú Thọ), là nhà phân phối của Trường Foods 8 năm nay. Anh Khánh trước đây làm nghề bán kem, cả gia đình ở thuê nhà trọ. Nay anh đã mua nhà, mua đất, mua xe, trở thành nhà phân phối xuất sắc của Trường Foods.

Mong muốn lan tỏa hơn nữa các nét đặc trưng văn hóa người Mường. Mới đây, chị Hoa đã xây dựng không gian giới thiệu văn hóa dân tộc Mường, với nhà sàn, các công cụ, sản phẩm đặc trưng dân tộc trên khuôn viên rộng gần 1.000m, lan tỏa các nét đặc trưng văn hóa dân tộc Mường đến đông đảo người dân cùng tham quan, trải nghiệm.

Tính đến tháng 9/2023, Trường Foods bán ra thị trường khoảng 2,5 triệu sản phẩm, duy trì gần 9.000 điểm bán trên khắp các tỉnh, thành. Giá trị thương hiệu công ty được định giá 40 tỷ đồng.

Trong buổi giao lưu Đề cử Giair thưởng Gương mặt trẻ Việt Nam tiểu biểu vừa qua, Thu Hoa nhận được nhiều câu hỏi về xây dựng thương hiệu, khởi nghiệp… " Một ngày của tôi thường là sáng đến công ty làm việc tới chiều, tối về nhà với gia đình. Thời điểm mới khởi nghiệp, một ngày tôi có thể làm việc 13-16 tiếng, có giai đoạn tôi chỉ ngủ 2-3 tiếng/ ngày, lúc nào cũng trong tâm thế đang làm việc, "ăn ngủ với thịt chua". Sau một thời gian dài kinh doanh, giờ tôi sẽ dành thời gian nhiều hơn cho gia đình".

Khi nhận được câu hỏi về ý nghĩa tấm biển treo ở công ty: "Hành động đi, sai thì sẽ có bài học mà đúng thì sẽ có kết quả", Thu Hoa cho biết, cô khởi nghiệp từ năm 18 tuổi, thấy điều gì phù hợp là làm luôn không chần chừ. Vì thế, tấm biển như lời nhắc nhở với chính Thu Hoa và mọi người.

Thu Hoa bộc bạch: "Tôi thường nhận được câu hỏi từ mọi người là khởi nghiệp cần những gì? Với kinh nghiệm cá nhân của tôi, khi khởi nghiệp, điều đầu tiên là phải có tâm thế nghiêm túc. Thật ra, khởi nghiệp rất đơn giản, chỉ cần bán được sản phẩm và làm ra tiền cũng gọi là khởi nghiệp.

Nhưng điều khó khăn là khi sai, mình không quyết tâm thay đổi đến cùng thì rất dễ dừng lại. Trong bối cảnh kinh tế đang khó khăn như hiện nay, khởi nghiệp hay làm gì cũng phải tính toán, quan sát xem xã hội đang làm gì, làm như thế nào?".

Với những thăng trầm đã trải qua, Hoa nhắn nhủ: "Với các bạn trẻ, khi muốn khởi nghiệp thì cần phải nghiêm túc với hai từ khởi nghiệp. Làm gì cũng nên đặt cái tâm của mình vào trong sản phẩm. Đặc biệt, dù có nhiều cám dỗ, nhưng các chị em phụ nữ nên tự chủ, đừng nên dựa dẫm vào ai mà hãy đi lên từ chính đôi chân của mình, dám bứt phá, dám dấn thân và dám làm.

Các bạn trẻ đừng ngại khi khởi nghiệp, hãy hành động đi! Chúng ta có thể vừa lên kế hoạch, vừa nghĩ, nhưng hãy hành động, đừng đợi, đừng sợ... Đúng thì mình sẽ có kết quả, còn sai thì mình có bài học. Ngoài ra các bạn phải luôn sáng tạo, đổi mới trong quá trình mình làm và quyết tâm làm đến cùng"…

Và tâm thế "mang chuông đi đánh xứ người"

Nguyễn Xuân Lục (sinh năm 1988), hiện là Giám đốc điều hành Công ty CP Tập đoàn WATA. Công ty CP Tập đoàn WATA là đối tác uy tín của khách hàng trong và ngoài nước cho mảng sản xuất và gia công phần mềm như: Bắc Mỹ, Singapore, Hàn Quốc, Nhật Bản… Tổng doanh thu năm 2022 của công ty đạt 49,48 tỷ đồng. Năm 2023, Công ty CP Tập đoàn WATA nộp ngân sách Nhà nước gần 1,3 tỷ đồng. Trước đó năm 2022 là 281 triệu đồng.

Nguyễn Xuân Lục cũng nằm trong Top 10 Doanh nhân trẻ khởi nghiệp xuất sắc năm 2023. Bên cạnh đó, Lục còn được nhận danh hiệu Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác toàn quốc lần VII, năm 2023.

Tại buổi giao lưu trực tuyến mới đây, Lực chia sẻ: "Tôi sinh ra trong gia đình nhà giáo ở tỉnh Nghệ An. Ba tôi định hướng con cái theo nghề giáo viên. Tuy nhiên, từ nhỏ tôi yêu thích công nghệ thông tin, rất hay đọc sách về lĩnh vực này. Sau khi tốt nghiệp phổ thông, tôi quyết định thi vào mảng công nghệ thông tin".

Sau khi ra trường Lục "đầu quân" cho một công ty đa quốc gia. Nhờ thế, anh được mở mang kiến thức qua những trải nghiệm với các khách hàng, tập đoàn lớn. Chỉ sau 6 - 7 năm, anh quyết định khởi nghiệp.

Hiện nay, Công ty cổ phần giải pháp phần mềm WATA đã chinh phục được thị trường toàn cầu, với hơn 70% đối tác là nước ngoài... Cũng theo giám đốc Lục, trong nhiều năm qua, công ty của anh đã đóng góp rất lớn vào ngân sách Nhà nước, tham gia các hoạt động thiện nguyện và quỹ hỗ trợ trẻ em và người yếu thế, tham gia nhiều buổi chia sẻ về định hướng nghề nghiệp cho sinh viên.

Đưa ra lời khuyên cho các bạn trẻ, anh Lục cho hay trong kinh doanh, khởi nghiệp luôn hiện diện rất nhiều khó khăn và thử thách. Người trẻ cần vượt qua rào cản về những vấn đề như: kiến thức, kinh nghiệm, khó khăn tài chính, áp lực từ gia đình và xã hội, những thất bại cũng như thử thách trong quá trình kinh doanh…

"Thành công không đến một cách dễ dàng, cần chuẩn bị kỹ lưỡng, kiên trì và nỗ lực, người trẻ hoàn toàn có thể đạt được mục tiêu của mình trong khởi nghiệp. Hãy tự tin theo đuổi lối đi riêng và tạo dựng thành công trên con đường mà bạn đã chọn"…

Dù không tiết lộ con số doanh thu chính xác, song ngay từ thời điểm khởi nghiệp (2015), doanh thu luôn tăng trưởng 200 - 350% trong suốt 5 năm. 2 năm tiếp theo (năm 2021, 2022) tăng trưởng lần lượt là 100% và 50%. Khi đó, WATA đã tự tin thâm nhập thị trường quốc tế. Hiện DN đang tập trung xây dựng nền tảng, tái cấu trúc nhân sự để tiến tới kế hoạch là một trong những công ty top đầu về công nghệ tại Việt Nam và khu vực trong kế hoạch 5 năm tiếp theo.

Doanh nhân Nguyễn Xuân Lục kể, vốn là kỹ sư công nghệ thông tin đã có kinh nghiệm làm việc ở môi trường chuyên nghiệp với các khách hàng, đối tác quốc tế, tập đoàn đa quốc gia, với khao khát thay đổi cuộc đời để thoát cái nghèo tại vùng quê Nghệ An, anh đã cùng người bạn thân từ thuở nhỏ của mình khởi nghiệp.

Đơn hàng phần lớn là mối nhỏ nhận được từ những người quen. Việc tìm kiếm khách hàng cũng dần khó khăn do DN còn quá bé, vốn hóa gần như "0 đồng". Tưởng chừng con đường khởi nghiệp phải dừng lại khi chưa tròn một năm hoạt động, thì một đối tác từ Mỹ xuất hiện - đó là một người bạn!

Đối tác mang đến ý tưởng về dự án nền tảng công nghệ để hỗ trợ các kỹ thuật viên sửa chữa và tái tạo, cung cấp dịch vụ xe ô tô cho các DN. Hệ thống có các ứng dụng giúp các kỹ thuật viên dễ dàng ước tính, lập hóa đơn, quản lý nhóm và thu thập dữ liệu từ khách hàng…

● *Nguyễn Xuân Lục - Giám đốc điều hành Công ty CP Tập đoàn WATA.* (Ảnh: NVCC)

"Lúc bấy giờ, WATA dồn sức làm, xem đây là cơ hội sống còn. Tôi và đồng nghiệp làm ngày, làm đêm, quên ăn quên ngủ, lật tìm từng tài liệu, hỏi từng chuyên gia trong và ngoài nước. Nhiều tháng trôi qua, cuối cùng chúng tôi cũng thành công. Đó cũng là một thành công hiếm hoi mà một DN nhỏ thực hiện được".

Đồng thời anh thông tin, nền tảng này cũng giúp đối tác gọi được vốn đầu tư 4,2 triệu USD từ tổ chức tài chính có tên tuổi của Mỹ là Silverton Partners. Đây cũng là cú hích lớn giúp WATA được thị trường Mỹ đón nhận. Họ cũng tăng thêm sự tự tin và kinh nghiệm để "mang chuông đi đánh xứ người" từ đó.

Nhờ chiến lược "mang chuông đi đánh xứ người", sau 8 năm khởi nghiệp, hiện WATA có hàng trăm nhân sự. "Để có được ngày hôm nay, WATA luôn tìm đến sự khác biệt. Không chỉ về sức trẻ, mà DN còn hướng đến môi trường mở nhằm tăng tính sáng tạo cho nhân sự"…

PHƯƠNG UYÊN

KHỞI NGHIỆP XANH

Khởi nghiệp xanh, xu thế đang lớn dần

Trong thập kỷ gần đây, xu hướng khởi nghiệp xanh đã trở thành một trong những điểm nổi bật của cộng đồng doanh nhân trẻ. Khởi nghiệp xanh không hướng đến tạo ra lợi nhuận, mà còn chú trọng giải quyết các vấn đề môi trường và xã hội, tạo ra những thay đổi tích cực cho tương lai bền vững.

● ***Sản phẩm khởi nghiệp xanh từ cỏ bàng của người dân Kiên Giang.*** *(Ảnh: Báo Kiên Giang)*

● ***Ông chủ Mr Mướp và các sản phẩm xanh từ xơ mướp.*** *(Ảnh: Mr Mướp)*

Tại chương trình Dấu ấn Ngày hội Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia và Tuần lễ Đổi mới sáng tạo khởi nghiệp TP Hồ Chí Minh 2023, Thủ tướng Phạm Minh Chính chia sẻ:

"Thời gian qua, nhiều doanh nghiệp khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo của Việt Nam trị giá hàng trăm triệu, hàng tỷ USD đã và đang hình thành, phát triển không chỉ tại Việt Nam mà còn ở nhiều nơi trên thế giới. Trí tuệ Việt, sức sáng tạo Việt Nam, ý chí người Việt Nam từng bước khẳng định và vươn lên trong thế giới đầy biến động, vượt ra khỏi biên giới quốc gia, hội nhập với thế giới.

Khoa học công nghệ, khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo là một xu thế tất yếu, khách quan, sự lựa chọn mang tính chiến lược, ưu tiên hàng đầu để phát triển nhanh, bền vững đất nước; Khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo sẽ tạo dựng giá trị trên cơ sở khai thác tài sản trí tuệ, công nghệ, mô hình kinh doanh mới; là chìa khóa mở ra cánh cửa phát triển đột phá cho doanh nghiệp và là động lực quan trọng phát triển nhanh và bền vững của các quốc gia, nhất là trong thời đại của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Chính phủ luôn khẳng định và hết sức ủng hộ, tạo mọi điều kiện, môi trường thuận lợi nhất cho khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo. Chúng ta phải coi khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo là một trong những nhiệm vụ chính trị quan trọng góp phần thúc đẩy mạnh mẽ tăng trưởng kinh tế, nâng cao năng lực cạnh tranh và hiệu quả sản xuất kinh doanh, tăng năng suất lao động, mở ra không gian phát triển mới".

Đa dạng lĩnh vực khởi nghiệp xanh

Nói đến khởi nghiệp xanh, trong giới khởi nghiệp có lẽ ít ai không biết đến câu chuyện khởi nghiệp từ mật xơ dừa vợ chồng anh Phạm Đình Ngãi, Thạc sĩ kỹ thuật điện và chị Thạch Thị Chal Thi là Thạc sĩ ngành công nghệ thực phẩm.

Anh Ngãi quê ở Đồng Tháp, chị Chal Thi quê ở Trà Vinh, sinh sống tại TP Hồ Chí Minh với thu nhập ổn định. Năm 2018, chứng kiến cảnh trái dừa rớt giá, bỏ mọc mầm không ai mua, trong khi người nông dân phải vất vả trồng trọt, anh chị khởi lên mong muốn tìm ra giải pháp để tăng giá trị của cây dừa. Cả hai vợ chồng đồng lòng về Trà Vinh lập nghiệp với cây dừa, đem kiến thức học được để ứng dụng vào khởi nghiệp với Công ty Sokfarm. Và sản phẩm mà hai vợ chồng lựa chọn là mật chiết xuất từ hoa dừa. Tìm hiểu nhiều tài liệu, học nhiều cách từ truyền thống tới sáng tạo nhưng không đạt kết quả ưng ý, anh Ngãi quyết định ra nước ngoài học tập kinh nghiệm, thực nghiệm. Để rồi những mẻ mật hoa dừa sau đó đạt chất lượng như ý. Giờ đây, doanh nghiệp của vợ chồng anh chị đã sản xuất được đa dạng sản phẩm từ mật hoa dừa như: Nước uống mật hoa dừa, mật hoa dừa cô đặc, đường hoa dừa, nước tương mật hoa dừa, giấm mật hoa dừa, mật hoa dừa lên men, ca cao mật hoa dừa… Hiện, mật hoa dừa của Sokfarm không chỉ được người tiêu dùng trong nước ưa chuộng mà còn được cộng đồng tiêu dùng quốc tế đón nhận, kí kết hợp đồng lớn với doanh nghiệp nhiều quốc gia như Nhật Bản, Hà Lan... Mô hình kinh doanh của họ đã sáng tạo ra những sản phẩm mới trên nguồn nông sản bản địa tiêu thụ được nông sản cho nông dân địa phương, đáp ứng nghiêm ngặt các chuẩn về môi trường, giải quyết việc làm cho người lao động bản xứ...

Tại Cuộc thi "Dự án khởi nghiệp xanh" 2023 do Trung tâm Nghiên cứu kinh doanh và Hỗ trợ doanh nghiệp (Trung tâm BSA), một nhóm bạn trẻ đến từ Đồng Tháp đã đoạt giải với ý tưởng khởi nghiệp từ xơ mướp. Dự án Mr Mướp ra đời từ năm 2017, với mong muốn từ xơ mướp là phế phẩm nông nghiệp tạo ra những sản phẩm thân thiện môi trường có thể ứng dụng vào đời sống, đem lại giá trị kinh tế mới. Từ xơ mướp, qua sáng tạo của nhóm bạn trẻ Đỗ Mạnh Quân, Lê Na, đã cho ra đời những sản phẩm có tính ứng dụng cao như miếng rửa chén, bông tắm, đồ lưu niệm trang trí, dòng sản phẩm đồ chơi gặm nhấm dành cho thú cưng... Hiện tại, dự án liên kết được khoảng 20ha vùng trồng ở các địa phương: Đồng Tháp, An Giang, Bình Phước, Đồng Nai. Trung bình mỗi ha đất trồng, Mr Mướp sản xuất được 80.000 sản phẩm, thu lợi nhuận khoảng 120 triệu đồng cho mỗi vụ. Riêng dòng sản phẩm trang trí đã được xuất khẩu sang thị trường Mỹ, trung bình mỗi đơn hàng xuất khẩu của Mr Mướp dao động từ 30.000 - 40.000 sản phẩm.

Không chỉ là lợi nhuận, dự án Mr Mướp còn hướng đến bao tiêu sản phẩm, thúc đẩy sản xuất cho nông dân địa phương, phối hợp với địa phương tổ chức các lớp dạy nghề cho người dân...

Có thể thấy, những năm qua, khởi nghiệp xanh mang tính sáng tạo ngày càng được những người trẻ khởi nghiệp chú trọng. Thị trường đã xuất hiện nhiều dự án khởi nghiệp xanh hay, được quan tâm như dự án Mr Muối Sản xuất muối Tây Ninh kết hợp đặc sản vùng miền, dự án các sản phẩm từ bông atiso hữu cơ, dự án các sản phẩm ly, chén từ tre, cỏ bàng... Cạnh đó, xu hướng khởi nghiệp xanh còn hướng đến sử dụng nguyên liệu tái chế, thiết kế sản phẩm dễ tái chế, cung cấp các dịch vụ vận chuyển xanh, hoặc phát triển các công nghệ sạch và tiết kiệm năng lượng.

Sự thông minh của cộng đồng khởi nghiệp là ứng dụng công nghệ mới, tận dụng sức mạnh của trí tuệ nhân tạo (AI), Internet of Things (IoT), blockchain và các công nghệ khác để phát triển các giải pháp thông minh cho việc quản lý và giảm thiểu ô nhiễm môi trường, tăng cường sự bền vững trong nông nghiệp và du lịch và cải thiện quản lý tài nguyên tự nhiên.

Đồng thời, những người trẻ khởi nghiệp xanh cũng quan tâm đến việc xây dựng cộng đồng nền tảng, hợp tác đa phương, hỗ trợ lẫn nhau, học hỏi nhau để cùng phát triển, giúp cộng đồng này ngày một phát triển mạnh mẽ.

Sự thay đổi từ tư duy

Lý giải về sự lớn mạnh của phong trào khởi nghiệp xanh, các chuyên gia cho rằng, có nhiều nguyên nhân cộng hưởng. Thứ nhất, mối nguy của biến đổi khí hậu và thảm họa môi trường đã và đang tạo ra áp lực lớn đối với xã hội và kinh doanh. Điều này thúc đẩy sự xuất hiện của các doanh nghiệp có mục tiêu xã hội và khởi nghiệp xanh, nhằm giải quyết những thách thức này thông qua các giải pháp sáng tạo và bền vững.

Cạnh đó, người tiêu dùng trong và ngoài nước hiện nay ngày càng nhận thức sâu sắc hơn về tác động của sản phẩm và dịch vụ đến môi trường. Họ ngày càng ưu tiên lựa chọn các sản phẩm và dịch vụ từ các doanh nghiệp có cam kết với môi trường và xã hội, tạo ra một nhu cầu thị trường mới cho các doanh nghiệp xã hội và khởi nghiệp xanh.

Thuận lợi nữa là sự quan tâm từ phía chính phủ và các tổ chức quốc tế về vấn đề môi trường và bền vững đã dẫn đến việc áp dụng các chính sách hỗ trợ cho các doanh nghiệp xã hội và khởi nghiệp xanh. Các ưu đãi thuế, hỗ trợ tài chính và các chương trình khuyến khích khởi nghiệp đã tạo ra một môi trường thuận lợi cho sự phát triển của các doanh nghiệp này.

Mặc dù các doanh nghiệp xanh mang lại nhiều lợi ích cho môi trường và xã hội, nhưng họ cũng đối mặt với một số rủi ro và thách thức, mà đầu tiên là chi phí ban đầu cho việc khởi nghiệp xanh cao hơn thông thường. Cạnh đó, việc thiếu hỗ trợ tài chính, gặp khó khăn trong việc tìm kiếm nguồn tài trợ và vốn đầu tư do nhà đầu tư truyền thống chưa hiểu hoặc không quan tâm đến mô hình kinh doanh xanh cũng là một trở ngại phổ biến. Các thị trường cho các sản phẩm và dịch vụ xanh đôi khi cũng không ổn định và không đủ lớn để hỗ trợ sự phát triển của một số doanh nghiệp xanh. Đồng thời, người tiêu dùng cũng mất nhiều thời gian hơn để hiểu và làm quen với sản phẩm. Điều này có thể làm cho doanh nghiệp gặp khó khăn trong việc duy trì hoạt động và tăng trưởng.

Ngày nay, sự xuất hiện của khởi nghiệp xanh do giới trẻ thúc đẩy không chỉ là một dấu hiệu tích cực cho sự phát triển kinh tế mà còn là biểu tượng của sự cam kết đối với bảo vệ môi trường và xây dựng một tương lai bền vững. Các doanh nghiệp xanh không chỉ tạo ra những giải pháp sáng tạo và hiệu quả cho các vấn đề môi trường, mà còn đóng góp tích cực vào việc giảm thiểu tác động tiêu cực đến xã hội.

Tuy nhiên, để khai thác hết sức mạnh của khởi nghiệp xanh, việc ủng hộ và tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển của các doanh nghiệp này trong xã hội hiện đại là cực kỳ quan trọng. Chỉ khi có sự hỗ trợ và tạo điều kiện thuận lợi đủ mạnh mẽ, khởi nghiệp xanh có thể thực sự phát triển và góp phần vào việc xây dựng một xã hội và một hành tinh bền vững hơn cho tương lai. **NGỌC MAI**

KHỞI NGHIỆP XANH

Khởi nghiệp – những góc nhìn khác

"Khởi nghiệp dựa trên công nghệ mở và Việt Nam đang đứng trước bước thay đổi lịch sử. Tinh thần khởi nghiệp phải nghĩ rộng ra, lớn hơn và nhìn góc nhìn khác. Và từng góc nhìn, trong đó sẽ có góc phù hợp với từng bạn" - Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông Nguyễn Mạnh Hùng nhắn nhủ các bạn trẻ…

● *Thanh niên khởi nghiệp thời Chat GPT cần nghĩ rộng ra lớn hơn và nhìn góc nhìn khác.* (Ảnh: N. T)

Hãy học từ thất bại

Trong talkshow "Hành trình tới Sao Hỏa và tương lai của chúng ta" xoay quanh những góc nhìn mới, xu hướng công nghệ và những bài học quý giá về khởi nghiệp, ông Hoàng Nam Tiến - Phó Chủ tịch Hội đồng Trường, Trường Đại học FPT đã có những chia sẻ thú vị.

Khi được hỏi "Vì sao Elon Musk (doanh nhân Mỹ hàng đầu trong lĩnh vực hàng không và trí tuệ nhân tạo và là người đầu tiên sở hữu 300 tỷ USD - PV) có thể nghĩ ra những ý tưởng kỳ quái?", ông Hoàng Nam Tiến đã bật mí: "Tôi có gặp một vài người dường như không thuộc về thế giới của mình, họ như được trao thiên sứ nào đó. Tôi ngưỡng mộ Elon Musk bởi những dự án chưa thành công, chứ tôi không hâm mộ xe Telsa. Chúng ta có thể chưa bằng Elon Musk nhưng để làm ra được những điều khác biệt thì cần nghĩ khác, làm xa.

Điều thứ hai, nếu một người ở tương lai đến thế giới cũng phải làm việc như người bình thường. Elon Musk làm việc 80 - 100 giờ/tuần. Tôi từng bị ném đá khi nói chúng ta nên làm việc 12 - 14 giờ/ngày. Nhưng sự thật tất cả bạn bè xung quanh tôi đều làm việc với thời gian như vậy".

Trước sự phát triển của thế giới về AI, xe điện,... ông Hoàng Nam Tiến chia sẻ, FPT sẽ đưa AI vào chương trình đào tạo từ lớp 1 - 12 cho 12 trường phổ thông, nhờ đó có thể tạo nên sự ảnh hưởng đối với các trường khác. Thế giới đã thay đổi mà chúng ta không làm thì làm sao biết sai hay đúng. Mình không thì làm sao biết có đúng hay không. Tinh thần đó luôn thấm đẫm trong cuộc đời Elon Musk", Phó Chủ tịch Hội đồng Trường, Trường Đại học FPT nhấn mạnh.

Ông Hoàng Nam Tiến cho biết thêm, khi mọi người còn đang tranh cãi về công nghệ thì FPT yêu cầu tất cả các sinh viên học võ đạo Vovinam. Vì học 1 tiết Thể dục/tuần là chưa đủ, con người cần trí tuệ sáng suốt, tâm hồn tươi đẹp và cơ thể khỏe mạnh mới có thể phát triển. Khi học võ, học sinh sẽ được học về đạo làm người và rèn luyện được sức khỏe tốt, bảo vệ được bản thân cũng như người khác. Ngoài ra, tại Trường FPT, học sinh cũng phải biết một loại nhạc cụ dân tộc. Đây là môn chính bắt buộc cần phải thi để ra trường, gồm các loại nhạc cụ như sáo trúc, đàn bầu, đàn tranh,... "Sinh viên Đại học FPT bước ra thế giới với tiếng đàn bầu ở trong tim. Chúng tôi đã làm được điều này từ rất lâu, đã cân bằng được giữa các yếu tố. AI đang phát triển rất nhanh, điều con người cần làm để vượt trội hơn AI đó là những gì từ trái tim đến trái tim, từ ánh mắt đến ánh mắt, những bàn tay siết chặt, những cái vỗ vai,... Vì vậy, chắc chắn chúng ta đừng cố tính nhanh hơn, nhớ lâu hơn mà hãy tập trung vào sự sáng tạo thì chắc chắn không bị đào thải", ông Hoàng Nam Tiến tiết lộ…

Trong một sự kiện khởi nghiệp, ông Hoàng Nam Tiến cũng chia sẻ một góc nhìn khác, khi thời điểm phong trào startup nở rộ, hàng loạt hội thảo khởi nghiệp được tổ chức mà diễn giả phần lớn là những doanh nhân chia sẻ kinh nghiệm thành công. Ông Tiến, khi ấy còn giữ cương vị Chủ tịch FPT Software cho biết, khi sang Silicon Valley, ông thấy ở Mỹ có rất nhiều Angel Investors (Nhà đầu tư thiên thần). Đấy là những con người rất đặc biệt, không phải đặc biệt vì họ có tiền, mà là có khả năng lắng nghe, dù là một bạn vô cùng trẻ trình bày lăng nha lăng nhăng và họ đầu tư. Ông cũng khuyên các bạn trẻ muốn khởi nghiệp thì cố gắng ra làm một mình, đừng nương bóng ai cả, đặc biệt là đừng "nương bóng những ông già thành công"…

Cùng quan điểm này, ông Phan Minh Tâm - Chủ tịch Quỹ STI, quỹ đầu tư vào 24h Media, Anycar, 30Shine cũng từng khuyên các bạn trẻ đừng nghe những câu chuyện thành công, dù của Bill Gates hay Jack Ma, hay ngay cả chuyện thành công của chính ông. "Mọi người cứ bảo tôi chia sẻ thành công, nhưng các bạn không thể "bơi" lại thành công. Trước có một câu chuyện thành công ấy, nhưng cái khung thời điểm ấy không còn nữa. Các doanh nhân chia sẻ cho các bạn bí quyết, mặc dù có thể bạn thông minh hơn, tài giỏi hơn, nhưng làm lại tỷ lệ thành công tôi đánh giá chỉ 1/1000, còn 999 bạn còn lại không thể thành công được", ông Tâm thẳng thắn bày tỏ.

Ông cũng cho rằng nếu học hỏi, nên học từ thất bại. Câu chuyện thành công thì "thiên thời, địa lợi" không còn, nhưng câu chuyện thất bại sẽ vẫn còn nguyên đó. "Các bạn nên học thất bại thì hơn. Tránh được thất bại là có cơ may thành công rồi. Theo thống kê, doanh nghiệp vừa và nhỏ cứ 5 năm tỷ lệ "chết" lên tới 92 - 93%. Nếu bạn nào sống qua 5 năm, bạn đã có dấu hiệu thành công rồi, nếu bạn kiên trì, áp dụng mọi điều để sống được và liên tục thay đổi để phát triển", ông Tâm nhắn nhủ.

Sức mạnh từ không có gì!

Trong một cuộc gặp mặt của Hiệp hội Internet Việt Nam trước đây, ông Nguyễn Mạnh Hùng, Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông khi đó là Tổng Giám đốc Viettel đã tham gia trao đổi xoay quanh vấn đề khởi nghiệp. Hành trình làm và thay đổi ngành viễn thông của Viettel, một công ty nhà nước 100%, là chủ đề chính mà vị CEO này đem đến.

Khởi nghiệp viễn thông, ngành vốn cần hàng nghìn tỷ đồng đầu tư ban đầu. Tuy nhiên trong tay Viettel gần như không có gì. Nhớ lại ngày ấy, công ty có gần 100 người, tổng tài sản khoảng 2 tỷ đồng được quy đổi qua mấy cái ô tô cũ và một căn nhà 2 tầng. Nhưng chính hoàn cảnh ấy đã là xúc tác cho thành công ngày hôm nay. Ông Hùng khẳng định: "Tôi cho rằng, điều kiện quan trọng nhất của khởi nghiệp là trong tay chẳng có gì cả. Chúng ta phải bán đi cả cái xe máy của mình, bán đi đến cả chiếc áo vest cuối cùng thì mới là khởi nghiệp. Vì chỉ khi ấy mình mới xả thân".

Thời điểm đó, năm 2004, ông Hùng đã sang Malaysia để xin tư vấn từ một người có nhiều kinh nghiệm trong lĩnh vực viễn thông. Đó là đoạn hội thoại ông đã ghi nhớ: "Khó khăn lớn nhất của ông là gì? Ông Hùng đáp: Chúng tôi chẳng có gì. Đó là sức mạnh lớn nhất của ông đấy. Khi chẳng có gì để mất, ông có mọi thứ để thắng"... "Sau này, tôi nghiệm ra thì thấy rất đúng. "Không có gì" là một sức mạnh vô cùng lớn của người khởi nghiệp".

"Ở Viettel, chúng tôi luôn tìm cách để mình luôn luôn là số 0. Từ đó làm mới mình để khởi tạo những điều khác biệt". Năm 2006, khi chưa phải là doanh nghiệp số 1 Việt Nam về viễn thông, Viettel bắt đầu một cuộc chơi mới bằng việc đầu tư ra nước ngoài, cụ thể là Campuchia. "Lúc đó chúng tôi gần như bắt đầu từ số không vì rào cản ngôn ngữ, văn hoá, quy trình, quy định…".

Năm 2013, doanh nghiệp đã bắt đầu khẳng định được chiến lược và con đường đi ở thị trường nước ngoài. Lúc này, Viettel lại khởi tạo một cuộc chơi mới là CNTT - một lĩnh vực mà công ty chưa từng có kinh nghiệm. "Viettel luôn có xuất phát điểm là con số 0 khi khởi tạo những việc mới, tìm ra những không gian mới. Trước mỗi vạch xuất phát chúng tôi luôn nghĩ tới tinh thần khởi nghiệp của mình trước đây. Đó là lăn xả, không ngại khó, không ngại khổ, quyết tâm làm đến cùng".

Bên cạnh tinh thần xuất phát từ con số 0, CEO Viettel lúc đó chia sẻ rằng những doanh nhân trong lĩnh vực công nghệ cần nắm bắt cơ hội mới. Khởi nghiệp không nhất thiết phải bắt đầu từ những thứ lớn lao, cần nhiều kinh nghiệm hay nguồn vốn lớn mà quan trọng nhất là ý tưởng mới, độc đáo.

Và tại một buổi trò chuyện với Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông, Bộ trưởng Nguyễn Mạnh Hùng cho rằng, các bạn sinh viên cần nắm được tinh thần chính là khi thấy đã đến lúc với mình thì hãy khởi nghiệp.

Ông cho biết, thực tiễn có người khởi nghiệp khi đang học đại học, có người bỏ học đại học để khởi nghiệp nhưng cũng có những người khởi nghiệp năm 70 tuổi. Mỗi người thấy đã đến lúc với mình, dám và sẵn sàng thì hãy khởi nghiệp. Không nhất thiết phải theo ai. Khởi nghiệp không nhất thiết phải bắt đầu từ những thứ lớn lao, cần nhiều kinh nghiệm hay nguồn vốn lớn bởi quan trọng nhất của khởi nghiệp là ý tưởng mới, độc đáo. "Những ý tưởng mới không xuất phát từ kinh nghiệm. Kinh nghiệm cho ta biết đúng sai nhưng cũng là gánh nặng trên vai, làm cho tư duy hạn hẹp lại. Thường có những ý tưởng mới, độc đáo thì lại không cần nhiều tiền phát triển".

Cuộc cách mạng công nghệ số ngày nay mở ra nhiều cơ hội cho các cá nhân khởi nghiệp khi họ có thể tiếp cận với các công nghệ mới với mức giá rẻ. "Lần đầu tiên trong lịch sử nhân loại, người không sở hữu công nghệ nguồn mà chỉ phát triển ứng dụng thôi có thể kiếm được nhiều tiền hơn người nắm giữ công nghệ nguồn. Đó là cơ hội cho các nước đang phát triển, cho sinh viên. Cơ hội khởi nghiệp hiện nay không cần quá nhiều tiền, mà cần nhiều hơn là một ý tưởng", Bộ trưởng nói.

"Khi đang làm một việc gì cố gắng tập trung làm tốt nhất, khi đó cơ hội sẽ đến. Nhưng với điều kiện tìm cho nó một triết lý, một ý nghĩa, một lý luận. Nghĩ xa, nghĩ lớn về việc mình đang làm, nó sẽ giống như ngôi sao dẫn lối", Bộ trưởng nói.

Định hướng cho các bạn sinh viên về những lựa chọn tương lai, Bộ trưởng cho rằng mỗi người có một lựa chọn phù hợp, nhưng nên tìm đến một nơi có áp lực. "Con người thường chỉ cố gắng khi có áp lực. Khi chúng ta gặp một việc khó, làm việc khó thì chúng ta trở nên giỏi, chúng ta làm việc vĩ đại thì trở nên vĩ đại…".

Theo Bộ trưởng, có một giấc mơ lớn cũng tạo ra áp lực. Cái đầu tiên là khởi nguồn cho tất cả những cái phía sau nên đừng ngại có một mục tiêu cao, có một giấc mơ lớn. Nhưng phải kiên định với nó. "Đừng ngại, đừng sợ, hãy duy trì một việc nhỏ nhưng hàng ngày, từng bước sẽ thành công và thậm chí trở thành việc vĩ đại", ông nói.

Khởi nghiệp dựa trên công nghệ mở và Việt Nam đang đứng trước bước thay đổi lịch sử. Tinh thần khởi nghiệp phải nghĩ rộng ra, lớn ra và nhìn góc nhìn khác, từng góc nhìn, trong đó sẽ có góc phù hợp với từng bạn - Bộ trưởng nhắn nhủ... **NGUYỄN MỸ**

Cuộc sống của vua nhà Nguyễn trong mắt viên bác sĩ Pháp

Có hai thứ trong đời sống hàng ngày của nhà vua là ăn uống và tận hưởng sự phục dịch của cung nữ. Vậy, để duy trì hoạt động thường ngày này, triều đình phải chi phí tốn kém và cầu kỳ ra sao? Thông tin từ triều Nguyễn cho chúng ta cái nhìn thấu đáo.

Bác sĩ quân y Charles-Édouard Hocquard, sinh năm 1853, tại Nancy, là bác sĩ quân y, nhiếp ảnh gia và nhà khám phá người Pháp. Ông đi theo phục vụ các cuộc viễn chinh của Pháp tại Đông Dương trong vòng 2 năm (1884 - 1886). Ông khám phá khắp xứ Đông Dương, từ biên giới phía Bắc cho đến châu thổ phương Nam Việt Nam. Đầu năm 1886, ông đi sâu vào khám phá cuộc sống bên trong Tử Cấm Thành trong bối cảnh triều Nguyễn đã hoàn toàn thất thế trước người Pháp. Có lẽ vì vậy mà cuộc viếng thăm của ông cũng có phần cởi mở hơn, ông còn được mang cả máy ảnh vào bên trong Tử Cấm Thành để chụp cả chân dung Vua Đồng Khánh, điều mà gần như trước ông chưa ai được phép làm. Ông mất năm 1911, tại Lyon vì bệnh cúm.

● ***Kinh thành Huế.*** *(Ảnh: Tuấn Ngọc)*

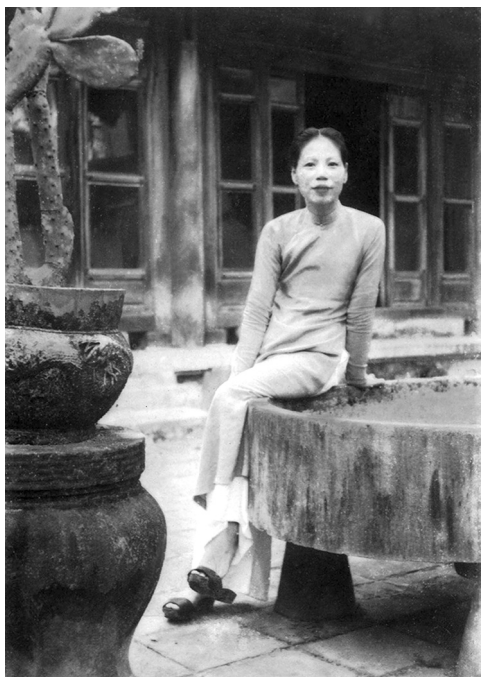

●***Bà Lê Thị Dinh - cung nữ nhà Nguyễn.*** *(Ảnh tư liệu)*

800 người phục vụ ăn uống cho nhà vua

Trong cuốn "Một chiến dịch ở Bắc Kỳ" (Nhà xuất bản Hà Nội, 2020), tác giả là bác sĩ Hocquard kể về lần ông quan sát một khu chợ cạnh kinh thành Huế khi các đầu bếp của triều đình ra đây mua thực phẩm cho nhà vua. Nhưng cách chọn mua thực phẩm của những đầu bếp này tuân theo những quy định độc đáo không phải lúc nào cũng hợp ý người bán hàng.

Bác sĩ Hocquard kể rằng, đầu bếp của nhà vua được gọi là "thượng thiện", có đến cả trăm người. Mỗi người phải nấu một món có định mức là 30 đồng kẽm (tương đương 3 đến 5 xu tiền Pháp). Cứ mỗi buổi sáng họ lại toả đi các chợ xung quanh kinh thành để mua thực phẩm. Khi tìm được món đồ phù hợp, họ chỉ việc nhặt lấy mà không cần quan tâm giá bán là bao nhiêu. Họ đưa cho người bán hàng 30 đồng kẽm mà họ được cấp phát theo quy định, dù giá một con cá ngon thông thường ở chợ phải đến tam quan tiền (60 xu Pháp). Họ chọn khúc ngon nhất của con cá, sau đó trả cho người bán phần còn lại của con cá.

"Nếu chỉ đầu bếp của nhà vua mới hành xử theo kiểu áp đặt như thế với những bán hàng ở chợ thì không đến nỗi tệ, nhưng ngay cả đầu bếp của hoàng thái hậu, của các hoàng tử và thậm chí cả gia nhân của quan đại thần cũng đều hành xử như vậy. Còn những người bán hàng tội nghiệp chỉ biết nín thinh chịu đựng vì chẳng biết tìm ai mà đòi lại công lý" - bác sĩ Hocquard nhận định.

Việc chuẩn bị cho nhà vua được xem là cầu kỳ và cẩn trọng nhất vì có nghi thức và đòi hỏi đội ngũ hùng hậu, chuyên nghiệp mà theo bác sĩ Hocquard nhận định "không vị vua nào ở châu Âu được phục vụ ăn uống cầu kỳ như vua xứ An Nam".

Thống kê của vị bác sĩ người Pháp này cho biết thêm, "ngoài gần trăm đầu bếp còn có sự tham gia của 500 người gọi là "võng thành" do một đội trưởng chỉ huy. Họ chịu trách nhiệm cung cấp thịt thú săn cho bữa ăn của nhà vua. Một lực lượng khác gồm 50 người được gọi là "võ bị viên" chuyên săn bắt chim bằng cung và nỏ để làm thực phẩm cho nhà vua.

Dọc theo các vùng ven biển và trên các đảo gần bờ của xứ An Nam còn có những tốp lính chuyên đánh bắt cá tìm tổ yến phục vụ triều đình. Mỗi yến hộ (đơn vị cung cấp tổ yến) hoặc ngư hộ (cung cấp cá) là một phân đội gồm 50 người. Cuối cùng còn có một đội ngũ 50 người chuyên trách phục vụ trà nước được gọi là "thưởng trà viên". Như vậy, tổng cộng đội ngũ phụ trách riêng việc ăn uống cho nhà vua và triều đình lên đến tới 800 người".

Vua thì lúc nào cũng được thưởng thức của ngon vật lạ, nên đa số các địa phương đều có trách nhiệm cung tiến các sản vật mà nhà vua yêu thích, cho bữa ăn của triều đình. Ví như các làng quanh kinh thành Huế cung cấp gạo có hạt ngắn, trong suốt, hơi dẻo dành riêng cho nhà vua, các tỉnh Nam Kỳ cung cấp thịt cá sấu. Các tỉnh ngoài Bắc gửi vải ngon theo đường dịch trạm. Ba Chúc, một thị trấn ở An Giang cung cấp cá khô, tôm, măng cụt và đuông dừa.

Tất cả những sản vật cung tiến này đều được tính vào thuế và số lượng nộp hằng năm đều được tính toán cẩn thận. "Hằng ngày, đến giờ nhà vua dùng bữa sẽ có tiếng chuông báo từ trong cung. Các đầu bếp liền sửa soạn món ăn múc ra những bát sứ nhỏ đặt trên một cái mâm lớn bằng sơn mài. Họ chuyển mâm cho các hoạn quan rồi các hoạn quan tiếp tục chuyển cho các cung nữ mới được phép lại gần nhà vua và quỳ xuống dâng cơm. Nhà vua dùng cơm hằng ngày như người Pháp ăn bánh mì. Gạo phải bảo đảm thật trắng và được đội ngũ làm vườn của hoàng gia lựa chọn từng hạt một, tuyệt đối không được phép có hạt gãy vỡ. Cơm được nấu trong một cái niêu đất và chỉ dùng một lần, hết bữa là đập bỏ" - bác sĩ Hocquard miêu tả chi tiết.

Tự Đức là ông vua rất thận trọng và cảnh giác trong vấn đề ăn uống vì sợ đầu độc. Ông bắt các lương y nếm trước. Đũa vua ăn phải vót bằng tre và đổi hằng ngày, ông không dùng đũa bạc vì ông cho rằng chúng quá nặng. "Trong bữa ăn, nhà vua uống nước lọc cẩn thận hoặc một loại rượu trắng được chưng cất từ hạt sen và ướp các loại thảo dược. Lượng cơm vua dùng mỗi bữa được tính toán trước và ngài không bao giờ ăn quá mức đó. Nếu nhà vua không ngon miệng như lệ thường là sẽ phải triệu lương y tới, vị này lập tức kê đơn và phải uống một ngụm thuốc trước mặt nhà vua", theo "Một chiến dịch ở Bắc Kỳ".

Cung nữ chết phải đưa qua tường rào

Vua Tự Đức có 104 phi tần, họ được xếp vào 9 bậc, mỗi bậc có tên gọi khác nhau, triều đình trả lương tiền và bổng lộc theo các thứ bậc ấy. Mỗi ngày vua được một số phụ nữ gồm 15 phi tần và 30 hầu gái phục vụ. Mỗi thị nữ đều mang một thanh gươm lớn canh gác tất cả lối ra vào nơi vua ở. Có 5 phi tần luôn thường trực bên cạnh hoàng thượng để phục vụ và nhóm này thay đổi hằng ngày. Tổng số phi tần ở hậu cung của nhà vua bao gồm 579 người, cùng 435 thị nữ, vì vậy con số nữ nhân trong cung lên tới 1.014 người, tất cả đều ăn lương triều đình.

Bác sĩ Hocquard so sánh rằng bổng lộc của phi tần nhà Nguyễn không cao lắm, khi hoàng hậu mỗi năm chỉ nhận 1.000 xâu tiền, tương đương 800 franc, cùng 250 đấu gạo màu, 50 đấu gạo trắng và 60 tấm lụa để may xiêm y; các bà nhất giai phi chỉ có 500 xâu tiền, 205 đấu gạo màu, 45 đấu gạo trắng và 48 súc lụa; Với những phi tần ở hàng thứ 9 thì lương bổng ít ỏi, chỉ 43 xâu tiền, 180 hộc gạo đen, 36 hộc gạo trắng và 12 tấm lụa.

Vị bác sĩ người Pháp cũng mô tả, các phi tần của vua nhà Nguyễn có quyền đem vào cung một số hầu gái tùy theo cấp bậc và phải tự bỏ tiền ra trả cho họ. Hoàng hậu có thể có 12 hầu gái và tài nhân cấp thấp nhất có ba hầu gái. Những người hầu gái này phải làm hết mọi việc và lao động dưới sự giám sát của những bà già hơn. Dưới thời Vua Tự Đức có 60 nữ quan giám sát hậu cung. Những nữ giám sát này chính là người chỉ định thị nữ trong hậu cung mỗi ngày đi phục vụ vua và thái hậu, điều hành các nữ công có nhiệm vụ chèo trên long thuyền và canh gác xung quanh những phòng ốc đặc biệt của nhà vua. Số nữ công này có tới 300 người, chia thành sáu bậc.

Theo Hocquard, vợ vua được tuyển chọn bằng hai cách: hoặc là các quan lại triều đình hay các tư gia giàu có muốn có danh vọng và ân huệ cho gia đình mà hiến dâng con gái đẹp nhất của mình cho nhà vua, hoặc là các cô gái của bách tính được hoàng hậu mua về làm diễn viên, do có sắc đẹp nên được ưu ái.

Cũng theo vị bác sĩ này, một khi đã vào hậu cung thì có thể nói người phụ nữ đó suốt đời bị giam hãm ở đó với nhà vua. Mẹ của họ thỉnh thoảng được phép vào cung thăm con. Nếu một bà bị bệnh nan y thì có thể bị gửi trả với gia đình. Trong trường hợp chết đột ngột, thì thi thể bà ta được nâng qua tường thành ra ngoài. Lý do là người ta không bao giờ được phép đưa một xác chết qua cửa mà nhà vua hằng ngày ra vào.

Khi vua chết, các thê thiếp có hai số phận đặc biệt. Những phi tần thuộc cấp bậc cao được đưa đến cung điện gần lăng mộ vua để lo hương khói với sự giám sát của thái giám, cấp thấp hơn trả về gia đình. Họ có thể tái giá nhờ nhan sắc xinh đẹp với tầng lớp bình dân. Các quan lại tuyệt đối cấm kết hôn với phi tần khi đã rời khỏi hoàng cung, bởi như vậy là bất kính với tiên đế. **TUẤN NGỌC**

Điều anh không nói

Truyện ngắn của **LÊ HỨA BẢO TRÂN**

Cô đốt một điếu thuốc rồi rít một hơi thật sâu, tiếng rít làm cho màn đêm yên tĩnh bỗng như bị xé toạc bởi thanh âm nặng nề của khói thuốc. Anh đang ngồi đối diện khẽ đặt ly rượu vang đã uống quá nửa của mình xuống, tiến lại gần cô, giật lấy điếu thuốc rồi dụi nhanh chóng vào chiếc gạt tàn.

- Anh đã nói với em hút thuốc nhiều sẽ không tốt cho cổ họng.

Cô phì cười lại chỗ anh đứng vừa nãy nốc cạn ly vang anh đang uống dở. Nhanh chóng mặt cô chuyển sang ửng hồng nhưng anh biết chỉ nhiêu đó không làm cô say được, có chăng chỉ làm cô thêm nét đẹp có phần kiêu sa, quyến rũ. Vừa chợt như nhớ lại điều gì đó, giọng nói mê hoặc kéo anh trở về với thực tại:

- Trông anh lo cho "đào kép" của anh chưa kìa.

- Đừng gọi mình như thế!

- Anh là ông bầu, em là ca sĩ của anh. Thế còn gọi là gì khác? - Rồi cô bật cười khi nhìn thấy bộ mặt có vẻ như nghiêm trọng của anh. Được rồi, ông chủ, em hiểu "giọng hát" là kế sinh nhai của em mà.

Bảy năm trước, cô gặp anh tại bến xe. Cô sinh viên vừa mới ra trường đã bị xã hội vùi dập không thương tiếc lúc đó chỉ có một sự lựa chọn là về với quê cũ. Nhớ về ngày ấy cô đưa tay bất giác vờ như có điếu thuốc để rít lấy một hơi. Ngày mưa hôm ấy cũng hệt như bây giờ làm cô nhớ lại chuyện cũ. Khi ấy một người đàn ông với vẻ ngoài bóng bẩy, giữa trời mưa mà mặc comple đi xuyên qua những vũng nước bùn trong bến xe và tới đưa cho cô một chiếc dù. " Đi với tôi không":..

- Anh biết không, nhìn anh khi ấy như mấy kẻ dụ dỗ vị thành niên.

Anh chỉnh lại váy áo cho cô, đưa tay đẩy cái trâm cài sâu vào trong cái búi tóc mà cô vừa búi, nhẹ nhàng nâng tay cô:

- Đi thôi, khán giả đang đợi.

Anh là chủ một phòng trà nhỏ ở thành phố. Tuy nói là nhỏ nhưng kinh doanh cũng khấm khá, đủ mọi thành phần cũng hay lui tới. Sau khi nhận cô về anh cho cô đứng hát mỗi đêm, cô cũng thi thoảng nghe nhân viên bảo nhau chỉ từ khi có cô phòng trà chỉ mỗi cô độc diễn, cứ như sân khấu này được dành sẵn cho cô. Cô chỉ bật cười, cô tin vào cái duyên và đôi khi cô còn tự tin vào bản thân nữa, chứ anh và cô lần đầu tiên gặp là tại bến xe năm ấy. Anh là một người đàn ông ít nói và lạnh lùng, anh cũng là một ông chủ rất nghiêm khắc. Mọi nhân viên ở phòng trà này đều không được phép làm sai gì dù chỉ là một việc nhỏ, họ có thể được tip cao và cũng có thể bị nghỉ việc, kể cả cô. Nhưng suốt bảy năm ở cạnh anh, cô dần hiểu được đằng sau vẻ lạnh lùng của người đàn ông kia là một trái tim ấm áp, ít nhất là với cô.

Cô bước xuống sân khấu trong tiếng vỗ tay của mọi người, anh đã chờ sẵn trên những bậc thang bước xuống hậu trường đưa tay đỡ lấy. Cô chợt nhớ anh bartender có lần chọc cô: "Nếu ông chủ không yêu cô thì chỉ có thể là lợi dụng cô. Vì lòng tốt ông chủ dành cho cô nó quá nhiều". Thẳng nhưng thật. Nhưng cô chưa bao giờ nghĩ anh yêu cô, đơn giản vì cô là nhân tố thu hút khách của quán. Những ngày đầu khi mới về, cô hấp dẫn những người khách bởi giọng ca non nớt và vẻ ngoài ngây thơ. Lâu dần khi cuộc đời bắt đầu là những đêm tối và sự trưởng thành dần hình thành theo thời gian, nhận thức của một thế giới về đêm trong cô mỗi rõ rệt, cô bị buộc phải trưởng thành. Anh vẫn bảo vệ cô nhưng anh không thể ngăn cô "lớn". Và thay vào đó là giọng ca mỗi đêm của một người trưởng thành với phấn son và áo váy lả lướt.

Cô cũng yêu. Anh chưa bao giờ ngăn cô yêu. Xét cho cùng những khán giả ở đây cũng không đến mức yêu thích cô đến độ không để cô thuộc về riêng ai. Họ chỉ cần giọng ca của cô khi đêm xuống, như an ủi một điều gì đó xô bồ giữa dòng đời. Anh cũng không góp ý cuộc đời cô nhưng khi thấy một người có thể không tốt thì anh chỉ nói rất ngắn gọn.

- Người này không được.

- Anh lại điều tra rồi sao?

Cô hiểu anh bảo vệ cô theo cách của riêng anh. Bằng một cách nào đó thực mỗi người đàn ông đi qua đời cô đều được anh

TIẾNG LÒNG

Hạnh phúc là đi trên mặt đất

Hạnh phúc là gì? Hàng triệu con người trên trái đất này, ngày đêm vẫn luôn đặt ra cho mình, cho nhau câu hỏi ấy. Nhưng làm gì có một khái niệm cụ thể, bất biến, chính xác cho hạnh phúc bây giờ? Mỗi một người mưu cầu khác nhau và giá trị của hạnh phúc đối với họ cũng khác nhau. Ở mỗi một thời đại, tiêu chuẩn sống thay đổi, giá trị hạnh phúc cũng đổi thay theo.

Thời đại ngày nay được gọi là "thời đại của sự rạn vỡ". Cái rạn vỡ đến từ sự khác biệt và va đập giữa các thế hệ. Những quan niệm truyền thống và hiện đại chạm vào nhau. Có khi dung hòa, có khi rạn nứt. Nhưng rạn nứt cũng là một phần của sự đổi thay tích cực, rạn nứt để mà chữa lành.

Từng có người mẹ bảo với đứa con gái nhỏ của mình khi cô gái ấy không hề có năng khiếu học các môn khoa học tự nhiên theo truyền thống gia đình mà chỉ đam mê vẽ truyện tranh, rằng nếu con cứ như thế này, con sẽ trở thành một người thất bại, con sẽ không bao giờ có được thành công và hạnh phúc. Cô gái nhỏ ấy từng rất hoang mang, rất đau khổ ở ngưỡng cửa mới lớn khi phải đấu tranh kịch liệt giữa chuẩn mực hạnh phúc được cha mẹ trao truyền cho mình, với đam mê, ước muốn thực sự trong trái tim. Để rồi, cô gái trẻ quyết tâm phá vỡ truyền thống học thuật của gia đình, tự đi làm kiếm tiền để học Mỹ thuật, tự bán những tác phẩm nho nhỏ để mưu sinh, đối mặt với biết bao cái nhìn thương hại của người đời, của cả gia đình. Để rồi, cô gái trẻ ấy trở thành một họa sĩ mạng nổi tiếng, từng được một thương hiệu truyện tranh Nhật Bản mời cộng tác trong một dự án truyện dài hơi. Cô đã thành công, nhưng quan trọng hơn cả thành công, cô đã hiểu được thế nào là hạnh phúc. Cô gái trẻ ngập tràn niềm vui với từng giây làm việc, hạnh phúc trong từng nét vẽ. Cô yêu công việc và được làm điều mình yêu thích, với cô, ấy là niềm hạnh phúc lớn lao.

Cũng từng có chàng trai bỏ mặc lời khuyên của cha mẹ, đi khắp bốn bể năm châu, muốn chạm tay vào những giấc mơ lớn lao, muốn tìm kiếm những hạnh phúc cao vút. Để rồi, một ngày mỏi gối, vấp ngã và tìm về, nhìn ánh mắt rưng rưng của mẹ, mái tóc bạc của cha, bỗng nhận ra, hạnh phúc là ngay ở đây, dưới mái hiên nhà, bên những người mình thương, mình không thể thiếu trong đời.

Thế hệ trẻ giờ đây được gọi bằng nhiều khái niệm, nào là "thế hệ rạn vỡ", "thế hệ cô đơn", thậm chí, nhiều người còn cho rằng, người trẻ bây giờ sống gấp, sống nhanh, sống hời hợt lắm. Thế nhưng, hơn ai hết, những người trẻ ngày nay chính là những người miệt mài cho câu hỏi "hạnh phúc là gì" và cũng là những người nỗ lực không ngừng nghỉ trên hành trình tìm kiếm chìa khóa của hạnh phúc.

Có những bạn trẻ chọn sự chăm chỉ làm việc, tiến thân trong sự nghiệp để làm mục tiêu vươn đến. Cũng có những bạn trẻ chọn một cuộc sống thật nhiều niềm vui rộn ràng từ những cuộc gặp gỡ không dứt cùng bạn bè, hoặc lấy hoạt động xã hội làm lý tưởng sống. Có người chọn hành trình đi khắp nơi, khám phá cuộc sống muôn màu, có người lại thích ngồi bên hiên nhà uống trà, nghe nhạc. Có những bạn trẻ đam mê sự nổi bật, nổi tiếng, mong muốn để lại điều gì đó cho đời, nhưng cũng có không ít người trẻ ngày nay tự nhận mình là những kẻ hướng nội, những người "bình phàm", thu vào một vỏ ốc nho nhỏ, sống một cuộc đời bình thường.

Đâu thể nói người này hạnh phúc, người kia thì không? Có câu rằng, hạnh phúc là cốc nước, chỉ người uống mới biết ấm lạnh thế nào. Quả là vậy, hạnh phúc hay không, chỉ có người trong cuộc mới tự mình cảm nhận được. Mọi phán xét, đánh giá của tha nhân, mọi gán ghép từ bên ngoài về một cuộc sống lý tưởng, đáng ngưỡng mộ, hay một cuộc đời tầm thường, nhạt nhẽo, nói cho cùng chỉ là cảm giác chủ quan khi đứng xem người uống nước, thế mà thôi.

Có lẽ, thành công của thế hệ trẻ ngày nay, đó là bước ra khỏi những khái niệm đóng khung về hạnh phúc. Bản thân những người trẻ tự chọn lối đi cho mình, có thể không thành công, có thể không thú vị và cũng có thể không bình an, nhưng đó là lựa chọn mà họ

điều tra qua một lần. Anh không chấp nhận cô qua lại với người đã có gia đình hoặc thành phần bất hảo. Có thể không hoàn hảo nhưng không được thiếu thiện lương.

- Anh đang muốn em tìm một người đàn ông trái ngược anh đúng không? Đôi lúc em không hiểu anh thích em hay ghét em nữa.

Cô hiểu mỗi khi cô nói đến vấn đề này là anh sẽ im lặng. Xét cho cùng, cô là con chim hoàng yến mà anh nuôi, anh có quyền không để báu vật của mình bị tổn hại. Nếu hai người gặp nhau ở một hoàn cảnh khác, nếu không phải cô thành công và mang đến doanh thu cho anh như hiện tại, có lẽ cô đã nghĩ rằng anh có tình cảm với cô.

Cách đây hơn ba năm cũng là lúc cô bắt đầu tìm tới rượu và thuốc lá trong một lần cô về quê ba cô đã đuổi cô ra khỏi nhà. Vì ở quê cái mác hát phòng trà cứ được "thổi phồng" lên vô căn cứ với đủ điều tiếng. Khi ấy, cô tìm quên bằng những thứ độc hại ấy, khi anh tìm đến nhà cô, cô đã xin nghỉ mấy ngày liền, mọi thứ nồng nặc mùi của cồn và khói. Anh chỉ nói:

Anh không phải gia đình em để cấm em làm điều em muốn. Nhưng anh cần em biết hạn chế, chỉ cần em để giọng của em bị tổn hại, anh sẽ đuổi em đi khỏi chỗ anh.

Nghe có vẻ phũ phàng nhưng đúng là chỉ trừ những ngày được nghỉ, hiếm hoi lắm cô mới cần đến những thứ ấy an ủi cuộc sống vốn phũ phàng của mình. Từ chốc ấy, anh như gia đình cô, Tết cô không còn về quê nữa, chỉ gửi tiền về cho gia đình. Gia đình cô quá khó khăn để từ chối tiền cô gửi, miễn là cô không về làm họ xấu hổ. Từ năm ấy Tết anh cũng không về nhà, được hỏi thì anh chỉ nói: "Kinh doanh tết rất có lời". Thế là Tết cô vẫn đi hát.

Thi thoảng cô bắt gặp ánh mắt anh nhìn cô chăm chú. Cô lại mỉm cười rất nhẹ: "Em giống người con gái ấy lắm sao?". Hầu như nhân viên ở đây ai cũng biết ông chủ rất nặng lòng với một mối tình mà anh đã phải từ dễ hơn mười chín năm về trước. Và họ nghe bạn thân ông chủ, người vẫn hay lui tới quán nói rằng người con gái ấy giống cô. Đó là mối tình đầu, nghe đâu đã cứu vớt đời anh. "Đó là chuyện riêng của tôi". Thậm chí, lúc đầu, khi cô nhận ra tình cảm mình với anh, cô còn cảm thấy có chút xót xa. Lâu dần cô cũng dần quen, cô còn nghĩ giá như, giá như anh nhận lầm luôn là cô có phải tốt hơn không?

Bây giờ cô đã ba mươi, cũng là lúc hợp đồng bảy năm của cô và anh cũng hết. Ở ngày cuối cùng của hợp đồng, cô bình thản nói với anh:

- Tháng tới, em cưới. Anh có đi không? Người ấy hợp ý anh chứ?

Anh hơi chần chừ, như đã biết người cô đang qua lại anh đã điều tra. Anh khẽ gật nhẹ đầu... Ngày cô cưới, anh thay cha cô dắt cô vào lễ đường, trao tay cho chú rể. Xét cho cùng khi tất cả chối bỏ cô, anh là người đàn ông duy nhất quan trọng với cô lúc này. Anh làm đầy đủ vai trò của một người cha, người anh và món quà cưới anh dành tặng cô là tiền lương suốt bảy năm của cô, dù những năm ấy cô luôn nhận đủ.

Chiếc xe hoa lăn bánh đi thật xa, người bạn thân đặt tay lên vai anh ra chiều tiếc rẻ:

- Cuối cùng thì mày vẫn không nói với em ấy. Thằng đó hơn mày chỗ nào?

- Người ấy... trong sạch.

***

Khi anh mười lăm tuổi, vì sinh trưởng trong một gia đình có người cha suốt ngày nhậu nhẹt, còn mẹ bỏ đi từ sớm nên không được nuôi dạy tử tế. Anh lớn lên trong đòn roi của cha và cũng bỏ học từ sớm, vì thiếu ăn nên thậm chí còn lăn lộn ra đường từ sớm, sa vào phường trộm cắp. Dường như cuộc sống đã được định sẵn là đi theo con đường tệ nạn của cha. Năm ấy sau một trận đòn roi lại dưới cơn mưa nặng hạt, cả người anh tê dại ngủ gục tại bến xe. Xã hội dường như đánh rơi tình người không ai quan tâm đến một đứa trẻ đang gục ngã bên vệ đường đang đói khát thều thào. Một bàn tay bé nhỏ đã tới đỡ anh dậy, đưa cho anh chiếc bánh mì đang gặm dở nói với anh:

- Anh ăn đỡ mẩu bánh này nha, em ăn một nửa rồi, em không có tiền mua anh cái mới nhưng yên tâm em ăn sạch sẽ lắm.

Sau này hỏi mới biết đó là con gái của một người lơ xe nên hay theo ba tới bến xe để đi làm. Rồi kể từ đó anh vẫn hay lui tới bến xe và gặp gỡ cô gái nhỏ, hai người bắt đầu nói chuyện và an ủi cuộc đời nhau. Bằng đi ít lâu, người cha mất việc, cô gái phải theo cha về quê với những dòng liên lạc ngắn ngủi. Khi đó, để có động lực có thể gặp lại cô, anh không ngừng nỗ lực làm đủ mọi nghề, gặp vận gặp thời mở được một phòng trà nhỏ nhưng đánh đổi là phải mất mát rất nhiều thứ, kể cả sự lương thiện. Sau khi có được chút tiền tài, anh ra sức tìm cô và sau mười năm trời cuối cùng anh cũng tìm được. Cuối cùng anh cũng có thể ở bên, người anh đã yêu suốt mười mấy năm trời và bằng chính đôi tay của mình, đưa người ta đi tìm hạnh phúc.

L.H.B.T

● ***Thế hệ ngày nay luôn miệt mài tìm câu trả lời cho câu hỏi về hạnh phúc.***
(Nguồn ảnh: Youtube)

đưa ra và dám đấu tranh, dám sống hết mình vì nó. Được sống như mình mong muốn, đấy đã là một trong những tiền đề của hạnh phúc rồi.

Các vị thiền sư ngày nay nói nhiều về hạnh phúc. Trong các bài thuyết pháp, có một thực tập về hạnh phúc thường được nhắc nhiều lần: Không buồn vì quá khứ, không lo cho tương lai. Hạnh phúc là ở giây phút đang sống, là vui với những gì mình đang có, là tận hưởng hết mình trong từng sát na của cuộc đời này.

Có nghĩa là, chẳng còn có thước đo nào cho hạnh phúc nữa cả. Không phải là nhiều tiền, không phải danh vọng, không phải thành công, cũng chẳng phải thoải mái vui sướng hay thỏa mãn.

Chỉ đơn giản là tận hưởng cốc nước mình đang uống, nhấm nháp từng giọt nước dù ấm hay lạnh.

Nói cho cùng, điều kì diệu nhất của hiện thế, chính là sự tồn tại của mỗi một con người. Biết trân quý mỗi giây phút hiện hữu trên đời, không bỏ phí từng giây phút ấy, ấy chính là hạnh phúc.

"Thần thông - Là đi trên mặt đất" - Thiền sư Thích Nhất Hạnh.

NGỌC MAI

ĐỌC SÁCH

Tháng Ba - gặp gỡ nhà văn Bernard Werber sang Việt Nam

Với 15 triệu bản sách đã bán ra trên toàn thế giới, Bernard Werber là một trong những nhà văn Pháp đương đại nổi tiếng. Được độc giả cực kỳ yêu mến trên toàn thế giới, đặc biệt, tại Hàn Quốc, ông là tác giả ngoại quốc được yêu thích và đọc nhiều thứ hai, chỉ sau Haruk Murakami.

Danh tiếng của Werber gắn liền với bộ tiểu thuyết "Kiến" gồm 3 cuốn: Kiến - Ngày của kiến - Cách mạng kiến. Bộ tiểu thuyết đã đưa tên tuổi Werber vượt ra ngoài ranh giới nước Pháp. Đến nay, bộ "Kiến" đã được dịch ra hơn 30 thứ tiếng.

Tháng ba này, trong khuôn khổ chuyến thăm Việt Nam của ông, Viện Pháp tại Hà Nội phối hợp với Công ty Cổ phần Văn hóa và Truyền thông Nhã Nam tổ chức chuỗi sự kiện giao lưu cùng nhà văn Bernard Werber tại Hà Nội, TP Hồ Chí Minh, Huế và Đà Nẵng.

Không chỉ thành công về mặt thương mại, bộ ba tác phẩm này còn nhận được nhiều giải thưởng của Pháp. Tập một "Kiến" đã giành giải thưởng của độc giả tờ Khoa học và Tương lai (Sciences et Avenir). Cuốn thứ hai trong bộ ba tiểu thuyết về kiến, "Ngày của kiến" ra đời ngay sau đó, đã nhận giải thưởng lớn của độc giả tờ Elle.

Lấy chủ đề trung tâm là loài kiến - một loài vật ít được để ý cả ngoài đời thật và trong văn chương, bộ ba tiểu thuyết "Kiến" của Bernard Werber đưa độc giả đến với một thế giới khoa học ngoài sức tưởng tượng, mở rộng góc nhìn của độc giả lên 360 độ, đến với nền văn minh của loài kiến. "Từ hơn trăm triệu năm trước chúng đã ở đó, được chia thành nhiều đội, nhiều tổ, nhiều đế chế trên toàn bề mặt Trái đất. Chúng đã tạo ra một nền văn minh song song, xây dựng những vương quốc thực sự, phát minh ra vũ khí tối tân, thiết kế cả nghệ thuật chiến tranh, làm chủ một nền công nghệ đáng kinh ngạc".

Mở đầu bằng việc kế thừa một kho chứa đồ từ ông bác là nhà côn trùng học, nhân vật chính Jonathan Wells đã dấn thân vào một cuộc phiêu lưu trong nền văn minh tân tiến đến không ngờ của loài kiến. Bằng tư duy của một nhà báo khoa học lâu năm, kết hợp với một tâm hồn văn chương, Bernard Werber đã đưa vào bộ ba tiểu thuyết "Kiến" một cốt truyện hấp dẫn, ly kỳ và những kiến thức khoa học đồ sộ, mạch lạc và mang nhiều tầng ý nghĩa. Không chỉ có vậy, bộ tiểu thuyết có dung lượng lớn này còn là tổng hòa của triết học, tâm linh, kinh dị, thần thoại và ý thức.

Đặc trưng trong các tác phẩm của Bernard Werber là sự kết hợp nhuần nhuyễn, hài hoà và thú vị giữa văn chương, khoa học viễn tưởng và các ý tưởng triết học. Cấu trúc tiểu thuyết của ông làm say mê các độc giả yêu thích khoa học khi đan xen giữa các đoạn văn chương và các phần kiến thức khoa học bách khoa.

Trải qua hành trình dài ba tập, đến khi khép lại những trang viết cuối cùng của bộ tiểu thuyết khoa học viễn tưởng "Kiến", bên cạnh khối kiến thức đồ sộ, độc đáo và đầy thú vị, độc giả cũng sẽ có khoảnh khắc ngẫm nghĩ về những triết lý sâu sắc về lòng dũng cảm, về chủ nghĩa anh hùng, sự sáng tạo hay ý nghĩa hiện sinh. Đó cũng là đặc trưng trong sáng tác đã đưa Werber đi từ một nhà báo khoa học dày dặn kinh nghiệm trở thành một trong những nhà văn Pháp đương đại nổi tiếng nhất.

Sau thành công vang dội của bộ tiểu thuyết khoa học viễn tưởng "Kiến", Bernard Werber vẫn tiếp tục sáng tác những tiểu thuyết sci-fi khác. Năm 2018, Bernard Werber cho xuất bản tiểu thuyết mới có tên "Chiếc hộp Pandora". Với tiểu thuyết này, Bernard Werber đã đưa ra một thể loại văn chương mới mà ông gọi là "triết lý viễn tưởng", pha trộn khoa học viễn tưởng, triết học và tâm linh. Vẫn với phong cách đặc trưng là văn chương kết hợp với khoa học viễn tưởng, lần này, với "Chiếc hộp Pandora", Bernard Werber đưa yếu tố tâm linh làm gia vị cho cốt truyện của mình.

"Chiếc hộp Pandora" kể về cuộc phiêu lưu bất đắc dĩ của René, một giáo viên lịch sử sau khi tham gia một buổi biểu diễn thôi miên đã vô tình lạc vào một kiếp sống trước. Sự kiện này đã vô tình liên tục đẩy anh vào những kiếp sống khác nữa, khiến anh đi đến một thách thức đầy kích thích: liệu anh có thể làm thay đổi dòng chảy của lịch sử, viết lại nó và từ đó làm thay đổi trí nhớ của cộng đồng?

Đây là một cốt truyện táo bạo, đưa người đọc du hành vượt không gian và thời gian, đi từ Paris, vòng qua Atlantis - thành phố mất tích, rồi đến Ai Cập bằng thôi miên tiền kiếp. Yếu tố khoa học viễn tưởng cũng được đưa vào một cách khéo léo khi đề cập đến các cơ chế của trí nhớ, cả cá nhân lẫn tập thể, cũng như ý nghĩa của lịch sử và ảnh hưởng của nó lên đời sống của xã hội.

UYÊN NA

"QUÁ TẢI" chữa lành

Hiện nay, chữa lành không những chỉ dùng để hỗ trợ, giúp đỡ tinh thần con người, mà dần trở thành trend (xu hướng). Không khó để thấy hai chữ "chữa lành" hiện hữu ở khắp mọi nơi, từ những chương trình, hoạt động đến sách vở, món ăn,... Một xu thế tưởng chừng rất lành mạnh, nhưng dần trở nên mất giá trị vì những hoạt động "tràng giang, đại hải".

● ***Hiện nay có nhiều tổ chức, nhóm lợi dụng nhu cầu chữa lành của mọi người để trục lợi, kiếm tiền.*** *(Ảnh minh họa, nguồn: An Space)*

● ***Cẩn thận với những khóa học, hoạt động chữa lành được quảng cáo rộng rãi ở trên mạng.*** *(Nguồn: Tạp chí Tuyên giáo)*

Chữa mãi mà.... chưa lành

Nguyễn Bích Thủy (28 tuổi, Hà Nội) cho biết, tủ sách của cô phần lớn là những quyển sách tâm lý, sách chữa lành, sách kỹ năng với cái tên nghe rất kêu như "Sống hạnh phúc, cân bằng cảm xúc", "Phép thuật của cuộc sống", "Cách để manifesh" (thu hút điều mình mong muốn trong vũ trụ),... Thủy tâm sự, cô thường xuyên cảm thấy áp lực vì công việc, bạn bè, tiền bạc: "Nhìn thấy mọi người đăng những tấm ảnh vui vẻ, hạnh phúc ở trên mạng xã hội, tôi luôn mơ ước mình sẽ sống lạc quan như vậy". Để thực hiện hóa "giấc mơ" của mình, Thủy thường xuyên mua những cuốn sách tâm lý, sách Self - Help, tản mạn của các thiền sư về đọc. Khi được hỏi về đời sống tinh thần hiện tại, Thủy tâm sự: "Thường tôi đọc được 2-3 trang rồi cất trong tủ. Sách hướng dẫn rất hay, nhưng khó để thực hiện theo".

Giống với Thủy, chị Đinh Thị Hằng (56 tuổi, Hà Nội) cho biết, sau khi về hưu, chị thường rơi vào trạng thái buồn chán, cơ thể chậm chạm do không phải hoạt động, làm việc nhiều như trước. Nhận thấy tinh thần đi xuống, chị liên tục đăng ký những lớp học chữa lành. Từ lớp thiền chữa lành, tập yoga chữa lành, đến vẽ, chữa lành trái tim, kết nối với đứa trẻ bên trong:"Nói chung, cứ nghe thấy từ chữa lành là tôi đăng ký", chị Hằng nói.

Chia sẻ về lý do, chị Hằng cho biết nhìn thấy những bức ảnh đẹp, thư thái được quảng cáo ở trên mạng khiến cho chị rất thích thú. Đặc biệt, cụm từ "chữa lành" luôn khiến chị cảm thấy mình đặc biệt: "Mỗi khi tôi nói với bạn bè, hàng xóm tôi đến các khóa học chữa lành, mọi người đều khen tôi là người có lối sống lành mạnh, biết chăm sóc cả tinh thần và thể chất". Tính đến nay, chị đã chi gần cả trăm triệu đồng trong suốt một năm qua để "đu" theo những khóa học chữa lành.

Trường hợp của Bích Thủy và chị Đinh Thị Hằng là một trong rất nhiều người đã và đang chạy theo những hoạt động chữa lành. Thực tế, vài năm trở lại đây, người dân Việt Nam có xu hướng quan tâm đến đời sống tinh thần nhiều hơn. Đặc biệt, khi tỷ lệ người mắc các bệnh về trầm cảm ở nước ta có dấu hiệu tăng cao. Vì vậy, nhiều người vừa có những triệu chứng căng thẳng, mệt mỏi đã hoảng sợ tìm đến bác sĩ tâm lý, hoạt động chữa lành, giải phóng những lo âu, sợ hãi bên trong. Tuy nhiên, không ít người Việt Nam có suy nghĩ dựa dẫm, ỷ lại vào các lớp học. Họ cho rằng tham gia càng nhiều các khóa học, hoạt động chữa lành, sẽ càng giúp cho tinh thần của mình tốt hơn.

Vũ Minh Đức (24 tuổi, Bắc Ninh) cho biết: "Trước đây, tôi có suy nghĩ thà thừa còn hơn thiếu. Để tránh bị các bệnh liên quan đến tâm lý, tôi thường xuyên đăng ký các khóa thiền định trên rừng núi, trà đạo, thư pháp, thôi miên quy hồi. Nhưng càng tham gia, càng phản tác dụng, vì trăm người, trăm ý kiến khác nhau. Mỗi khóa học đều khẳng định cách "trị liệu" của họ đúng đắn. Cuối cùng, càng học tôi càng hoang mang". Sau khoảng sáu, bảy lớp học chữa lành, với chi phí mỗi khóa từ 5-10 triệu đồng, Minh Đức cảm thấy áp lực chồng chất áp lực. Anh thường xuyên bị các thầy cô trong những khóa chữa lành mời tham gia. Đến cuối tuần, sau khi tham dự các lớp chữa lành, lại tiếp tục được tư vấn thêm những khóa tiếp theo: "Một lộ trình chữa lành của các thầy cô cảm giác như kéo dài vô tận".

Trường hợp của Trần Tuấn Anh (32 tuổi, Hà Nội) cũng không khác Minh Đức là bao. Sau một lần điều trị chứng mất ngủ do căng thẳng, Tuấn Anh quyết định đăng ký khóa học chữa lành theo gợi ý của bạn bè: "Nghe ý nghĩa của việc chữa lành giúp mọi người thức tỉnh, sống hạnh phúc, nhân văn hơn, tôi thích lắm, nên liên tục đăng ký tham gia trong 3-4 năm". Thời gian đầu, tinh thần của Tuấn Anh tốt lên rất nhiều, anh có thêm mối quan hệ, được mọi người lắng nghe, chia sẻ. Tuấn Anh đăng ký liền thêm hai, ba khóa nữa. Nhưng đổi lại là những thất vọng cho anh: "Ngày càng nhiều khóa học chữa lành như kết nối trái tim, chữa lành tổn thương từ bên trong, tâm lý trị liệu, trồng cây chữa lành, hát chữa lành,... Chương trình nào nghe tên cũng hay, nhân viên sale giới thiệu, tư vấn rất nhiệt tình. Nhưng chất lượng ngược lại". Không ít thầy cô hướng dẫn chữa lành mang "vỏ bọc trá hình". Thay vì được chia sẻ, kết nối, anh thường nhận về những lời "dọa ngầm" như "Theo người khác chỉ có nặng nề về tâm lý hơn" hay "Anh đang có những triệu chứng trầm cảm đấy, theo tôi hết khóa, anh sẽ tìm ra cách để sống lạc quan suốt đời. Khóa học "bảo hành" cả đời, anh yên tâm...". Cuối cùng, càng theo, Tuấn Anh càng cảm thấy căng thẳng, chán nản.

Tự tìm lại sự cân bằng ở bên trong

Về bản chất, tên gọi chữa lành là việc tự tìm lại cân bằng tinh thần, chuyển hóa cảm xúc, suy nghĩ tiêu cực, bất an, tổn thương để trở về trạng thái an yên, mãn nguyện, từ đó giúp mỗi người tiếp tục tìm được những niềm vui, ý nghĩa, sống lạc quan hơn. Trong xã hội hiện nay, người ta tìm đến chữa lành thông qua nhiều hình thức như thiền định, du lịch trải nghiệm, bỏ phố về quê, âm nhạc, phim ảnh, sách, các podcast, workshop, thể thao… Tuy nhiên, không ít các khóa học, hoạt động "chữa lành" tại Việt Nam đang gây ra tranh cãi, khi nó trở cơ hội kiếm tiền của nhiều người. Không ít cá nhân, tổ chức đang lợi dụng sự bất ổn về tâm lý, nỗi hoang mang, lo sợ của người khác, để mời chào những dịch vụ chữa lành "giả", với chi phí cắt cổ, thiếu khoa học, không đem lại kết quả tốt cho khách hàng.

Như tại TP HCM, vào năm 2023, đã có một "bác sĩ" tự phong mang tên T với cách chữa lành "độc lạ". Cụ thể, ông T rất nổi tiếng ở trên mạng xã hội vì có tài hùng biện, thuyết phục. Mỗi người đến chỗ ông chữa bệnh về tinh thần và thể chất đều được bốc thuốc, cho kèm một "tờ giấy khấn nguyện" để thành tâm đặt niềm tin tuyệt đối vào việc khỏi bệnh. Trước sự nổi tiếng của "bác sĩ T" về các liệu pháp chữa lành, vào tháng 11 năm ngoái, Thanh tra Sở Y tế TP Hồ Chí Minh đã phối hợp với Phòng Y tế Q. Phú Nhuận, UBND Phường 9 và Công an Phường 9 (Q. Phú Nhuận) kiểm tra đột xuất căn nhà của "bác sĩ T", ông bị yêu cầu dừng ngay hoạt động kinh doanh, khám chữa bệnh trái phép không có chứng chỉ hành nghề.

Thực tế, bây giờ, có rất nhiều "chuyên gia" tâm lý tự phong trên mạng xã hội, dùng khả năng ăn nói của mình nhận được sự quan tâm, chú ý của cộng đồng. Họ mở các khóa học, hội thảo chia sẻ, nghiễm nhiên được mọi người coi là các chuyên gia tâm lý. Nhưng thực tế, đó chỉ là những câu chuyện, kinh nghiệm cá nhân, họ chưa được đào tạo bài bản về cách chữa trị tâm lý cho người khác. Vì vậy, đối với những ai đang có nhu cầu "chữa lành", nên cẩn thận xem xét, để chọn lựa khóa học, hoạt động phù hợp, đem lại lợi ích cho bản thân, tránh để "tiền mất, tật mang".

Còn trong cuộc sống đời thường hiện nay, việc chữa lành không phải điều gì quá to tát. Thậm chí, mọi người cũng có thể tự chữa lành cho mình các biện pháp đơn giản. Ví dụ, nếu như không bị mắc bệnh tâm lý như trầm cảm, rối loạn lưỡng cực,... mọi người có khả năng tự hỗ trợ bản thân. Như để hỗ trợ việc cân bằng cảm xúc, giảm bớt lo âu, căng thẳng, nhiều chuyên gia tâm lý đã khuyên mọi người nên giảm bớt khối lượng công việc, ăn uống điều độ, tập thể dục, ngủ đúng giờ cũng là một phương pháp tự chữa lành.

Lê Minh Anh (28 tuổi, TP HCM) cho biết, thay vì tìm đến các khóa học chữa lành trôi nổi trên mạng. Cô thường gọi điện đến các trung tâm tư vấn tâm lý uy tín, xin thông tin về buổi hội thảo, những hoạt động chia sẻ, hỗ trợ của các chuyên gia: "Tâm lý của con người cũng giống như thể chất. Tôi đi khám gẫy chân, gẫy tay cần những bác sĩ, y tá đúng chuyên môn, thì vấn đề về tinh thần cũng vậy thôi". Từng bị trầm cảm nhẹ một thời gian, Minh Anh cho biết, cô vẫn kết hợp nhiều phương pháp điều trị khác nhau. Nhưng tất cả đều cần có sự tư vấn, hỗ trợ của những người nắm vững chuyên môn, nghề nghiệp: "Ngoài đến gặp các chuyên gia tâm lý, tôi vẫn đi chùa, tham gia các hoạt động trải nghiệm".

Hiện nay, với xu hướng tràn lan những hoạt động, khóa học chữa lành, nhiều người đã không còn tin vào xu hướng này nữa. Họ chọn cách không dựa dẫm, phụ thuộc vào người khác, mà tự mình tìm về trạng thái cân bằng, hạnh phúc. Lê Thu Phương (30 tuổi, Hà Nội) tâm sự: "Chữa lành là phải chữa từ bên trong, tự mình hiểu mình, thì mới có thể thoát khỏi lo âu, buồn bã, đau khổ. Trước đây, tôi cũng thường tìm đến những biện pháp chữa lành từ những người hướng dẫn. Hiện nay, tôi dành ra mười lăm phút mỗi ngày để viết nhật ký, trò chuyện với bản thân mỗi ngày. Điều này giúp tôi tĩnh tâm lại, hiểu mình hơn và hạn chế dần được những luồng suy nghĩ tiêu cực như ganh ghét, đố kị, lo âu, sợ hãi. **HƯƠNG NGỌC**

THÔNG BÁO ĐẤU GIÁ

Tổ chức đấu giá: Công ty Đấu giá Hợp danh Bình Minh – Địa chỉ: Số 429 Trần Xuân Soạn, P.Tân Kiểng, Quận 7, TP.HCM. ĐT: 0975.050.782.

Bên có tài sản bán đấu giá: Chi Cục Thi hành án dân sự Quận 7 (CHV: Vũ Thị Mai Hương) - Địa chỉ: Số 01 đường Tân Phú, Phường Tân Phú, Quận 7, TP.HCM.

Thời gian, địa điểm đấu giá: Lúc 09 giờ 00 phút ngày 09/4/2024 tại số 429 Trần Xuân Soạn, P.Tân Kiểng, Quận 7, TP.HCM.

Tài sản đấu giá: Tàu Trung Nguyên 05, Hô hiệu/Số IMO XVTZ/9476197 Nơi đóng: Đà Nẵng; Năm đóng: 2009, trọng tải toàn phần 3205,1 tấn.

Giá khởi điểm: 10.415.040.300 đồng. Tiền đặt trước 20% giá khởi điểm.

Xem tài sản: Từ ngày 03/4/2024 đến ngày 04/4/2024 (trong giờ hành chính), tại Khu vực Phao B22 thuộc vùng phao neo Cảng Sài Gòn thuộc địa bàn phường Tân Thuận Đông, Quận 7, Tp.HCM.

Thời gian, địa điểm mua hồ sơ đăng ký: Từ ngày 20/03/2024 đến ngày 04/4/2024 (trong giờ hành chính,) tại địa chỉ Số 429 Trần Xuân Soạn, P.Tân Kiểng, Quận 7, TP.HCM

Cách thức đăng ký tham gia đấu giá: Tổ chức/cá nhân có nhu cầu mua hồ sơ, nộp hồ sơ và đăng ký trực tiếp tại Cty ĐGHD Bình Minh. Trường hợp không tự mình mua/nộp hồ sơ thì có thể ủy quyền cho người khác đến mua/nộp hồ sơ và/hoặc tham gia đấu giá theo đúng thời hạn quy định tại thông báo này.

Điều kiện: Tổ chức/cá nhân có nhu cầu và không thuộc các đối tượng quy định tại khoản 4 Điều 38 Luật Đấu giá tài sản và các quy định pháp luật khác có liên quan (nếu có).

(Chi tiết tham khảo tại hồ sơ đấu giá).

CÔNG TY ĐẤU GIÁ HỢP DANH BÌNH MINH

Những điều chưa biết về hệ sinh thái khởi nghiệp toàn cầu

Hàng thập kỷ qua, các công ty khởi nghiệp đã chứng minh được chỗ đứng trong nền kinh tế hiện đại và là một trong những giải pháp cho phát triển bền vững. Trong đó, hệ sinh thái khởi nghiệp khắp năm châu - nơi sản sinh ra những huyền thoại, những doanh nghiệp tỷ USD góp vai trò quan trọng vào thành tựu nói trên.

Hệ sinh thái khởi nghiệp (startup ecosystem) là cách thức một quốc gia hay một thành phố thiết lập để thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp tại địa phương. Đây là nơi để các tác nhân như các nhà đầu tư thiên thần/mạo hiểm, các ngân hàng/các thực thể tài chính, các trường đại học, doanh nghiệp, các cơ quan khu vực nhà nước,… kết nối với nhau nhằm thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp sáng tạo. Hệ sinh thái khởi nghiệp được nhiều nơi trên thế giới quan tâm kiến tạo tốt nhất nhằm hình thành và phát triển nhanh chóng, bền vững các công ty khởi nghiệp sáng tạo.

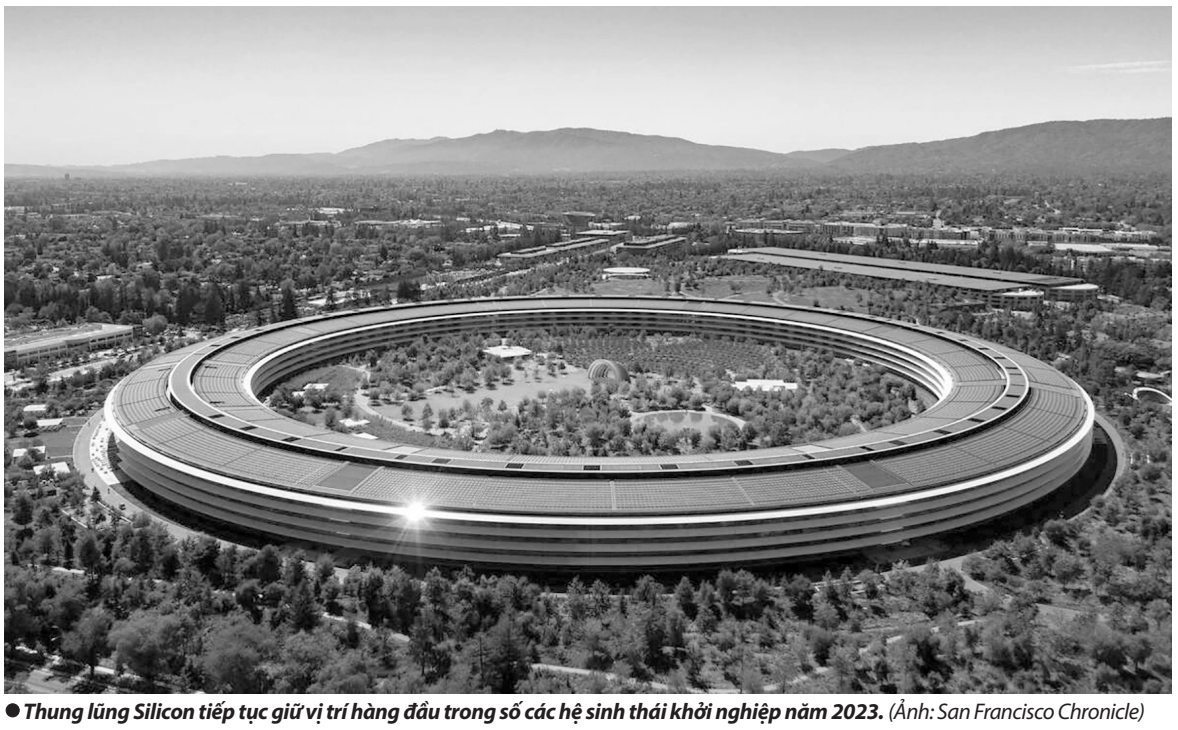

● ***Thung lũng Silicon tiếp tục giữ vị trí hàng đầu trong số các hệ sinh thái khởi nghiệp năm 2023.*** *(Ảnh: San Francisco Chronicle)*

Các hệ sinh thái dẫn đầu

Trên thế giới, nhắc đến khởi nghiệp là nhắc đến Thung lũng Silicon, nơi được cho là "cái nôi" đã sinh ra nhiều huyền thoại nổi tiếng thế giới. Đó là Steve Jobs, biểu tượng của ngành công nghiệp công nghệ, nhà sáng lập của Apple - hãng công nghệ hàng đầu thế giới. Đó là Mark Zuckerberg, người có nền tảng truyền thông xã hội thu hút 3,88 tỷ người dùng hoạt động hàng tháng trên khắp thế giới. HP - nhà sản xuất máy tính cá nhân đầu tiên, được coi là người đã xây dựng nên Thung lũng Silicon. Thành công của họ và nhiều thành công khác đã đưa tên tuổi của Thung lũng Silicon thành miền đất hứa mà bất cứ ai có giấc mơ, hoài bão về khởi nghiệp cũng mong một lần được đặt chân đến. Nơi đây chính là điển hình của một hệ sinh thái khởi nghiệp trên thế giới.

Những năm gần đây, khái niệm về hệ sinh thái khởi nghiệp được sử dụng rộng rãi trong ngữ cảnh sáng tạo và kinh doanh. Dù không có định nghĩa riêng, chính thức về hệ sinh thái khởi nghiệp và cụm từ này được sử dụng theo nhiều cách khác nhau trong nhiều trường hợp, song về cơ bản, nó đề cập đến một khu vực địa lý cụ thể , nơi tập trung đông đảo các công ty và công ty khởi nghiệp. Khu vực này có phạm vi tự do vì vậy không lấy làm lạ khi mà hệ sinh thái khởi nghiệp có thể là từ một vài tòa nhà cho đến cả một quốc gia.

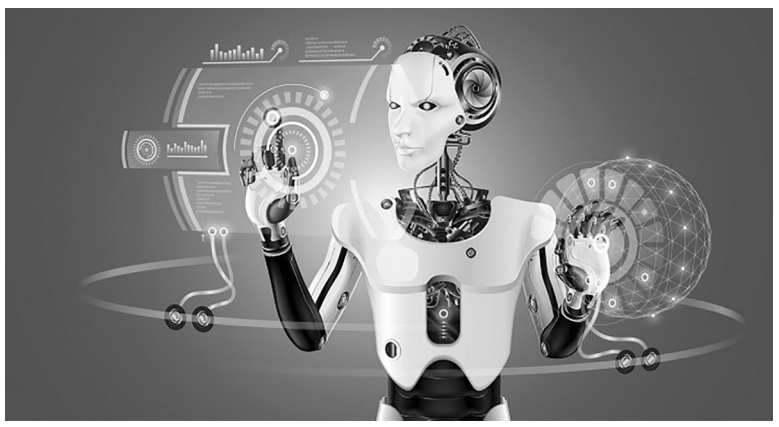

● ***AI tiếp tục được dự đoán "làm mưa làm gió" và trở thành xu hướng khởi nghiệp trong năm nay .*** *(Ảnh: Mediastandard)*

Đương nhiên sự thành công của một hệ sinh thái càng không phụ thuộc vào diện tích mà phụ thuộc vào các thành viên chính – các công ty khởi nghiệp và sức mạnh kinh tế của hệ sinh thái đó. Chính vì lẽ đó mà Thung lũng Silicon, nơi có diện tích chỉ hơn 4.000 km^2 vẫn giữ vị trí hàng đầu trong số các hệ sinh thái khởi nghiệp từ năm 2012, theo Báo cáo Hệ sinh thái khởi nghiệp toàn cầu 2023 của Startup Genome (một tổ chức chuyên đánh giá các hệ sinh thái khởi nghiệp trên thế giới). Tiếp theo là Thành phố New York và London ở vị trí thứ 2 và 3, Los Angeles chiếm vị trí thứ 4 và Tel Aviv ở vị trí thứ 5. Cũng theo báo cáo, năm hệ sinh thái hàng đầu này chiếm tổng cộng 4 nghìn tỷ USD giá trị hệ sinh thái, 53% tổng giá trị tích lũy của 30 hệ sinh thái hàng đầu, trong khi, 25 hệ sinh thái còn lại có tổng giá trị 3,6 nghìn tỷ USD và Bắc Mỹ vẫn là khu vực dẫn đầu toàn cầu về số lượng hệ sinh thái khởi nghiệp công nghệ trong bảng xếp hạng.

Một trong những cái tên nổi bật khác trong top 10 có thể kể đến như đại diện duy nhất của Đông Nam Á là Singapore. Trong đó, Singapore lần đầu tiên lọt vào top 10 hệ sinh thái hàng đầu, tăng 10 bậc một cách ấn tượng từ vị trí thứ 18 năm 2022. Hệ sinh thái đã tăng 100% về số lần thoái vốn trên 1 tỷ USD lên tổng số 4. Hệ sinh thái cũng có số lượng giao dịch ở giai đoạn đầu tăng 33%.

Với hơn 4.000 công ty khởi nghiệp công nghệ và hơn 400 công ty đầu tư mạo hiểm, Singapore hiện có 18 kỳ lân (startup được định giá trên 1 tỷ USD), nhiều hơn bốn lần so với mức trung bình toàn cầu là 4 với Grab là công ty có giá trị cao nhất - 40 tỷ USD. Theo các chuyên gia, động lực chính tạo nên thành công này của Singapore phần lớn đến từ những nỗ lực xây dựng môi trường phát triển lý tưởng cho các startup, qua đó tạo nền tảng vững chắc để thu hút vốn từ các nhà đầu tư nước ngoài. Bên cạnh đó, chính phủ Singapore luôn khuyến khích thực hiện các sáng kiến và ban hành chính sách kinh doanh, nhằm tạo thuận lợi cho các doanh nghiệp bên trong và bên ngoài. Nhờ vậy, nước này đang ngày càng củng cố vị thế quốc gia như một điểm đến ưa thích cho các startup công nghệ ở châu Á.

Xu hướng khởi nghiệp năm 2024

Dù trên bảng xếp hạng hệ sinh thái khởi nghiệp dẫn đầu toàn cầu hầu hết vẫn là những cái tên quen thuộc. Tuy nhiên, đứng trước năm 2023 nhiều sóng gió và khó khăn của kinh tế thế giới, sự suy giảm của các hệ sinh thái khởi nghiệp hàng đầu là điều không tránh khỏi. Đơn cử với vị trí số 1, Thung lũng Silicon dù chiếm đến 31% tổng giá trị trong 30 hệ sinh thái hàng đầu. Tuy nhiên, trung tâm dẫn đầu toàn cầu lâu đời cũng bị ảnh hưởng trong những tháng gần đây.

Theo hãng tin CNN, năm 2023 được coi là một năm "tuyệt chủng" của giới khởi nghiệp khi các nhà đầu tư đổ hàng tỷ USD vào thị trường này đang không được như kỳ vọng. Báo cáo của hãng Carta (một công ty cung cấp dịch vụ tài chính cho nhiều công ty khởi nghiệp ở Thung lũng Silicon), riêng trong năm 2023, khoảng 543 công ty khởi nghiệp đã phải đóng cửa, riêng quý 3 trong năm 2023 đã chứng kiến 212 công ty khởi nghiệp đóng cửa, con số cao nhất kể từ khi Carta bắt đầu thu thập dữ liệu. Và đây mới chỉ là con số những công ty khởi nghiệp nằm trong hệ thống thống kê của Carta.

Những con số trên cho thấy 2023 là năm sóng gió với các doanh công ty khởi nghiệp nhiên không phải không có điểm sáng nào trong năm vừa qua. Bên cạnh thực trạng "ngủ đông" trên khắp các lĩnh vực thì năm 2023 được đánh dấu bằng sự trỗi dậy nhanh chóng của AI (công nghệ trí tuệ nhân tạo) tạo sinh. Từ "cú nổ" ChatGPT đến hình đại diện AI, AI tổng quát đã mang đến nhiều sản phẩm thú vị cho người dùng trên toàn thế giới. Năm 2023 có thể được gọi là "Kỷ nguyên Trí tuệ nhân tạo" khi hàng trăm công ty khởi nghiệp, công cụ và phần mềm ra đời.

Năm 2024 được dự đoán sẽ mang đến cả thách thức và cơ hội cho các công ty khởi nghiệp khi tiếp tục thanh lọc thị trường nhưng cũng sẽ là năm mang lại những cơ hội mới cho các công ty khởi nghiệp nếu biết tận dụng. Khi kinh tế toàn cầu vẫn năng động, các công ty khởi nghiệp phải đối mặt với bối cảnh đang thay đổi với những thách thức và cơ hội rõ rệt. Tuy nhiên, sự thay đổi này mở ra cánh cửa cho các công ty khởi nghiệp có thể đưa ra các giải pháp cho các vấn đề cấp bách, từ các ngành công nghiệp không carbon đến dân chủ hóa tài chính,…

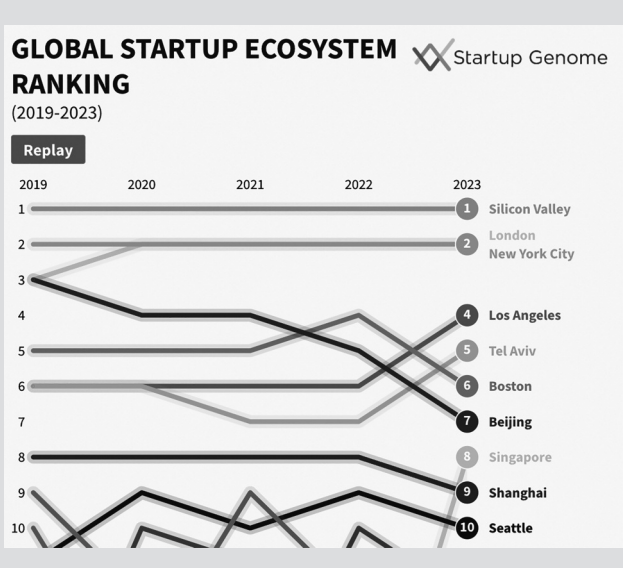

● ***Top 10 hệ sinh thái khởi nghiệp toàn cầu 2023 .*** *(Nguồn: Startup Genome)*

Trong xu thế xanh, phát triển bền vững cùng với sự đón nhận của toàn cầu, dự đoán AI tiếp tục "làm mưa làm gió" và trở thành xu hướng khởi nghiệp trong năm nay. Ngay từ những tháng đầu năm, các công ty khởi nghiệp AI đang chuẩn bị khai thác các xu hướng mới nổi và xây dựng các giải pháp mang lại lợi ích cho cả doanh nghiệp và người tiêu dùng.

Vào năm 2024, cộng đồng công ty khởi nghiệp thế giới liên tục nhận được những tín hiệu tích cực về xu hướng AI. Sẽ chứng kiến ngày càng nhiều công ty khởi nghiệp AI theo hướng đi sâu vào các lĩnh vực chuyên biệt, giải quyết các thách thức của ngành thích hợp. Từ tài chính, chăm sóc sức khoẻ, dịch vụ khách hàng, vận tải, hậu cần, quản lý chuỗi công ứng,… đều có thể là "mảnh đất màu mỡ" cho các công ty khởi nghiệp AI thử sức. Cách tiếp cận theo hướng đi vào từng ngành cho phép AI tùy chỉnh theo các sắc thái của ngành, thúc đẩy quy mô và tăng trưởng.

Nhìn chung, các công ty khởi nghiệp dựa trên AI vào năm 2024 có thể sẽ xác định lại các mô hình kinh doanh truyền thống bằng cách tập trung vào các nhu cầu cụ thể của ngành và tạo điều kiện triển khai dễ dàng. Rõ ràng, những xu hướng này sẽ cho phép ngay cả các công ty phi công nghệ nhận ra toàn bộ tiềm năng của trí tuệ nhân tạo.

Ngoài ra, ngành năng lượng tái tạo cũng được coi là xu hướng triển vọng trong năm 2024. Chuyển đổi năng lượng đang là xu thế tất yếu không thể đảo ngược trên toàn thế giới, do đó các công ty khởi nghiệp có thể thu hút được các khoản đầu tư kỷ lục từ các ngành có liên quan. Sàn thương mại điện tử, sức khoẻ tinh thần, công nghệ thực phẩm,… cũng là những xu hướng hứa hẹn sẽ mang lại một hành trình hấp dẫn cho các công ty khởi nghiệp toàn cầu. **LINH CHI**

Những mô hình khởi nghiệp độc đáo ở Việt Nam

Việt Nam hiện nay có khoảng 4 nghìn startup (công ty khởi nghiệp) vẫn đang hoạt động và phát triển. Trong đó, có một số mô hình khởi nghiệp nổi bật, đã và đang đem đến sự thay đổi trong cuộc sống của mọi người.

● *Các startup ẩm thực đang áp dụng mô hình kinh doanh chuyển nhượng tương đối thành công.* (Nguồn ảnh: IPOS.vn)

Mô hình kinh doanh hệ sinh thái - Thung lũng của các "kỳ lân" công nghệ

Mô hình khởi nghiệp của các startup ở Việt Nam rất đa dạng, phong phú. Có những mô hình dễ dàng, đơn giản để thực hiện. Nhưng có những mô hình đòi hỏi tư duy phát triển bền vững của những người điều hành, như mô hình kinh doanh hệ sinh thái là một ví dụ. Mô hình này đòi hỏi một mạng lưới các tổ chức và doanh nghiệp liên kết với nhau, tương tác linh hoạt thông qua cạnh tranh và hợp tác để tăng doanh số và tồn tại. Khi một hệ sinh thái kinh doanh phát triển mạnh, điều đó có nghĩa là những người tham gia thị trường đã thành công trong việc sắp xếp và tổ chức hợp lí hóa luồng ý tưởng, tài năng và vốn trong toàn hệ thống.

Đại diện rõ nhất của mô hình này ở Việt Nam là câu chuyện của "ông lớn" công nghệ VNG, công ty mẹ của Zalo, một ứng dụng được đông đảo người Việt Nam sử dụng hiện nay. Theo số liệu thống kê, số lượng người sử dụng Zalo ở nước ta ngang bằng với Facebook.

VNG là một startup công nghệ đời đầu, tính đến thời điểm hiện tại, đây là một công ty công nghệ "kỳ lân" ở Việt Nam. Bắt đầu từ quán cà phê internet, Lê Hồng Minh, Chủ tịch và CEO của VNG đã thành lập Vinagame (tiền thân của VNG) và thành công với tựa game Võ Lâm Truyền Kỳ, giúp cho doanh thu của công ty tăng gấp 6 lần so với ban đầu.

Đến nay, game vẫn là thị trường chính của VNG. Tuy nhiên, startup đã áp dụng mô hình hệ sinh thái kinh doanh, mở rộng thị trường trên internet ra nhiều ngạch khác nhau, hướng đến dạng người tiêu dùng. Từ điện toán đám mây, ví thanh toán điện tử đến các trang thông tin trực tuyến, hệ thống quản lý an toàn thông tin. Như mạng xã hội Zing Me, nền tảng nhạc số Zing MP3, ứng dụng nhắn tin gọi điện Zalo, ví điện tử ZaloPay... tất cả đều trực thuộc VNG. Ngoài hệ sinh thái thuộc công ty mẹ VNG, startup này còn có mối liên hệ với các sàn thương mại điện tử, công ty cung cấp dịch vụ điện nước cho người dân.

● *Mô hình kinh doanh hệ sinh thái được nhiều startup kỳ lân sử dụng.* (Nguồn ảnh: Timo)

Một trong các ưu điểm dễ thấy của mô hình hệ sinh thái kinh doanh chính là tiện ích, nhanh, gọn nhẹ. Lấy ví dụ, chỉ cần sử dụng ví ZaloPay, khách hàng có thể thanh toán được trên nhiều sàn thương mại trực tuyến, hóa đơn điện, nước, trả phí tải các bài hát chất lượng cao, hay trả tiền nạp vào game.

Ngoài VNG, ví điện tử MoMo là một startup hứa hẹn sẽ chiếm lĩnh một phần không nhỏ thị trường tiêu dùng của Việt Nam. Thị trường MoMo hướng đến đối tượng khách hàng là người thuộc thế hệ trẻ (sinh viên, người đi làm...) thành thạo việc sử dụng công nghệ, có nhu cầu tiêu dùng cao. Hiện nay, startup MoMo đã trở thành một trong những "kỳ lân" của Việt Nam, vào năm 2021, người đại diện của công ty cho biết sau lần gọi vốn thứ 5, định giá của MoMo lên đến hơn 2 tỷ đô.

Bắt đầu từ một dịch vụ ví điện tử nhỏ bé dùng để thanh toán tiền sim điện thoại trong khuôn khổ mạng Vinaphone vào những năm 2012. Đến năm 2014, ví điện tử MoMo dần chuyển dịch sang xu hướng làm app trên smartphone và đã đưa sản phẩm lên kho ứng dụng của Apple và Goole vào cùng thời điểm thị trường điện thoại thông minh bắt đầu bùng nổ tại Việt Nam. Là ví điện tử nội địa đầu tiên "lên app", đây có thể coi là bước ngoặt với MoMo trong hành trình vươn lên thành kỳ lân công nghệ.

Trong giai đoạn năm 2015 - 2021 là thời điểm MoMo vươn mình trở thành "kỳ lân", với số lượng người tải và sử dụng ứng dụng lớn. Thành công của MoMo đi kèm với sự cạnh tranh lớn, start up phải đối diện với nhiều ví điện tử khác như ZaloPay, ShopeePay,... Hiện nay, ví điện tử Momo có hơn 10 triệu người dùng cùng hệ sinh thái dịch vụ gần như đáp ứng mọi nhu cầu thiết yếu. MoMo có hơn 10 ngàn đối tác trong tất cả các lĩnh vực như: ăn uống, giải trí, du lịch, hóa đơn, điện thoại, chuyển tiền, thanh toán, bảo hiểm,... Không chỉ dừng lại trong lĩnh vực công nghệ, MoMo không giấu khát vọng lấn sân "quy hoạch" những hệ sinh thái lớn hơn trong tương lai. Những người đứng đầu của startup MoMo đưa ra tầm nhìn trong 5 năm gồm việc phát triển một hệ sinh thái: Tạo hạ tầng kết nối số, đưa mọi khía cạnh của Việt Nam (sức khỏe, giáo dục, giải trí...) lên nền tảng số và xây dựng hệ sinh thái số thông qua các nền tảng số khác bằng cách thành lập Quỹ đổi mới sáng tạo. Việc phục vụ nhiều nhu cầu người dùng trên cùng một app đã thể hiện rõ tham vọng siêu ứng dụng của MoMo, cũng giống cách một vài siêu ứng dụng khác như Grab cũng đang xây dựng.

Kinh doanh nhượng quyền - Mô hình của các startup ẩm thực

Việt Nam vốn là một đất nước có thế mạnh về truyền thống ẩm thực. Việc kinh doanh nhà hàng, mở công ty phân phối thực phẩm không còn xa lạ với các startup nước ta. Một mô hình được sử dụng nhiều, dễ dàng nhất chính là kinh doanh nhượng quyền. Nhượng quyền (bên A) là hình thức một cá nhân, tổ chức có thể cho đối tượng khác (bên B) được quyền bán ra sản phẩm, dịch vụ dưới danh nghĩa thương hiệu của mình (tức bên A). Tất nhiên, bên được nhượng quyền sẽ phải mất một khoản chi phí, phần trăm theo doanh thu. Tuy nhiên, đây là một mô hình kinh doanh có lợi cho nhiều bên, tiện ích, đơn giản. Ở Việt Nam, các công ty như Cà phê Trung Nguyên, Phở 24, AHA coffe,... là một trong những cái tên đình đám trong làng "nhượng quyền". Còn một số startup nhỏ và vừa thực hiện mô hình kinh doanh nhượng quyền khá thành công trong những năm gần đây có thể kể đến như Fit 25 (lĩnh vực thể dục, thể thao), chè Trang Hi, chè Ngọc Thạch (lĩnh vực đồ ăn)...

Lấy ví dụ, trong những năm gần đây, thương hiệu chè Trang Hi đã liên tục quảng bá, đẩy mạnh tên tuổi của thương hiệu, để thực hiện mô hình kinh doanh nhượng quyền. Bắt đầu từ một shop bán chè online nhỏ, thương hiệu đã ghi dấu bằng video, đầu tư mạnh về marketing quảng bá, tạo dấu ấn với khách hàng. Tuy có rất nhiều tranh cãi về chè Chang Hi, nhưng thực tế mà nói, đây là một trong những thương hiệu đi tiên phong về phong cách chè ít ngọt - chè nấu bằng đường thốt nốt đầu tiên trên thị trường. Với phương châm "Chè ngon sáng tạo", tất cả các món chè của Chang Hi đều được biến tấu sao cho hương vị trở nên độc đáo, khác biệt và đặc sắc hơn. Sau 2 năm ra mắt công chúng, chè Chang Hi đã là một thương hiệu với hơn 31 cơ sở (phần lớn các cơ sở chuyển nhượng) từ Bắc vào Nam, menu đa dạng để khách hàng thoải mái lựa chọn theo sở thích.

Nói đến startup chuyển nhượng đang dần vươn mình ra thị trường quốc tế, có thể kể đến Phúc Tea. Đây là một thương hiệu trà sữa xuất hiện tại Việt Nam vào năm 2017, đi theo phong cách trà Đài Loan. Khởi đầu với số vốn 17 triệu đồng một xe chở trà sữa và ba người trẻ tuổi không được đào tạo bài bản về kinh doanh. Người đứng đầu của Phúc Tea đã chọn lựa hướng kinh doanh rất thông minh, khi bỏ đi hai thị trường lớn là Hà Nội và TP HCM, để tập trung vào thị trường ngách ở những tỉnh, địa phương nhỏ, nơi tỷ lệ cạnh tranh của họ sẽ thấp hơn.

Đa số khách hàng của Phúc Tea là người trẻ trong độ tuổi từ 18 - 40 và có tới 80% là nữ giới. Chiến lược này giúp Phúc Tea chiếm cảm tình lớn tại các tỉnh thành nhỏ, nơi thị trường "đồ ăn nhanh" vẫn là mảnh đất màu mỡ để khai phá. Để phát triển bền vững, Phúc Tea đã xây dựng bài bản về vận hành, xây dựng nhãn hiệu. Trong đó, ấn tượng nhất có thể kể đến là làm chủ kênh bán hàng trực tuyến. Các cửa hàng của Phúc Tea hiếm xuất hiện trên các ứng dụng giao đồ ăn, vì hầu hết các ứng dụng này chỉ xuất hiện ở các thành phố lớn. Thay vào đó, thương hiệu này tập trung để phát triển kênh bán hàng trên website và các mạng xã hội - vốn phù hợp với các thị trường ngách như đã kể trên, đồng thời giúp quản lý chặt chẽ mối quan hệ với khách hàng.

Sau khi đã xây dựng được thương hiệu, Phúc Tea bắt đầu nhượng quyền, các cơ sở dần được mở rộng ra nhiều tỉnh, thành phố khác nhau. Tính đến nay, Phúc Tea đã có trên dưới 140 cơ sở trại rộng khắp đất nước. Không chỉ dừng lại ở việc nhượng quyền trong nước, Phúc Tea còn đang lấn sân sang thị trường nước ngoài như Philippines, với mức phí chuyển nhượng được định giá dao động 7.000 cho đến 10.000 USD. Đây là một bước tiến lớn với mô hình kinh doanh chuyển nhượng của các start up vừa và nhỏ tại Việt Nam.

Ngoài Phúc Tea, chè Chang Hi được kể trên, còn rất nhiều startup áp dụng mô hình chuyển nhượng và đạt được thành công như Phở S, Xôi bếp cụ Nho, Đại lý kem Tràng Tiền,... Mô hình này dù không quá nổi trội với các startup, nhưng trong lĩnh vực đồ ăn - thực phẩm lại tạo ra thành công cho không ít doanh nghiệp, cửa hàng.

ANH NHI

Còn áp dụng được những mô hình này đối với các startup?

Thực tế, đây vẫn là những mô hình truyền thống được áp dụng trên thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng. Ngoài hai mô hình nêu trên, còn rất nhiều mô hình kinh doanh khác vẫn đang được các dự án khởi nghiệp thực hiện và đạt những thành công nhất định. Thực tế, khởi nghiệp thành công hay không là nhờ chất lượng, nét độc đáo do sản phẩm mang lại, sự đầu tư chất xám của những người đứng đầu để tìm ra thị trường, hướng đi phù hợp cho doanh nghiệp, công ty, dự án.

Nam tài tử đời đầu của màn ảnh Việt

Trước những năm 1975, La Thoại Tân cùng với Trần Quang, Lê Quỳnh, Hùng Cường, được mệnh danh là những nam diễn viên điện ảnh tài năng, phong độ nhất của mảnh đất Sài Gòn phồn hoa. Mười sáu năm sau khi La Thoại Tân mất (13/3/2008), người hâm mộ vẫn chưa bao giờ quên chàng nghệ sĩ lịch lãm, với những vai diễn để đời.

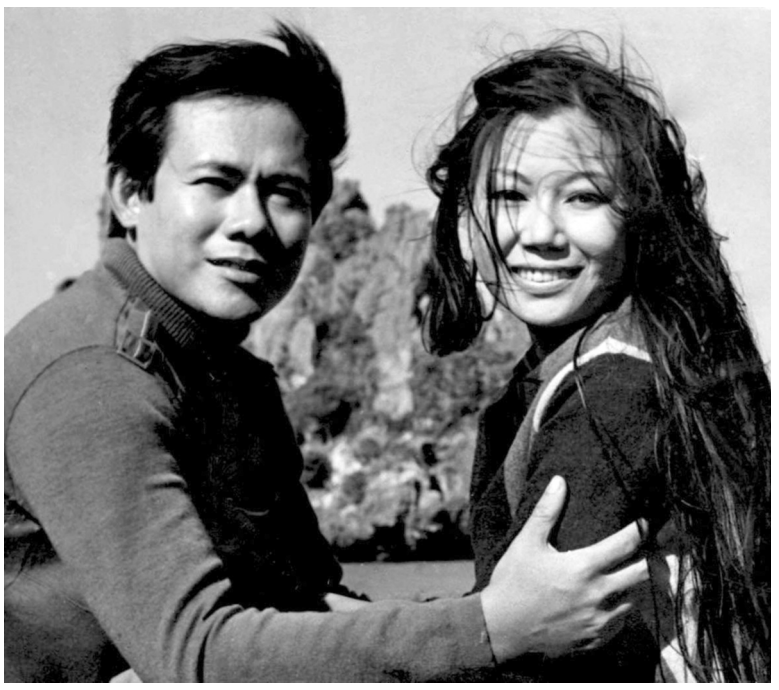

● ***Ông ghi dấu bằng vẻ ngoài đẹp trai, tài năng diễn xuất.*** *(Nguồn: Cô Hai Kim Cương)*

● ***La Thoại Tân là nam tài tử đời đầu của điện ảnh Sài Gòn.*** *(Nguồn: Sài Gòn thập cẩm)*

Nam diễn viên tài hoa

La Thoại Tân tên thật là Phạm Văn Tần, sinh năm 1937 tại Sài Gòn (TP HCM), thông tin về đời tư của nam diễn viên không nhiều. Chỉ biết, qua lời kể của những người thân quen với ông, La Thoại Tân là một người thông minh, ham học hỏi từ nhỏ. Ngay từ trước năm 1975 (trước khi sang Mỹ định cư), ông đã thành thạo ngoại ngữ nước ngoài.

Ở Sài Gòn những thập niên 60-70, La Thoại Tân vô cùng nổi tiếng. Ông tạo ấn tượng với công chúng nhờ vẻ ngoài đẹp trai với đôi mắt sáng và đường nét thư sinh, ôn hòa, cùng thân hình cân đối. La Thoại Tân được mệnh danh là "kép đẹp" của làng điện ảnh Sài Gòn lúc bấy giờ, ông đã trở thành giấc mộng, khiến bao thiếu nữ "thần hồn điên đảo".

Tuy nhiên, nhan sắc không thể nói lên được tất cả tố chất của người nghệ sĩ giàu tiềm năng này. La Thoại Tân tham gia trong rất nhiều lĩnh vực nghệ thuật, từ đóng phim, đóng kịch, làm MC, viết báo,... Không có một mảng nào mà ông chưa từng thử sức qua. Đối với các đồng nghiệp, La Thoại Tân là một người có tình yêu nghề sâu sắc. Nữ ca sĩ Quỳnh Dao đã từng có bài viết nói về cuộc đời, sự nghiệp của nam diễn viên: "Có một người vẫn say mê với loại nghệ thuật thưởng thức bằng "tai" này là La Thoại Tân. Ông nói: kịch phải là kịch nói. Người thính giả chỉ nghe mà tưởng tượng ra chi tiết mới là điều kỳ thú."

Quả thực, cuộc đời của La Thoại Tân gắn bó rất chặt chẽ với kịch nghệ, ông có tài năng và niềm đam mê nồi trội với kịch. Lúc bấy giờ, tại Sài Gòn, ông giống như vua hài kịch, được nhiều người hâm mộ ví von sánh ngang hàng với Louis de Funès của Pháp vậy. Trước kia, tại miền Nam, đặc biệt ở những thành phố lớn, kịch nghệ rất được ưa chuộng. La Thoại Tân thường đóng cặp với những nghệ sĩ nổi tiếng lúc bấy giờ như Kim Cương, Thẩm Thúy Hằng,... ông là một trong những bảo chứng phòng vé của các vở kịch. Hàng tuần, La Thoại Tân có một giờ vào tối thứ ba, diễn những vở kịch nói do ông sáng tác, chương trình mang tên "Lúc Không Giờ". Ngoài phần viết kịch bản, diễn, La Thoại Tân còn tự chọn những bản nhạc rất hấp dẫn và thích hợp cho từng vở. Vì hầu hết là loại kịch dựng trên cốt truyện trinh thám kinh dị, nên cần đầu tư về cả âm thanh, lẫn diễn xuất, lời thoại. Bên cạnh đó, La Thoại Tân còn là một cây hài ăn khách, nhiều khán giả vẫn còn nhớ rõ về ông trong chương trình "45 Phút Chuyện Vui". Năm 1974, ông cũng từng kết hợp với nữ nghệ sĩ tài sắc vẹn toàn Thanh Nga diễn hài rất duyên dáng trong các chương trình đại nhạc hội Trường Xuân và Duy Ngọc.

Những vở hài kịch ông từng đóng trước đây có "nhạc sĩ bất đắc dĩ" diễn chung với Túy Hồng, Mai Lệ Huyền, Nhật Minh, Hoàng Cầm (La Thoại Tân thủ vai Thợ máy), "Phép Trị Vợ" đóng chung với Xuân Phát, Hữu Phước, Hà Mỹ Hạnh, Diễm Chi (La Thoại Tân thủ vai Tư người giúp việc) do Trung Tâm Parsi By Night Thúy Nga thực hiện DVD phát hành. Đến với mảng cải lương ông có nhiều vai nổi bật trong các tác phẩm như "Sông Dài" đóng chung với Hương Lan, Chí Tâm, Hữu Phước, Hà Mỹ Hạnh, Băng Châu, Nhật Minh, Hữu Bình (La Thoại Tân thủ vai Ông chủ hãng phim) do Trung Tâm Parsi By Night Thúy Nga thực hiện DVD phát hành.

Không những có tài về kịch nghệ, La Thoại Tấn còn thường xuyên được mời làm MC của các chương trình. Ngoài ra, ông còn có khả năng cảm thụ, sáng tác nhạc. Ca khúc của La Thoại Tấn, giống như các vở kịch của ông, thường vui nhộn và hài hước chuyên châm biếm thói hư tật xấu trong xã hội như: "Tâm sự kẻ kẹt tiền", "Những kẻ độc thân", "Nói xấu vợ",... Vừa có tài, lại vừa có duyên với nghệ thuật, nên ông thường được các bầu gánh hay chương trình Tiếu Vương Hội và đài phát thanh lúc bấy giờ mời hợp tác, đặc biệt trong ban kịch Túy Hồng, góp phần cho kháng thính giả có được những tác phẩm ấn tượng.

Thành công ở mảng phim ảnh

Sau khi đạt được thành công ở thể loại hài kịch, La Thoạt Tân tiếp tục lấn sân sang lĩnh vực phim ảnh và đạt được nhiều thành công. Ông đóng phim rất có duyên, hóa thân vào đa dạng những vai diễn khác nhau. Từ một anh Kỳ trong bộ phim kinh dị "Lệ đá" công chiếu vào năm 1971, hay một chàng nông dân ngây thơ nhiệt huyết mang tên Lúa, chàng thư sinh trong bộ phim lịch sử "Áo dòng đẫm máu" (năm 1960)... tất cả đều được cố nghệ sĩ diễn rất tròn vai.

Hầu hết những tác phẩm La Thoạt Tân tham gia đều thu về lợi nhuận cao, được công chúng tích cực đón nhận. Như bộ phim "Lệ đá" - phim kinh dị đầu tiên ở Việt Nam, đã có rất nhiều người đi xem. Hay một vài bộ phim khác như "Gánh Hàng Hoa", "Trương Chi Mị Nương" cũng tạo ra tiếng vang nhất định. La Thoại Tân đứng ra đảm nhận vai chính hoặc cái vai quan trọng trong những tác phẩm này.

Bước sang lĩnh vực điện ảnh, La Thoại Tân lại đóng cặp với các nữ nghệ sĩ ăn ý với ông bên làng kịch là Kim Cương, Thẩm Thúy Hằng, Túy Hồng trong nhiều bộ phim điện ảnh như Lệ Đá (1971), Gánh Hàng Hoa (1971), Hoa Mới Nở (1973)…

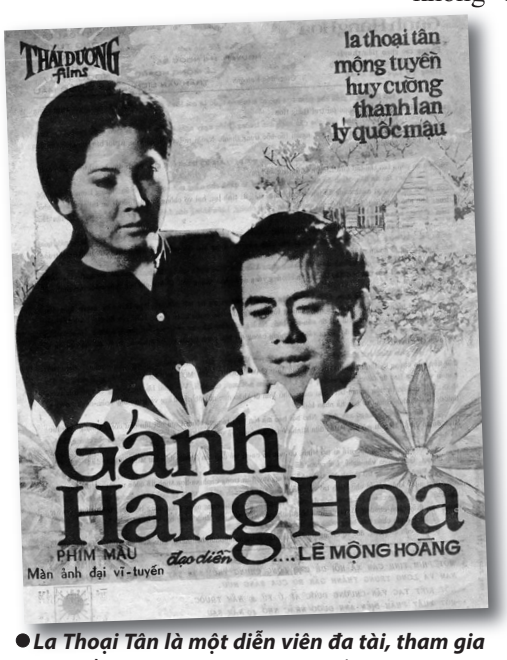

● ***La Thoại Tân là một diễn viên đa tài, tham gia vào nhiều mảng nghệ thuật.*** *(Nguồn: IMDB)*

Đặc biệt là vai diễn Lúa trong phim Tứ Quái Sài Gòn (1973) (do hãng phim Lido sản xuất năm 1973) gợi khán giả nhớ về thời điện ảnh miền Nam Việt Nam còn thô sơ và mộc mạc. Đó là những năm trước 1975, sự phát triển về kinh tế - xã hội cho đến văn hoá - giải trí khiến cho đời sống tinh thần được nâng cao, dẫn tới sự ra đời của dòng phim thị trường, phục vụ nhu cầu giải trí.

Trong "Tứ quái Sài Gòn", bộ phim với sự tham gia của La Thoại Tân khi vừa công chiếu ra đã nhận được phản hồi tích cực từ công chúng. Phim liên tục được khen ngợi, chiếu đi chiếu lại trong nhiều năm, trở thành ký ức tuổi thơ chưa bao giờ phai mờ trong lòng những đứa trẻ lúc bấy giờ. Đây là một phim hài lai căng một chút võ thuật Hong Kong, một phần môtíp gangster Mỹ đã trở thành món ăn nhanh được ưa thích trong cơn đói tinh thần của xã hội miền Nam hào nhoáng đang lên.

Với vai anh Lúa, La Thoại Tân đã đưa người xem đi hết bất ngờ này đến bất ngờ khác. Từ những chàng trai quỵt vé tàu, không biết cách gọi đồ Tây, không biết dùng dao dĩa, tứ quái đã trở thành những "nhà phát minh vĩ đại" với con thuyền chạy bằng quạt máy hay vua phá lưới trên trên sân cỏ. Đặc biệt, trong bộ phim này, anh lại có cơ hội bắt cặp với người đẹp Thẩm Thúy Hằng. Mối tình của hai người trong phim vừa lãng mạn, những cũng để lại nhiều cảm xúc trong lòng người xem.

Còn trong bộ phim "Áo dòng đẫm máu", ông lại một lần nữa gặp lại người bạn diễn thân quen Thẩm Thúy Hằng. Bộ phim lấy đề tài lịch sử, với diễn biến nội tâm nhân vật phức tạp. Vai diễn tưởng chừng làm khó một người quen đóng hài kịch như ông, nhưng ngược lại, La Thoại Tân đã diễn rất tròn vai. Ông thể hiện được tinh thần sôi sục, nhiệt huyết, cũng đầy ưu tư, trầm lặng của một chàng thanh niên. Bộ phim vừa mới công chiếu đã được khán giả đón xem nhiệt tình. Hiện nay, những video về bộ phim này vẫn được chiếu trên mạng, ghi dấu vẻ đẹp tinh tế, hài hòa của cặp bạn diễn ăn ý La Thoại Tân và Thẩm Thúy Hằng.

Sau này sân khấu kịch nghệ dần đi xuống, La Thoại Tân cũng không còn tham gia năng nổ, sôi động trong giới nghệ thuật nhiều nữa. Ông luôn tiếc thương cho một thời vàng son của kịch nghệ. Sau năm 1975, La Thoại Tân sang nước ngoài định cư, tiếp tục hoạt động nghệ thuật trong cộng đồng người Việt. Ông tham gia các phim Gia Đình Cô Tư, Gia Đình Cô Út, Trà Hoa Nữ, Dưới Hai Màu Áo… La Thoại Tân kết hôn với bà Nguyễn Thị NgọcAnh và có hai người con - một trai, một gái.

Bước vào tuổi xế chiều, không giống như nhiều đồng nghiệp lâm vào cảnh sống ly tán, đối diện cái nghèo, cô đơn. Cuộc sống của La Thoại Tân đầy đủ con cháu, cùng niềm đam mê nghệ thuật không bao giờ tắt trong ông. Ông mất ngày 13/3/2008 tại Mỹ, hưởng thọ 72 tuổi. Sự ra đi của ông đã để lại rất nhiều nuối tiếc của người hâm mộ. Trong ký ức của thế hệ 6x, 7x trước kia ở TP HCM, La Thoại Tân, Kim Cương, Thẩm Thúy Hằng, Hùng Cường,... ghi dấu bằng những vai diễn chất lượng và vẻ đẹp ngoại hình xuất sắc. Họ đã trở thành những "biểu tượng" không thể thay thế trong lòng những người hâm mộ dòng phim điện ảnh Sài Gòn những năm 50-60 của thế kỷ trước. **ANH NHI**

Mê đắm đảo Mê

Đảo Mê vẫn còn giữ được vẹn nguyên những vẻ đẹp hoang sơ vốn có, sở hữu thiên nhiên xanh mát, không khí trong lành. Được thiên nhiên ưu đãi, khí hậu ôn hòa, đảo Mê được coi là "hòn ngọc xứ Thanh" đang dần trở thành điểm du lịch - trải nghiệm hấp dẫn, thu hút du khách.

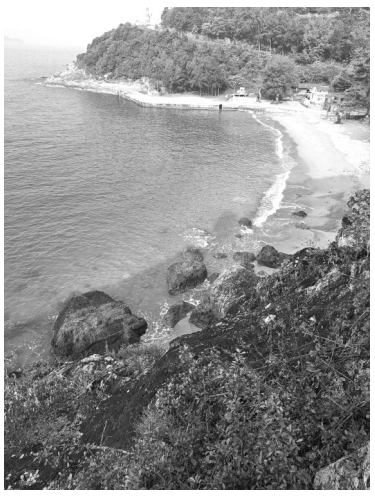

● *Đảo Mê - mê đắm lòng người. (Ảnh: Anh Phát)*

● *Hoàng hôn trên đảo Mê. (Ảnh: Anh Phát)*

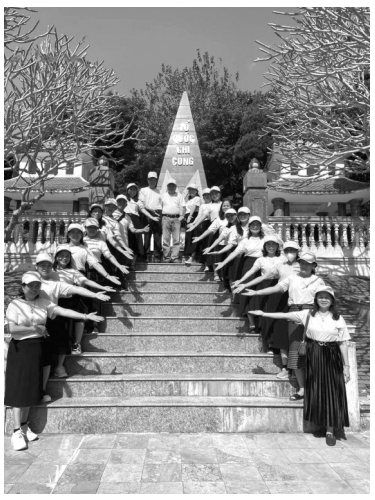

● *Du khách dâng hương và chụp hình lưu niệm tại Đài tưởng niệm các anh hùng liệt sĩ tại đảo Mê. (Ảnh: Anh Phát)*

● *Thêm yêu Tổ quốc tươi đẹp. (Ảnh: Anh Phát)*

Hoàng hôn tại "Thập bát mã sơn"

Quần đảo Hòn Mê (thị xã Nghi Sơn, Thanh Hóa) cách đất liền khoảng 11km. Quần thể đảo có tổng diện tích khoảng 450ha. Trong đó, đảo Mê có diện tích 420ha, diện tích còn lại là các đảo nhỏ.

Hòn Mê là 1 trong 16 khu bảo tồn thiên nhiên Việt Nam được đánh giá cao là nơi có giá trị về đa dạng sinh học và sinh cảnh. Đây cũng là hòn đảo lớn nhất và duy nhất có rừng và động vật hoang dã cư trú. Theo lời người dân ở đảo, xưa kia Hòn Mê có tên là đảo Vị. Nguyên do là khi đứng trên dãy núi gần đó nhìn ra biển, bạn sẽ được nhìn thấy 18 hòn đảo nhỏ xếp thành hình giống như chữ Vị. Đảo Hòn Mê còn được biết đến với tên gọi khác là Thập bát mã sơn (nghĩa là 18 con tuấn mã). Khi trời yên biển lặng, bạn đứng từ trên cao nhìn xuống có thể thấy 18 hòn đảo lớn bé trông giống như một đàn ngựa đang thong dong gặm cỏ giữa thảo nguyên bao la. Ngoài đảo chính là đảo Mê, còn có nhiều đảo như: Hòn Bung, Hòn Cháy, Hòn Ruộc, Hòn Số, Hòn Sập, Hòn Nếu trong, Hòn Nếu ngoài, Hòn Bò, Hòn Vàng, Hòn Sảnh, Hòn Đót…

Trải qua nhiều biến thiên của thời gian, nhưng đảo Mê vẫn còn giữ được vẹn nguyên vẻ đẹp hoang sơ. Toàn bộ đảo Hòn Mê được bao phủ bởi những cánh rừng nguyên sinh rộng lớn và được đánh giá cao là nơi có giá trị đa dạng sinh học và sinh cảnh. Đây cũng là hòn đảo lớn nhất và duy nhất có rừng và động vật hoang dã cư trú với hơn 400 loài thực vật và nhiều loại động vật cư trú. Trong đó có nhiều cây gỗ quý như: Sến, Kim giao, lim, cây làm đồ mỹ nghệ như song, mây, đót và hơn 100 loài cây thuốc nam có giá trị. Mặt khác, hòn đảo là một trong 5 bãi khai thác, đánh bắt hải sản nổi tiếng và lớn nhất khu vực vịnh Bắc Bộ. Ở đây rất nhộn nhịp, thủy, hải sản đa dạng, nhiều nhất là mực và tôm hùm.

"Hòn ngọc xứ Thanh" - báu vật tiềm ẩn

Trước đây, Hòn Mê chưa được khai thác du lịch, vì nó vốn là khu vực quân sự, ít dân cư sinh sống. Đây được coi như tấm lá chắn từ phía biển của vùng đất Thanh Hoá, nơi các thế hệ cán bộ, chiến sĩ nối tiếp nhau giữ đảo từ những năm chống Mỹ cho đến những năm tháng đất nước hoà bình. Các chiến sĩ thuộc Tiểu đoàn hỗn hợp bảo vệ đảo vẫn ngày đêm làm nhiệm vụ, như những đôi mắt thức canh giữ cho đất liền.

Được coi là một báu vật tiềm ẩn, đảo Mê là điểm đến lý tưởng cho những người yêu thích du lịch, muốn khám phá những vùng đất còn nguyên vẹn, hòa mình vào thiên nhiên. Theo kế hoạch phát triển du lịch giai đoạn 2021 - 2025 của tỉnh Thanh Hóa về đầu tư cơ sở hạ tầng phục vụ phát triển tuyến du lịch đường thủy sẽ thực hiện xây dựng hệ thống an toàn giao thông đường thủy trên các tuyến du lịch đường biển. Dự án cơ sở hạ tầng khu du lịch sinh thái đảo Mê, bến tàu thuyền, nước ngọt hứa hẹn trở thành một điểm du lịch mới thu hút khách và kích thích ngành du lịch Thanh Hóa.

Mới đây, UBND tỉnh Thanh Hóa đã phê duyệt quy hoạch chi tiết xây dựng tỷ lệ 1/2000 đảo Mê - Khu kinh tế Nghi Sơn theo hướng kết hợp quốc phòng với phát triển kinh tế - xã hội. Đồng thời, đưa dự án Khu du lịch sinh thái đảo Mê vào danh mục thu hút đầu tư.

Bến du thuyền với tổng số vốn đầu tư lên đến trên 200 tỷ đồng đã được vận hành để chính thức đưa tour du lịch Nghi Sơn - đảo Mê đi vào hoạt động, đem lại nhiều trải nghiệm mới thú vị cho du khách tại Thanh Hóa. Ông Lê Hồng Đạo - Giám đốc Công ty Dịch vụ khách sạn Anh Phát cho hay, Công ty đã tổ chức nhiều đoàn khảo sát và thực hiện đầu tư cải tạo nơi lưu trú trên đảo sức chứa khoảng 100 khách/đêm với tiêu chuẩn 2 - 3 sao và luôn hướng tới du lịch xanh, sạch, đẹp bảo vệ cảnh quan thiên nhiên của đảo Mê.

Việc đưa vào khai thác tour du lịch Nghi Sơn - đảo Mê, là điểm đến mới lạ ở xứ Thanh, khiến đảo Mê ngày càng được nhiều người biết đến và có mong muốn được khám phá hòn đảo xinh đẹp này. Các nhà đầu tư đã xây dựng hệ thống cơ sở vật chất với các hạng mục, như: Bến thuyền, tàu cao tốc… tạo điều kiện xây dựng Hòn Mê trở thành điểm du lịch đa dạng các trải nghiệm, đáp ứng nhu cầu của khách du lịch.

Du khách lên tàu khởi hành ra đảo Mê. Trong thời gian di chuyển khoảng 45 phút, du khách được thả hồn mình hòa cùng gió và sóng biển, được tận hưởng không khí trong lành và lưu giữ những tấm hình "cực phiêu" khi ngắm cảnh hòn Hòn Bung, Hòn Cháy, Hòn Ruộc, hai đảo Hòn Diêm, Hòn Miệng, Hòn Buồm, ba đảo Hòn Số, Hòn Sập, Hòn Nếu trong, Hòn Nếu ngoài, Hòn Bò, Hòn Vàng, Hòn Sảnh, Hòn Đót.

Du khách được dâng hương tại Đài tưởng niệm các Anh hùng liệt sĩ đảo Mê. Công trình là dấu mốc kỷ niệm 65 năm Ngày Thương binh - Liệt sỹ 27/07 và cũng là nơi ghi danh 51 chiến sỹ đã hi sinh trên đảo vì độc lập tự do của Tổ quốc. Sau đó du khách tự do tản bộ xuống khu đại pháo, xe đón khách tại cửa nhà chính khu đại pháo. Du khách di chuyển trở lại bãi biển, nghỉ ngơi và thưởng thức ẩm thực buổi trưa tại đảo Mê.

Du khách di chuyển thăm và dâng hương tại vị trí máy bay trực thăng rơi để tưởng nhớ 16 liệt sĩ Quân khu IV bị tai nạn rơi máy bay tại đảo Mê năm 2005. Du khách di chuyển đến ngọn hải đăng để thăm quan. Du khách sẽ vô cùng phấn khích được chiêm ngưỡng vẻ đẹp hùng vĩ ngọn hải đăng nơi đầu sóng, ngọn gió. Ngọn hải đăng được xây dựng dưới thời Pháp thuộc thuộc quản lý của Công ty An toàn hàng hải Bắc Trung Bộ. Nó đóng vai trò thể hiện chủ quyền biển đảo của Việt Nam và vận hành giúp các tàu thuyền di chuyển trên biển được an toàn. Với chiều cao 18,5m, 81 bậc, chiều cao 155m so với mực nước biển du khách hoàn toàn bị thu phục bởi vẻ đẹp hùng vĩ mà không nơi đâu có được.

Trong khi tham quan đảo Mê, du khách có thể tham gia nhiều hoạt động trải nghiệm tại đây như: chèo thuyền Kayak, đi xe motor nước, lướt ván, câu cá, lặn biển ngắm san hô, cắm trại, đốt lửa trại, đi bộ trên cầu khỉ, đắm mình trong làn nước trong xanh, ngắm hoàng hôn trên đảo...

Du khách được thưởng thức bữa tối đặc sản đảo Mê với tiệc BBQ với không gian ngoài trời thoáng đãng. Sau khi ăn tối, du khách tham gia chương trình đặc biệt "Đêm lửa trại" trên bãi biển, cảm nhân được không khí trẻ trung vui nhộn, hoà mình vào sóng biển đảo Mê. Đặc biệt, du được khách được thỏa lòng thể hiện những bài hát, điệu nhảy, cùng các trò chơi xây dựng tinh thần đoàn kết, gắn bó giữa các thành viên trong đoàn.

Bên cạnh đó, du khách được trò chuyện, trải nghiệm sinh hoạt, khám phá cuộc sống của các chiến sĩ đảo Hòn Mê. Ngoài nhiệm vụ huấn luyện sẵn sàng chiến đấu, bộ đội đảo Mê còn tích cực tăng gia, chăn nuôi, bảo đảm đời sống bộ đội. Dù điều kiện đảo xa không thuận lợi cho việc canh tác, cán bộ, chiến sĩ đảo Mê vẫn tổ chức vườn tăng gia với nhiều chủng loại phong phú, bổ sung nguồn rau xanh cho nhà bếp.

Du khách được đón ánh bình minh trên đảo. Không gì tuyệt vời hơn khi du khách được cảm nhận không khí trong lành của biển sau khi thức dậy, được ngắm nhìn vẻ đẹp hoang sơ nhưng không kém phần hùng vĩ của nơi đây. Du khách được thưởng thức bữa sáng tại nhà hàng trên đảo.

Tàu khởi hành về đất liền, trên đường về du khách được ghé thăm lồng nuôi và mua sắm hải sản được ngư dân nuôi trồng. Đảo Mê đẹp đến mê mẩn khiến du khách phải ngỡ ngàng bởi vẻ đẹp được ví như tiên cảnh của Thanh Hóa "sơn thủy hữu tình" hiếm có.

Sau khi mê đắm tại đảo Mê, du khách có thể ghé thăm làng du lịch Yên Trung (Nghi Sơn, Thanh Hóa). Làng du lịch Yên Trung đem tới du khách cảm giác được về một vùng quê yên bình, tĩnh lặng với những trải nghiệm dân gian xưa cũ. Nơi gợi cho ta nhớ về một thời thơ ấu với ruộng lúa, kênh rạch, ao cá đã trải qua bao thế kỷ. Nơi những người con xa quê được trải nghiệm cuộc sống của miền quê nghèo Việt Nam như cưỡi trâu, cưỡi ngựa, cấy lúa, trồng cây, bắt cá.

Du khách còn được tham quan thành phố nghệ thuật Monaco Nghi Sơn đã được xây dựng và hình thành tại Khu kinh tế Nghi Sơn với nhiều hạng mục như: Khách sạn, khu thể thao (sân tập golf, tennis, bóng đá, bi-da...), trường đua go kart đẹp nhất khu vực miền Bắc với diện tích hơn 10.000m², tổng chiều dài lên tới 800m, đường trải nghiệm xe địa hình ATV xuyên núi Xước dài 8km, quảng trường trượt cỏ, trường bắn súng sơn, chèo thuyền kayak trên hồ Quế Sơn… Bên cạnh đó, du khách có thể tham quan giếng thần cổ tương truyền có từ thời Vương triều Lý và đền Thần nằm dựa lưng vào núi Xước. **THÙY DƯƠNG**

QUA ĐỒNG TIỀN VIỆT NAM:

Khám phá các địa danh nổi tiếng

Không chỉ là đơn vị thanh toán, những đồng tiền còn thể hiện lịch sử - văn hóa của mỗi đất nước với những hình ảnh in trên đó. Các địa danh trên các tờ tiền của Việt Nam như: Ngôi nhà tranh của Hồ Chủ tịch, Khuê Văn Các, Vịnh Hạ Long, Văn Miếu Hà Nội, Chùa Cầu Hội An... chính là những di tích lịch sử, danh thắng nổi tiếng thu hút đông đảo người dân và khách du lịch trong và ngoài nước.

● *Hình ảnh Khuê Văn Các trên đồng tiền mệnh giá 100.000 đồng.* (Ảnh: Bảo Châu)

● *Hòn Đỉnh Hương thuộc quần thể Vịnh Hạ Long được chọn in trên tờ tiền 200.000 đồng.* (Ảnh: Bảo Châu)

Ngắm ngôi nhà tranh làng Sen và hòn Đỉnh Hương trên tờ tiền

Tờ tiền 500.000 đồng in hình ảnh nhà Chủ tịch Hồ Chí Minh ở làng Sen, thuộc xã Kim Liên, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An. Khu di tích lịch sử Kim Liên được đưa vào danh sách xếp hàng quốc gia đặc biệt và là một trong bốn khu di tích quan trọng bậc nhất về cuộc đời và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Năm 1901, thân phụ Bác Hồ là Nguyễn Sinh Sắc đỗ Phó bảng, là một niềm vinh dự với gia đình, họ tộc và cả làng Sen. Dân làng Sen đã dựng một ngôi nhà gỗ mái tranh 5 gian để đón vị Phó bảng vinh quy bái tổ. Cả gia đình đã từ làng Hoàng Trù (quê ngoại Bác Hồ) trở về sống tại làng Sen. Ngôi nhà này đã gắn với tuổi thơ Bác Hồ từ năm 1901 đến năm 1906 trước khi theo cha vào Huế. Đó là một ngôi nhà gỗ 5 gian, lợp mái tranh, nhỏ bé, mộc mạc, giản dị dưới màu xanh của vườn cây và những bóng tre. Đây là nơi ở chính của cả gia đình, nơi cụ Nguyễn Sinh Sắc dạy học cho các con, trong đó có Chủ tịch Hồ Chí Minh và đã nhen nhóm tư tưởng yêu nước, giải phóng dân tộc mãnh liệt trong Bác.

Ngôi nhà tranh đơn sơ nhưng lại ngập tràn tình yêu thương bao la. Tình yêu từ ngôi nhà, từ những con người nơi làng Sen ngan ngát, từ mảnh đất miền Trung kiên cường đã góp phần chắp cánh cho tình yêu của Bác bay xa, bay cao, vượt qua những đại dương lớn, mang về hòa bình cho đất nước hôm nay. Ngôi nhà đơn sơ nơi làng Sen cho ta thấy sự giản dị trong con người vị anh hùng dân tộc.

Hòn Đỉnh Hương thuộc quần thể vịnh Hạ Long được chọn in trên tờ tiền 200.000 đồng. Vịnh Hạ Long của tỉnh Quảng Ninh được UNESCO nhiều lần công nhận là di sản thiên nhiên của thế giới với hàng nghìn hòn đảo được tạo nên bởi tạo hoá kỳ vĩ và sống động.

Hòn Đỉnh Hương là một hòn đảo nổi tiếng trong số cả trăm hòn đảo lớn nhỏ của vịnh Hạ Long. Hòn Đỉnh Hương là hòn đảo có hình một lư hương khổng lồ. Đây là một trong những hòn đảo được đánh giá là tuyệt tác nghệ thuật được mẹ thiên nhiên ban tặng. Hòn Đỉnh Hương khổng lồ đặt giữa biển khơi là một hình ảnh rất thiêng liêng của Hạ Long, chiếc lư hương sừng sững đặt giữa đất trời bao la và sông nước mênh mông ấy là để dành cho cúng tế đất trời. Bên cạnh vẻ đẹp tự nhiên tuyệt đẹp mà tạo hóa đã ban tặng, hình ảnh chiếc lư hương nằm giữa thiên nhiên bao la còn mang nhiều nghĩa sâu sắc. Hòn Đỉnh Hương không chỉ là một biểu tượng linh thiêng được tôn vinh trong lễ cúng tế đất trời mà còn là biểu hiện của lòng biết ơn đối với vua Rồng người đã giúp dân dẹp giặc. Bên cạnh đó, hòn Đỉnh Hương còn là một lời nhắc nhở mọi người về tầm quan trọng của đạo lý "Uống nước nhớ nguồn", tri ân công lao của tổ tiên và những anh hùng đã hy sinh để bảo vệ quê hương yêu thương của chúng ta.

Tìm hiểu Khuê Văn Các, Phu Văn Lâu, chùa Cầu Hội An

Tờ tiền 100.000 đồng in hình Khuê Văn Các, biểu trưng của Văn Miếu - Quốc Tử Giám. Khu di tích Văn Miếu - Quốc Tử Giám nằm ở phía Nam kinh thành Thăng Long xưa. Quần thể kiến trúc với chủ thể là Văn Miếu - nơi thờ Khổng Tử và Quốc Tử Giám - trường đại học đầu tiên của Việt Nam. Văn Miếu - Quốc Tử Giám hiện đã được Thủ tướng Chính phủ công nhận là Di tích quốc gia đặc biệt tại Quyết định số 548/QĐ-TTg ngày 12/5/2012. 82 tấm bia Tiến sĩ tại Văn Miếu - Quốc Tử Giám được UNESCO công nhận là Di sản tư liệu và ghi vào danh mục Ký ức thế giới toàn cầu. Khuê Văn Các tại Văn Miếu - Quốc Tử Giám được chọn là biểu tượng của Thủ đô theo Luật Thủ đô.

Khuê Văn Các được xây dựng năm 1805, là một trong 5 cổng chia khu vực nội tự của Văn Miếu - Quốc Tử Giám thành 5 lớp không gian khác nhau. Cổng Khuê Văn Các thuộc lớp không gian thứ hai - khu Thành Đạt, nằm giữa cổng Đại Trung và Đại Thành.

Khuê Văn Các là công trình độc đáo duy nhất tại Việt Nam trong suốt ngàn năm lịch sử, bởi lẽ trong số hơn 20 Văn Miếu ở khắp nơi trên đất nước thì chỉ có Văn Miếu tại Hà Nội mới có đơn nguyên kiến trúc này. "Khuê" tức là ngôi sao sáng, Khuê Văn Các là biểu hiện đỉnh cao của trí tuệ, là sự nhắc lại chân lý "Hiền tài là nguyên khí quốc gia" trên văn bia Văn Miếu.

Điều tạo nên sức cuốn hút cho biểu tượng gác Khuê Văn chính là những ô cửa tròn, tái hiện sống động hình ảnh ngôi sao Khuê sáng lấp lánh trên bầu trời, giống như thần thái của những vị hiền tài luôn toát lên vẻ đẹp của sự thông tuệ, tri thức, thông qua thiết kế 8 tiếp điểm, tỏa những đường thẳng chiếu ra xung quanh. Bốn mặt trên tầng lầu đều có chạm trổ một cặp câu đối viết bằng chữ Hán, nội dung đề cao đạo học và vẻ đẹp tuyệt mỹ của nơi đây. Ngay phía trên của khung cửa tròn là bức Đại Tự cổ đề dòng chữ Khuê Văn Các.

Nghênh Lương Đình được xây dựng vào năm 1852 (thời Vua Tự Đức thứ 5) với kiến trúc 1 gian 4 chái, mái lợp ngói ống lưu ly vàng, khung nhà toàn gỗ và được chạm trổ cực kì công phu. Nơi đây khi xưa vốn là địa điểm dùng để tiếp đón vua triều Nguyễn ra hóng mát, du ngoạn sông Hương bằng thuyền, tổ chức các buổi lễ hội của triều đình.

Phu Văn Lâu nằm ngay phía sau Nghênh Lương Đình, là công trình tương đối nhỏ nhưng chứa đựng ý nghĩa lịch sử lẫn văn hóa vô cùng sâu sắc. Được biết, Phu Văn Lâu là địa điểm niêm yết, công bố những chiếu thư của vua nhà Nguyễn, đồng thời cũng là lầu danh dự của giới nho sinh khi bất cứ ai chỉ cần thi đậu tiến sĩ thời nhà Nguyễn cũng sẽ được xướng danh và dán tên tại đây.

Trên tờ tiền 20.000 đồng là hình ảnh chùa Cầu (Hội An, Quảng Nam) với vẻ đẹp kiến trúc cổ kính. Chùa Cầu được biết đến là biểu tượng du lịch của khu phố cổ. Nơi đây gây ấn tượng mạnh mẽ nhờ kiến trúc mang đậm phong cách Nhật Bản. Chùa Cầu chính là nơi sầm uất với những hoạt động giao thương. Việc này không chỉ diễn ra trong nước mà còn mở rộng với các thương nhân nước ngoài. Đặc biệt, nơi đây đã còn chứng kiến sự giao thoa văn hóa của Đông Nam Á và Đông Á. Chiếc cầu này được các thương nhân người Nhật Bản góp tiền xây dựng vào khoảng thế kỷ 17, nên đôi khi người ta còn gọi là cầu Nhật Bản. Theo niên đại được ghi lại ở xà nóc và văn bia còn lại ở đầu cầu thì chiếc cầu đã được dựng lại vào năm 1817. Ngày 17/2/1990, chùa Cầu được cấp Bằng Di tích Lịch sử - Văn hóa quốc gia. **BẢO CHÂU**

Khi người Mông làm du lịch...

● ***Bản nhỏ Sin Suối Hồ - nơi trồng bạt ngàn hoa địa lan.*** *(Ảnh trong bài: PV)*

Mỗi độ xuân về, phong cảnh ở các địa phương miền núi phía Bắc như tươi tắn lạ kỳ với trăm hoa đua nở, tràn trề sức sống. Dưới áng mây lững lờ trôi, giữa cái trùng điệp của màu xanh bạt ngàn núi rừng là sắc hồng của hoa đào và màu trắng của hoa mơ, hoa mận. Rẻo cao đẹp tựa như bức tranh xuân. Hơn hết, trên vùng đất đang từng ngày đâm chồi còn có những con người thầm lặng làm giàu đẹp cho bản làng, thổi bùng lên sức sống nơi đất cằn.

● ***Trưởng bản Sin Suối Hồ Vàng A Chỉnh đã phát triển mô hình homestay, đưa bản vùng cao thoát khỏi đói nghèo.***

Chuyện ở thung lũng Hua Tạt…

Tôi đã đi nhiều nơi, ghé nhiều chốn nhưng quả thực, chẳng nơi đâu khiến tôi nhớ da diết như những bản làng ở miền núi phía Bắc. Vân Hồ của tỉnh Sơn La là một địa danh như vậy. Kỳ thực, tôi biết đến Vân Hồ đận cuối năm 2022, trong một chuyến công tác tìm hiểu về những mô hình kinh tế mới trên vùng đất này. Bẵng đi ít năm, nay bỗng dưng niềm quyết tâm trở lại Vân Hồ lại trào dâng, thôi thúc mãnh liệt. Có lẽ đó là duyên phận.

Nhắc lại, Vân Hồ có lẽ là một cái tên đặc biệt. Bởi tên huyện và xã trùng lặp, nếu không để ý sẽ dễ dẫn đến nhầm lẫn. Huyện Vân Hồ là một địa phương miền núi của tỉnh Sơn La, được tách ra từ huyện Mộc Châu vào năm 2013. Về địa lý, Vân Hồ cách Hà Nội khoảng 170km theo hướng Tây Bắc. Bên cạnh núi rừng, đèo dốc, thung lũng thì Vân Hồ còn có những thảo nguyên bao la, đồi chè Shan Tuyết cổ thụ, hồ sông Đà, thác Tạt Nàng... Nét đặc sắc của địa phương còn thể hiện đầy sinh động trong phong tục, tập quán của nhiều đồng bào dân tộc như: Thái, Dao, Mông… chiếm hơn 90% dân số toàn huyện.

Đó là về huyện, còn nói riêng về xã Vân Hồ thì nơi đây lại là vùng đất đặc biệt với những con người dám nghĩ, dám làm. Tôi dừng chân ở bản Hua Tạt của xã Vân Hồ, nơi cách thị trấn Mộc Châu khoảng 30km. Bản nhỏ Hua Tạt là một trong những điểm sáng du lịch trên con đường huyết mạch nối các tỉnh vùng cao Tây Bắc. Ở bản Hua Tạt, nhắc đến Tráng A Chu chẳng mấy ai không biết. Bởi anh là người đi đầu trong việc kinh doanh du lịch nơi đất khó này.

Một điểm riêng có từ Tráng A Chu cũng như những người Mông sống ở Hua Tạt mà tôi thấy được đó là lòng hiếu khách. Ghé vùng đất này, nếu ngỏ ý được thấy những vườn mận, vườn đào đang khoe sắc giữa thung lũng hẳn sẽ nhận được sự chỉ dẫn nhiệt tình. Người dân nào nơi đây cũng tựa như hướng dẫn viên địa phương chuyên nghiệp và chất phác. Nghe kể, Tráng A Chu tốt nghiệp cử nhân ngành công nghệ thực phẩm của Trường Đại học Bách khoa Hà Nội. Được đi nhiều, hiểu rộng nhất bản, sau khi học xong A Chu trở về xây dựng kinh tế trên mảnh đất quê hương. Anh và bố là ông Tráng A Súa là những người đầu tiên trong bản xây dựng ngôi nhà sàn gỗ độc đáo và rộng rãi để đón khách. Nhà dựng xong, cả hai bắt tay vào việc đón khách du lịch. Homestay của gia đình anh có những phòng nghỉ cộng đồng rộng rãi, đáp ứng nhu cầu của đoàn khách đông đúc. Đáng mừng là, từ khi làm du lịch, bản Hua Tạt ngày càng đẹp hơn, đời sống bà con tăng lên. Nhiều hộ dân trong bản được tạo công ăn việc làm. Hơn hết, từ khi làm du lịch, nhiều tệ nạn đã không còn xuất hiện ở bản Hua Tạt.

Nếu như Tráng A Chu được khắp gần xa biết tới là người trẻ dám nghĩ, dám làm, dám tiên phong đi đầu trong phát triển du lịch thì cũng tại địa phương, ông Tráng A Cao lại là đảng viên gương mẫu, tiên phong trong phát triển kinh tế. Nghe kể, trước đây gia đình ông Tráng A Cao và nhiều gia đình trong bản Hua Tạt gặp nhiều khó khăn do chưa tìm được hướng phát triển kinh tế.

Sau những trăn trở làm sao để thoát nghèo và giúp bà con trong bản cũng thoát được nghèo, xóa bỏ các hủ tục lạc hậu, ông Tráng A Cao đã quyết tâm đi tìm các giống cây ăn quả cho hiệu quả kinh tế cao về trồng. Ông mạnh dạn đầu tư hơn 300 triệu đồng làm hệ thống tưới nhỏ giọt, hệ thống bón phân tự động cho hơn 1,5ha cam, quýt và 2 nhà lưới trồng các loại rau… Nhờ sự đầu tư bài bản và lòng quyết tâm thoát nghèo, hiện trung bình mỗi năm, gia đình ông Tráng A Cao thu lãi trên 250 triệu đồng từ trồng rau và cây ăn quả. Thấy tiềm năng cũng như cảm phục sự năng nổ đi đầu của người đảng viên, hiện không ít hộ dân trong bản Hua Tạt đã tích cực học và làm theo. Nhờ vậy, cái đói, cái nghèo và sự lạc hậu đã bị xua đuổi khỏi vùng đất này.

Cổ tích của ngôi làng trong mây

Bắt kịp xu hướng, giống như bà con người Mông ở Vân Hồ, một địa phương khác là Sin Suối Hồ thuộc huyện Phong Thổ, tỉnh Lai Châu cũng đang có những con người từng ngày khai phá tiềm năng, phát triển kinh tế nơi đất cằn. Sin Suối Hồ là bản du lịch nổi tiếng bậc nhất huyện Phong Thổ.

Ở nơi đây, vào mùa xuân bản là điểm hẹn cho những ai yêu hoa địa lan, loài hoa của núi rừng mang vẻ đẹp sắc sảo, mạnh mẽ. Trong bản Sin Suối Hồ, hai bên đường, trước những mái hiên nhà, trong khoảnh sân nhỏ hay dưới những gốc cây cổ thụ xù xì là hàng trăm chậu địa lan trổ hoa vàng óng ả. Buổi sáng sớm, lúc chiều tà, mây và sương xà xuống đặc quánh khiến cảnh vật đẹp hiện ra mờ ảo tựa như vùng đất diệu kỳ trong truyện cổ tích.

Để địa lan cho "trái ngọt", công đầu có lẽ phải kể đến cho Trưởng bản Vàng A Chỉnh. Anh Chỉnh là người được đồng bào tín nhiệm bầu là Trưởng bản Sin Suối Hồ đã hơn 10 năm nay. Theo lời anh Chỉnh, khoảng năm 2009, khi ấy bản thân anh hay đi rừng, thấy một loại cây cho hoa rất đẹp nên lấy về trồng thử ở trước cửa nhà 2 chậu. Giáp tết 2011, cả 2 chậu hoa ấy đều cho nhiều nụ. Tình cờ có mấy người dưới xuôi lên chơi, họ nhìn chậu hoa tỏa sắc rực rỡ nên trả luôn 3 triệu đồng/chậu. Thấy thứ cây của mình cho thu nhập cao, anh Chỉnh đã hướng dẫn người trong bản tìm và nhân giống địa lan. Sau 2 năm thì lứa lan tiềm năng bắt đầu cho thu hoạch. Đáng mừng là lan đã cho "quả ngọt" và trung bình mỗi hộ ở ngay vụ đầu tiên thử nghiệm đã cho thu gần 100 triệu đồng. Thấy lợi nhuận từ địa lan rất cao nên các hộ trong bản đã cùng nhau làm và ngày càng mở rộng. Đến giờ, địa lan đã trở thành đặc sản của bản Sin Suối Hồ.

Chỉ tay về những nụ hoa địa lan e ấp những giọt sương mai, anh Chỉnh bảo tôi rằng, chẳng biết có phải là một đặc ân từ thiên nhiên hay không. Nhưng có một điều đặc biệt là hoa địa lan như biết khi nào mùa xuân sẽ ghé. Vì sao ư, bởi dù sinh trưởng ở nơi quanh năm buốt giá nhưng cứ đúng dịp, khi những giọt nắng mang hơi ấm của mùa xuân ùa về thì địa lan lại khoe sắc thắm. Miên man về giá trị của địa lan, bất giác những lối nhỏ ngập hoa đưa tôi dạo một vòng quanh bản Sin Suối Hồ. Tôi càng thêm ấn tượng bởi sự sạch sẽ, ngăn nắp của bản nhỏ này. Hỏi ra mới biết, Trưởng bản Vàng A Chỉnh, cũng là một trong những người tiên phong trong việc cung cấp dịch vụ homestay nơi đây.

Ở Sin Suối Hồ, anh Vàng A Chỉnh đã vận động người dân trong bản lắp đặt wifi tại nhà và còn lập tài khoản mạng xã hội để giới thiệu mô hình homestay tới du khách gần xa. Cho đến nay, từ 1 - 2 hộ ban đầu, giờ cả bản Sin Suối Hồ có hơn 20 hộ làm homestay, có thể phục vụ hơn 200 khách lưu trú/ngày. Nhà nào không làm homestay thì nuôi lợn, nuôi gà, trồng địa lan, trồng đào, mận, táo mèo, thảo quả, dệt vải… mô hình kinh doanh khép kín, cùng hưởng lợi. Tiến bộ nhưng vẫn giữ được nét chất phác, đáng yêu, người Mông ở bản Sin Suối Hồ luôn sẵn lòng mời khách tới nhà ngắm hoa, thưởng thức rượu táo mèo thơm nồng, cá suối, lợn thả đồi, gà Mông đen.

Tôi rời Sin Suối Hồ trong một chiều nhiều nắng. Nhìn con đường phủ ngập sắc hoa, chợt trong lòng tôi thấy dấy lên niềm vui khó tả. Vui vì vùng đất trước đây có nhiều tập quán canh tác cũ, nhiều hủ tục, đói nghèo, nghiện ngập thường xuyên đeo bám thì nay nơi rẻo cao đã đổi thay. Đâu đó trong tiếng gió tôi nghe được tiếng khèn, tiếng nhạc réo rắt. Có lẽ, dân bản và du khách đang say sưa trong điệu múa xuân. Mùa no ấm đã về với bản vùng cao.

MAI THÙY

Hành trình từ trái tim đến con đường

● *Các cựu sinh viên Úc tại cột mốc 1263.* (Ảnh: Bằng Lăng)

● *Lễ khánh thành công trình đường kiểm tra cột mốc 1263.* (Ảnh: Bằng Lăng)

Cuối năm 2023, Hội cựu sinh viên Trường Đại học quốc gia Australia, đã kết nối các cựu sinh tự nguyện đóng góp kinh phí gần 200 triệu đồng, hỗ trợ xây dựng công trình đường bê tông lên cột mốc bảo vệ biên giới số 1229, 1263 nằm trên đoạn biên giới thuộc thôn Bản Thín, xã Tú Mịch và thôn Bản Lòng Pò Bó, xã Tam Gia, huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn do Đồn Biên phòng cửa khẩu Chi Ma và Đồn Biên phòng Chi Lăng quản lý, bảo vệ.

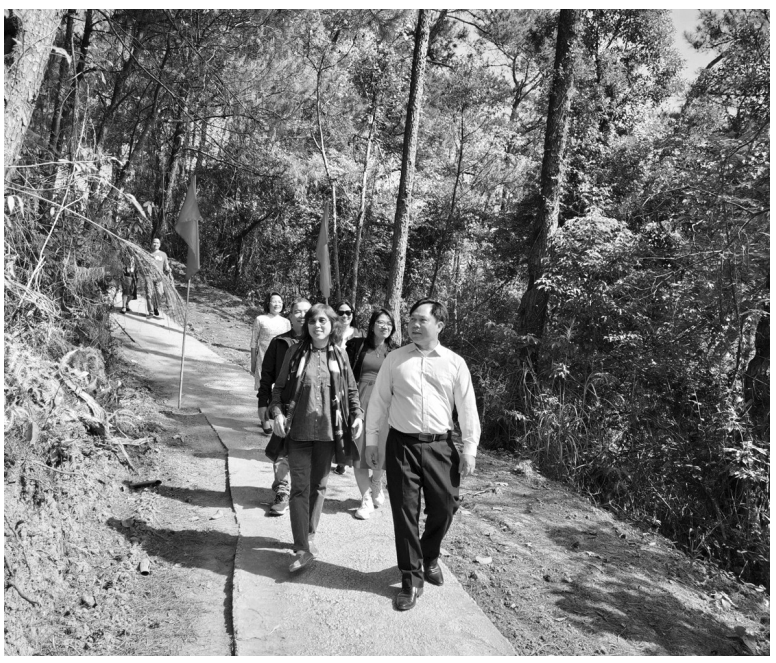

● *Con đường được cứng hóa bằng bê tông đã tạo thuận lợi cho bộ đội biên phòng và người dân trong tuần tra biên giới và đời sống hàng ngày.* (Ảnh: Bằng Lăng)

Công trình của tình yêu Tổ quốc

Công trình nhánh lên cột mốc bảo vệ biên giới số 1229, 1263 nằm trên đoạn biên giới thuộc thôn Bản Thín, xã Tú Mịch và thôn Bản Lòng Pò Bó, xã Tam Gia, huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn được bê tông hóa đã tạo thuận lợi cho cán bộ, chiến sĩ Biên phòng trong công tác tuần tra, kiểm tra, bảo vệ chủ quyền biên giới quốc gia và giúp bà con trong vùng đi lại thuận tiện cho sinh hoạt cũng như lao động sản xuất, phát triển kinh tế. Còn với những cựu sinh Trường Đại học Quốc gia Australia (ANU), công trình đường bê tông lên cột mốc bảo vệ biên giới số 1229, 1263 là một trong những dự án quan trọng và ý nghĩa nhất mà họ đã thực hiện.

Ông Trần Thăng Long - Giám đốc Trung tâm Phân tích nghiên cứu, Công ty Chứng khoán BIDV, cựu sinh viên Đại học Quốc gia Australia chia sẻ: "Tôi cảm thấy rất tự hào khi được góp sức mình vào việc xây dựng, bảo vệ biên cương của Tổ quốc. Nghĩ về những người lính đang ngày đêm canh giữ biên giới, bảo vệ sự bình yên cho Nhân dân, điều đó thôi thúc tôi tham gia, đóng góp một phần sức lực của mình cho sự phát triển của đất nước. Tôi sẽ tiếp tục tham gia các hoạt động vì cộng đồng, giúp đỡ người dân, đặc biệt là những người có hoàn cảnh khó khăn và mong muốn chia sẻ kiến thức, kinh nghiệm của mình với các bạn trẻ, giúp họ phát triển bản thân và đóng góp cho sự phát triển của đất nước".

Bà Phương Thảo - một cựu sinh viên Úc sống tại Hà Nội cũng cho biết: "Chúng tôi - những cựu sinh viên Úc vẫn thường xuyên kết nối, tổ chức hỗ trợ nhau các hoạt động. Tôi nghĩ hoạt động đóng góp để xây dựng con đường dẫn lên cột mốc biên giới Lạng Sơn là một trong những hoạt động mang lại nhiều ý nghĩa. Số tiền đóng góp không nhiều nhưng đã làm được một việc lớn. Thực sự khi con đường được làm xong, được chứng kiến lễ khánh thành, chúng tôi cảm nhận được những vất vả của Bộ đội Biên phòng tỉnh Lạng Sơn nói riêng và của các tỉnh ven biên giới nói chung khi phải canh giữ từng tấc đất của Tổ quốc trong điều kiện vô cùng thiếu thốn trong suốt bao nhiêu năm qua. Chúng tôi hy vọng rằng những việc làm này sẽ tiếp tục được lan tỏa đến các cựu sinh viên Úc nói chung và cựu sinh viên Đại học Quốc gia Úc nói riêng. Trong thời gian tới tôi cũng sẽ tham gia các hoạt động kết nối với mạng lưới cựu sinh viên ANU tại Việt Nam, cùng với các cựu sinh viên chia sẻ thêm nhiều ý tưởng và tận dụng được các kiến thức đã học ở Úc để đóng góp cho sự phát triển của Việt Nam".

Theo ông Hoàng Văn Chiều - Chủ tịch UBND huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn cũng là một cựu sinh viên Úc: "Nhận thấy các con đường phục vụ kiểm tra các cột mốc quốc giới và bảo vệ biên giới là rất quan trọng và có ý nghĩa sâu sắc đối với bảo vệ chủ quyền lãnh thổ quốc gia, các cựu sinh viên Đại học Quốc gia Australia đã đóng góp kinh phí để xây dựng đường bê tông lên kiểm tra cột mốc, bảo vệ biên giới tại cột mốc số 1229 và 1263 thuộc huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn, do hiện nay việc thực hiện các nhiệm vụ tuần tra, bảo vệ biên giới quốc gia còn gặp nhiều khó khăn do chưa có đường đi lại thuận tiện. Việc làm này đã góp phần giúp đỡ lực lượng Biên phòng và Nhân dân biên giới thực hiện nhiệm vụ bảo vệ lãnh thổ quốc gia được thuận lợi và vững chắc hơn.

Con đường được cứng hóa bằng bê tông đã tạo thuận lợi cho bộ đội và các lực lượng bảo vệ biên giới tuần tra, bảo vệ biên giới và các cột mốc biên giới được nhanh chóng, thuận lợi và an toàn. Cũng như tạo thuận lợi cho Nhân dân đi lại lao động sản xuất tại khu vực gần biên giới được thuận lợi, qua đó tăng năng suất lao động và hiệu quả sản xuất. Nhiều cựu sinh viên Đại học Quốc gia Australia trở về Việt Nam làm việc đã và đang công tác tại nhiều cơ quan, tổ chức thuộc nhiều lĩnh vực kinh tế, xã hội. Trong từng vị trí công tác, mỗi người đều có những đóng góp tích cực, hiệu quả cho đất nước ở các quy mô, mức độ, phạm vi khác nhau, nhưng đều cho thấy sự trách nhiệm của công dân Việt Nam đối với Tổ quốc".

Từ phía người dân, ông Vương Văn Bé, thôn Bản Thín, xã Tú Mịch, huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn phấn khởi cho biết, con đường nối từ đường tuần tra biên giới lên cột mốc được xây dựng bằng bê tông đã giúp cho các chiến sĩ biên phòng hàng ngày lên kiểm tra cột mốc biên giới được an toàn, Nhân dân đi lại, lao động sản xuất tại khu vực gần biên giới được thuận tiện. Bà con đi thu hoạch nhựa thông, trồng trọt, chăn nuôi gia súc, tiêu thụ sản phẩm được dễ dàng; thu nhập của các hộ dân tăng lên đáng kể.

Chung tay vì tương lai đất nước

Học bổng Chính phủ Australia là một phần quan trọng trong hỗ trợ của Australia dành cho sự phát triển kinh tế - xã hội của Việt Nam. Chương trình góp phần thúc đẩy sự tham gia và tiếp cận bình đẳng cho mọi đối tượng, bao gồm phụ nữ, người khuyết tật và người đến từ những vùng nông thôn khó khăn. Cựu du học sinh Úc là những người Việt Nam đã học tập, nghiên cứu hoặc đào tạo tại các cơ sở giáo dục của Australia, bao gồm các khóa học dài hạn và ngắn hạn, trực tuyến hoặc trực tiếp.

Hiện có hơn 80.000 cựu sinh viên Australia tại Việt Nam, đã và đang có những đóng góp quý giá cho sự phát triển của Việt Nam cũng như tăng cường hợp tác giữa hai nước. Nhiều cựu sinh viên Đại học Quốc gia Australia trở về Việt Nam làm việc đã và đang công tác tại nhiều cơ quan, tổ chức thuộc nhiều lĩnh vực kinh tế, xã hội. Trong từng vị trí công tác, mỗi người đều có những đóng góp tích cực, hiệu quả cho đất nước, như làm cầu dân sinh ở Bắc Kạn, hỗ trợ nạn nhân chất độc da cam ở Phú Yên, hỗ trợ người nghèo ở Vĩnh Phúc…

Ông Phạm Hải Đăng - một cựu sinh du học sinh Úc cho rằng, đây là khởi đầu tốt đẹp để từ đó các cựu sinh tiếp tục lan tỏa, chung sức, đồng lòng để xây dựng với khát vọng hùng cường vì một Việt Nam thịnh vượng. "Trong tương lai, chúng tôi tin tưởng và kỳ vọng sẽ còn nhiều hơn nữa những dự án ý nghĩa, do các cựu du học sinh Australia cùng chung tay với đồng bào vùng biên giới góp phần vào việc bảo vệ và xây dựng Tổ quốc", theo ông Đăng.

Về phần mình, ông Trần Thăng Long - Giám đốc Trung tâm Phân tích nghiên cứu, Công ty Chứng khoán BIDV (BSC) có kế hoạch tham gia các dự án giúp đỡ người dân, các dự án trường học ở vùng sâu, vùng xa như: Hà Giang, Điện Biên, Đắk Lắk, tham gia các chương trình đào tạo, bồi dưỡng kiến thức cho các bạn trẻ ở các trường đại học, các hoạt động cộng đồng, thiện nguyện, hỗ trợ các hoàn cảnh khó khăn... "Tôi tin rằng, mỗi người đều có thể đóng góp một phần sức lực của mình cho sự phát triển của đất nước. Tôi mong muốn cùng với các bạn cựu sinh Úc và tất cả mọi người sẽ chung tay xây dựng một Việt Nam ngày càng giàu mạnh, văn minh", ông Trần Thăng Long trải lòng. **BẰNG LĂNG**

Triển khai thủ tục biên phòng tại 89 cửa khẩu

Thực hiện chỉ đạo của Chính phủ và Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng về đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin gắn với cải cách thủ tục hành chính (TTHC) trong quản lý, bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia, Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng (BĐBP) đã tích cực triển khai thực hiện, đạt kết quả quan trọng.

● *Bộ đội Biên phòng triển khai phần mềm quản lý, kiểm soát xuất nhập khẩu theo mô hình dữ liệu tập trung kết nối với 109 cửa khẩu.* (Ảnh: Lam Hạnh)

Qua đó, tạo thuận lợi, thông thoáng, bảo đảm an ninh, an toàn trong hoạt động lưu thông xuất nhập cảnh (XNC) và xuất nhập khẩu (XNK), góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế-xã hội và hội nhập quốc tế của đất nước.

Hiệu quả ở tỉnh đầu tiên thí điểm nền tảng cửa khẩu số

Đến nay, BĐBP đã triển khai 19 hệ thống cổng kiểm soát tự động có tính năng nhận diện khuôn mặt, vân tay ở tất cả cửa khẩu tỉnh tuyến biên giới đất liền; ứng dụng công nghệ mã vạch trong kiểm soát xuất, nhập cảnh đối với cư dân biên giới tuyến Việt Nam - Trung Quốc và cấp kiểm soát các loại giấy tờ, giấy phép; cấp giấy phép bằng hình thức chữ ký số cho toàn bộ các thuyền viên đi bờ và tàu, thuyền cập mạn.

Hệ thống cổng kiểm soát XNC tự động hóa được triển khai đã rút ngắn thời gian làm thủ tục XNC của hành khách, bảo đảm thông thoáng, tạo hình ảnh cửa khẩu văn minh, hiện đại, hội nhập quốc tế và khu vực.

Đại tá Ninh Văn Hợp, Chỉ huy trưởng BĐBP tỉnh Lạng Sơn, cho biết: BĐBP tỉnh Lạng Sơn là đơn vị đầu tiên được Ủy ban Chuyển đổi số (CĐS) quốc gia giao thực hiện thí điểm nền tảng cửa khẩu số. Từ ngày 21/2/2022, nền tảng cửa khẩu số được áp dụng thí điểm tại Cửa khẩu Tân Thanh và Cửa khẩu Hữu Nghị, áp dụng cho phương tiện chở hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu với quy trình 8 bước.

Nền tảng cửa khẩu số ứng dụng công nghệ camera, trí tuệ nhân tạo (AI) để nhận dạng biển số xe, kết nối với bản đồ số và hệ thống định vị để điều tiết, giám sát mật độ lưu lượng xe, kết nối liên thông, chia sẻ cơ sở dữ liệu đăng kiểm Bộ Giao thông vận tải và các ngành chức năng có liên quan. Nhờ ứng dụng công nghệ số, thời gian hoàn thành thủ tục biên phòng đối với mỗi hành khách (chưa được cấp mã QR) được rút từ 3-5 phút xuống còn 30 giây; đối với phương tiện xuất, nhập cảnh, thời gian đăng ký dữ liệu chỉ cần 1-2 phút (trước là 5-10 phút). Đây là kết quả của nỗ lực cải cách TTHC gắn với CĐS...

Hiện nay, tại các cửa khẩu: Tân Thanh, Cốc Nam, Chi Ma, Hữu Nghị đều đã sử dụng "Cổng kiểm soát xuất, nhập cảnh tự động" gắn với hệ thống camera giám sát ứng dụng AI. Việc áp dụng cổng kiểm soát tự động đã rút ngắn thời gian làm thủ tục cho mỗi khách (đã được cấp mã QR) từ 1 phút xuống còn 10-15 giây.

Những đột phá trong cải cách thủ tục hành chính gắn với chuyển đổi số và ứng dụng công nghệ thông tin trong BĐBP đã tạo điều kiện thông thoáng trong giải quyết TTHC tại các cửa khẩu, cảng biển, đem lại hiệu quả, lợi ích thiết thực cho doanh nghiệp, khách du lịch, nhà đầu tư khi đến Việt Nam, góp phần phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh của đất nước.

Thực hiện 21 thủ tục biên phòng điện tử tại 89 cửa khẩu

Hiện nay, BĐBP đang thực hiện 21 thủ tục biên phòng điện tử tại 89 cửa khẩu; đồng bộ kết quả giải quyết TTHC của 19 thủ tục biên phòng điện tử tại 89 cửa khẩu lên Cổng dịch vụ công Bộ Quốc phòng. Đến ngày 31/12/2023, đã đồng bộ hơn 31.100 bộ hồ sơ thủ tục lên Cổng dịch vụ công Bộ Quốc phòng, 100% hồ sơ giải quyết đúng thời hạn. Triển khai phần mềm quản lý, kiểm soát XNK theo mô hình dữ liệu tập trung kết nối với 109 cửa khẩu (trong đó, 71 cửa khẩu tuyến biên giới đất liền và 38 cửa khẩu cảng) về Bộ Tư lệnh BĐBP và đồng bộ với dữ liệu của Cục Quản lý xuất nhập cảnh (Bộ Công an) qua đường truyền kết nối trực tiếp; đồng thời tham mưu giúp Bộ Quốc phòng công bố 35 TTHC lĩnh vực quản lý biên giới liên quan đến hoạt động hỗ trợ kinh doanh thuộc thẩm quyền quản lý; hoàn thành cập nhật, tính chi phí tuân thủ đối với 35 TTHC và đưa lên Cổng tham vấn quy định kinh doanh theo hướng dẫn của Văn phòng Chính phủ…

Thiếu tướng Lê Văn Phúc, Phó Tư lệnh BĐBP cho biết, để đạt được mục tiêu đẩy mạnh cải cách TTHC gắn với CĐS, thời gian qua, BĐBP đã tăng cường phối hợp với các lực lượng, cơ quan, đơn vị thuộc các Bộ, ngành Trung ương và chủ động phối hợp với các cơ quan của Bộ Quốc phòng, Bộ Công an thống nhất nội dung, phương thức kết nối đồng bộ khai thác thông tin cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư và cơ sở dữ liệu quốc gia về xuất, nhập cảnh để phục vụ cho các yêu cầu công tác cải cách TTHC và CĐS.

LAM HẠNH

Bảo đảm hiệu quả, đồng bộ, liền mạch trong chuyển đổi số toàn quân

Triển khai thực hiện Đề án chuyển đổi số trong Bộ Quốc phòng (BQP) năm 2024 và các đề án tiếp theo, các cơ quan, đơn vị trong toàn quân đã bắt tay vào triển khai thực hiện một cách đồng bộ, toàn diện, bước đầu mang lại hiệu quả thiết thực.

Thiếu tướng Nguyễn Tùng Hưng, Phó Tư lệnh Bộ Tư lệnh (BTL) 86 cho biết, năm 2023 công tác chuyển đổi số (CĐS) trong BQP tiếp tục được Quân ủy Trung ương, thủ trưởng BQP quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo; Ban Chỉ đạo Cải cách hành chính và CĐS đã triển khai đồng bộ nhiều giải pháp lãnh đạo, chỉ đạo nhằm thúc đẩy CĐS trong BQP. Điểm nổi bật đã ban hành hệ thống các văn bản pháp lý quan trọng có tính định hướng giai đoạn và xây dựng bức tranh tổng thể về CĐS trong BQP. Tiêu biểu là đề án CĐS, khung kiến trúc Chính phủ điện tử BQP phiên bản 2.0, danh mục cơ sở dữ liệu trong BQP...

Năm 2023 cùng với triển khai đường truyền số liệu quân sự đến 73,4% các đơn vị cấp 2 và 47,2% các đơn vị cấp 3; mở rộng, nâng tỷ lệ máy tính kết nối mạng máy tính quân sự cho các cơ quan, đơn vị toàn quân lên 83,78%, BQP đã xây dựng, triển khai các hệ thống công nghệ thông tin nền tảng phục vụ chuyển đổi số trong hoạt động quản lý, điều hành; triển khai phần mềm quản lý văn bản điều hành; hoàn thành thử nghiệm các ứng dụng trên hạ tầng truyền dẫn không dây. Đồng thời triển khai các giải pháp bảo đảm an toàn thông tin cho các máy tính của các cơ quan, đơn vị toàn quân và mở rộng mạng máy tính theo mô hình mạng an toàn cho 333 cơ quan, đơn vị.

Về công tác triển khai Đề án Phát triển ứng dụng dữ liệu về dân cư, định danh và xác thực điện tử phục vụ CĐS quốc gia giai đoạn 2022-2025, tầm nhìn đến năm 2030 (Đề án 06) giữa BQP và Bộ Công an, BQP đã chỉ đạo BTL 86 phối hợp với BTL Bộ đội Biên phòng; BTL Cảnh sát biển Việt Nam và một số bệnh viện triển khai các giải pháp kết nối khai thác dữ liệu quốc gia về dân cư phục vụ cho một số lĩnh vực như: Bảo vệ biên giới và kiểm soát xuất nhập cảnh, thực thi pháp luật trên biển, quản lý khám, chữa bệnh, kiểm soát ra vào doanh trại... bước đầu đã thu được những kết quả tích cực.

Phát biểu tại Hội nghị triển khai nhiệm vụ CĐS và thực hiện Đề án 06 trong BQP năm 2024, Thượng tướng Lê Huy Vịnh, Ủy viên Trung ương Đảng, thứ trưởng BQP, Phó trưởng ban Thường trực Ban chỉ đạo cải cách hành chính và CĐS BQP đã biểu dương những kết quả nổi bật trong CĐS và thực hiện Đề án 06 trong BQP năm 2023. Định hướng những nhiệm vụ trọng tâm của năm 2024, Thứ trưởng BQP cho biết, BQP đã Ban hành kế hoạch CĐS năm 2024 với chủ đề "Mở rộng hạ tầng đồng bộ, rộng khắp, sáng tạo ứng dụng số, tiếp tục phát triển dữ liệu số để nâng cao năng lực, hiệu quả công tác lãnh đạo, chỉ đạo, chỉ huy quản lý điều hành". Theo kế hoạch này 64 nhiệm vụ đã được giao cho các cơ quan, đơn vị với các chỉ tiêu, yêu cầu kết quả và mốc thời gian cụ thể.

Cùng với hoàn thiện hệ thống hành lang pháp lý, BQP chỉ đạo các cơ quan, đơn vị tiếp tục triển khai đường truyền số liệu quân sự đến các cơ quan, đơn vị đáp ứng yêu cầu triển khai ứng dụng công nghệ thông tin, bảo đảm an toàn thông tin phục vụ CĐS; triển khai mạng máy tính quân sự tại các cơ quan, đơn vị; triển khai chuyển đổi số IPv6 cho hệ thống mạng, dịch vụ mạng công nghệ thông tin của BQP trên mạng Internet và tổ chức ứng dụng Cổng kết nối an toàn thông tin liên mạng nhằm hoàn thiện hệ thống hạ tầng số đồng bộ, liền mạch, an toàn phục vụ CĐS.

Đối với nhiệm vụ thực hiện Đề án 06 năm 2024, BQP ban hành kế hoạch thực hiện gồm 40 nội dung cụ thể thuộc 5 nhóm nhiệm vụ chính. Trong đó tiếp tục thực hiện các nhiệm vụ Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ giao tại Đề án 06 và các văn bản liên quan; nghiên cứu, hoàn thiện hành lang pháp lý để khai thác, phát triển ứng dụng dữ liệu về dân cư, định danh và xác thực điện tử phục vụ giải quyết các thủ tục hành chính trên môi trường điện tử và các nhiệm vụ quốc phòng; tăng cường triển khai các giải pháp bảo đảm an ninh, an toàn, bảo mật thông tin trong khai thác, phát triển ứng dụng dữ liệu về dân cư. Đồng thời tiếp tục phát huy cơ chế phối hợp giữa BQP và Bộ Công an nhằm khai thác hiệu quả dữ liệu quốc gia về dân cư trong BQP… **NHẬT TUẤN**

Pháp luật VIỆT NAM

● Tổng Biên tập
TS VŨ HOÀI NAM

● Phó Tổng Biên tập:
HÀ ÁNH BÌNH
TRẦN NGỌC HÀ
VŨ HỒNG THÚY

● Tổ chức thực hiện:
BÙI THỊ XUÂN HOA

● **TÒA SOẠN:** Số 42 ngõ 29 Nguyễn Chí Thanh, phường Ngọc Khánh, quận Ba Đình, Hà Nội.
* ĐT: (024) 37245180
* Fax: (024) 37245178
* Email: baoplvn2014@gmail.com.
● **GPXB** số 86/GP-BTTTT ngày 06/03/2014 do Bộ TTTT cấp.
● **Giấy phép sửa đổi, bổ sung** số 290/GP-BTTTT ngày 22/9/2014 do Bộ TTTT cấp
● **Thiết kế mỹ thuật tại Tòa soạn.**
● In tại Cty TNHH MTV In báo Hà Nội Mới; Cty In Ba Đình.

● **Văn phòng đại diện:**
TP HCM: 200C Võ Văn Tần, P5, Q3, TP HCM.
* ĐT: (028)38181281* Email: plvnvp2@gmail.com.
Khu vực ĐBSCL: 109 Trần Văn Hoài, Ninh Kiều, Cần Thơ
* ĐT: (0292) 3819009 *Email: canthophapluatvn@gmail.com.
Duyên hải phía Bắc: 10 Hồ Sen, Lê Chân, Hải Phòng.
*ĐT: 0973465555. Email: vanphongplvn@gmail.com;
Miền Trung và Tây Nguyên: 92 Hoàng Văn Thụ, Pleiku, Gia Lai.
ĐT: (0269) 365 8888 - 0963 111 333
* Email: baophapluat.mientrungtaynguyen@gmail.com
Lào Cai: Số 581, đường Hoàng Liên, phường Kim Tân, thành phố Lào Cai.
ĐT: 0903211537
Phú Thọ: đường Nguyễn Tất Thành, Việt Trì; ĐT: 0981391333.
*Email: vutienplvn@gmail.com;
Quảng Ninh: 87 Nguyễn Văn Cừ, Hồng Hà, Hạ Long * ĐT: 0913093581
*Email: vucongthanhpl@gmail.com
Nam Định: 455 Trường Chinh, TP Nam Định* ĐT: 0978295869;
Nghệ An: 93 Nguyễn Thị Minh Khai, TP Vinh, Nghệ An * ĐT: 0916635077
* Email: ngotoanbc@gmail.com
Thừa Thiên - Huế: 22 Nguyễn Lương Bằng, TP Huế *ĐT: (0234) 3888666 - 0903029099;
* Email: quangtam07@gmail.com
Khánh Hòa: 125 Hoàng Hoa Thám, TP Nha Trang* ĐT: 0905555722.
*Email: leanhduc.plvn@gmail.com
Lâm Đồng: 181 đường 3 tháng 2, phường 4, TP. Đà Lạt * ĐT: 0914876019. * Email: longbc07@gmail.com
Đồng Nai: 11 đường Hoàng Minh Châu, phường Hòa Bình, TP. Biên Hòa * ĐT: (0251) 3863939
*Email: huynhngochieu7979@gmail.com.vn
Tiền Giang: 29A đường Trương Vĩnh Ký, phường 7, TP Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang.
* ĐT: 0913601551 * Email: tranphongtranplvn@gmail.com

Liên hệ thông tin - quảng cáo: Nguyễn Sinh Hùng - ĐT: 0349610152

MÃ ĐẶT BÁO: B51

Giá: 7.300Đ
(BẢY NGHÌN BA TRĂM ĐỒNG)